

HALKEVLERİ SOSYAL HAK İZLEME RAPORU

HAZİRAN 2010

**İSTANBUL HALKEVİ
SOSYAL HAK İZLEME BİRİMİ**

Eğitim:

Hatice Allahverdi

Sağlık:

Erkut Güzel

Barınma ve Kent:

Başak Koramaz

Çalışma yaşamı:

Umar Karatepe

Tarım:

Fatma Genç

Ekoloji:

Fatma Genç

Enerji:

Başak Koramaz

Engelliler:

Hatice Allahverdi

ÖNSÖZ

İstanbul Halkevleri Sosyal Hak İzleme Birimi tarafından her ay düzenli olarak hazırladığımız Sosyal Hak Raporları'nın beşincisini de yayımlıyoruz. Haziran ayına dair izleme faaliyetlerimizi aktardığımız beşinci raporumuz görece olarak gecikmeli bir şekilde yayınlanıyor. Her ayın raporunu bir sonraki ayın ortalarında ve sonlarında çıkarmaya özen gösterirken, Haziran raporunu Temmuz ayında değil, Ağustos ayı başında yayımlayabiliyoruz. Yaz aylarının yarattığı problemlerin bir sonraki raporlarda yaşanmaması için gayret göstereceğiz.

Haziran ayı raporumuzda bir diğer farklı olarak, "Büyüteç" bölümümüzde örnek bir mücadele deneyiminden öte, sosyal hakları alanını yakından ilgilendiren Anayasa değişiklikleri üzerine iki yazı yer alacak. İstanbul Halkevleri Sosyal Hak İzleme Birimi'nden Av. K.Erkut Güzel'in kaleme aldığı bu yazılar referandum tartışmalarında gözden kaçırılan kimi olgulara dikkat çekiyor.

Bu rapor yayınlandığı günlerde Türkiye, Anayasa referandumunu tartışmalarına yoğunlaşmış durumda ancak referandum tartışmalarının solda dahi egemenler arası mücadele gündemleri üzerinden tartışılıyor olması önemli bir sıkıntı olarak karşımıza çıkıyor. Son aylarda tüm raporlarımızda yer alan HES'lerle, ulaşım zamlarıyla ve kentsel dönüşüm projeleriyle ilgili yargı kararları siyasi iktidarın canını bir hayli sıkışmış olacak ki, Anayasa değişikliğiyle yargının "kamu yararı"ni gerekçe göstererek "yerindelik denetimi" yapmasının önüne geçmeye çalışıyorlar. Anayasa referandumuna dair tartışmalarda Türkiye solunun bir bölümü, konuyu tamamen "yüksek siyaset" bağlamında ele alıyor ve "iki cephede de yer almayacağız" gibi soyut bir ilke üzerinden bu çok somut saldırıya karşı dahi kayıtsız kalabiliyor.

Bu kayıtsızlık, halkın haklarına karşı kimi düzenlemelerdeki pervasızlığı pekiştirebiliyor. Belediyeler Kanunu değişikliğiyle kentsel dönüşümün önünü açılıyor. Sağlıkta Kamu Hastane Birlikleri Yasası ile piyasalaştırma yolunda bir adım daha atabiliyorlar. Eğitimde kendi getirdikleri SBS'nin adaletsiz olduğunu rahat rahat söyleyebiliyorlar. Kamu çalışanlarının güvencesizleştirilmesi adına adımlar atabiliyorlar. Suyun tapusunu sermayeye vereceklerini rahat rahat ifade ederlerken nükleer santral için de son viraj dönülüyor.

Tüm bunlar bir ay içerisinde gerçekleşirken halkın mücadelelerini yükseltmek ve bir araya getirmek tüm "yüksek siyaset" hesaplarının ötesinde bir siyaset kavrayışını gerektiriyor.

EĞİTİM

Paralı eğitim ve fırsat eşitsizlikleri

- Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu, Seviye Belirleme Sınavının (SBS) 6. ve 7 sınıflar için kaldırıldığını açıkladı. Milli Eğitim Bakanlığı'nda yapılan basın toplantısında Çubukçu, SBS'nin kademeli uygulanmasının öğrenciler üzerinde olumsuz etki yarattığını göz önüne aldıklarını söyledi. Açıklamaya göre, 6. sınıfa yeni başlayan öğrenciler SBS sınavına sadece 8. sınıfta girecekler, ancak daha önce ortaöğretime başlamış öğrenciler sınavlara girmeye devam edecek. Çubukçu, yeni düzenlemelere göre düz liselerin tümünün Anadolu ya da meslek lisesine dönüşeceğini de söyledi. Yapılacak olan isim değişikliğinin okullar arası nitelik farkını ortadan kaldıracığını iddia eden Nimet Çubukçu, hedeflerinin çocukların kaygıdan ve stresten uzak bir ortamda eğitim alması olduğunu belirtti.
- Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu'nun 6. ve 7. sınıfların artık Seviye Belirleme Sınavı'na girmeyeceklerini açıklaması üzerine Eğitim-Sen daha önce sınava giren öğrencilerin mağdur olmasından dolayı suç duyurusunda bulunacağını kaydetti. "Eğitim Sen olarak, geride kalan dönemde çocuklarımızı mağdur eden bu uygulamayı başlatan, dönemin Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik ve aynı dönemin ilgili bürokratları hakkında 1 Temmuz Perşembe günü Ankara Adliyesi'nde suç duyurusunda bulunacağız ve adliye önünde konuyla ilgili bir basın açıklaması yapacağız".
- Ali Metin Kazancı Rize Lisesi Okul Aile Birliği yönetimi, eğitim öğretim yılının başında okulun güvenlik, temizlik ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla öğrencilerden aylık 10'ar lira taksitler halinde 8 ayda 80 lira toplanmasını kararlaştırdı. Yıl içinde velilerden tahsil edilen bu parayı bazı veliler ödeyemedi. Okulda çocuğu öğrenim gören bazı veliler, Okul Aile Birliği yönetiminin bu parayı ödemeyen ailelere geçen hafta sonu yapılan karne dağıtım töreninde karnelerinin verilmeyeceğini duyurduğunu, bu nedenle belirtilen miktardaki parayı ödeyemeyen 50 civarında öğrenciye karnesinin verilmediğini iddia etti. İl Milli Eğitim Müdürü Rasim Çelik ise kendilerine çocukların karnelerini alamadığı şeklinde bir şikâyet gelmediğini ifade ederek, "Ancak konu ile ilgili inceleme başlatacağız. Çocuklara karnelerinin verilmemesi diye bir şey olamaz. Bütün çocuklar karnesini alacaktır. Böyle bir şey varsa gereğini yaparız" diye konuştu.
- Geçen ay okul tuvaletinde geçirdiği kaza sonucu hayatını kaybeden Efe Bozun ailesi karnelerin dağıldığı gün okula giderek "Artık büyütecek bir Efemiz olmadığı için olayı büyütüyoruz" yazılı pankart açtı. Ana sınıflarına verilen "Okul Öncesi Eğitim Gelişim Raporu"nu aldıktan sonra okul dışında basın açıklaması yapan anne Nurdan Boz, "Oğlumun öldüğü yeri bugün ilk kez gördüm. Düşen lavabonun yanındaki lavabo da sallanıyor. Yetkililer gelip görsün. Bugün herkes çocuğunun yanında. Ben de çocuğum olmadan karnesini aldım" dedi.
- Eğitim-Sen Genel Merkezi "2009-2010 Eğitim Öğretim Yılı Sonunda Eğitimin Durumu" başlıklı raporunu açıkladı. Eğitim-Sen'in hazırladığı rapora göre Türkiye'de okullaşma oranı okulöncesinde yüzde 32, ilköğretimde yüzde 98, ortaöğretimde ise yüzde 65. Türkiye ortalaması bunu gösterirken bazı illerde okullaşma oranları Türkiye ortalamasının çok altında kaldı. Rapora göre okulöncesi eğitimde Türkiye genelinde okullaşma oranı yüzde 32 iken, Hakkari'de yüzde 14, Ağrı'da yüzde 15, Şırnak'ta yüzde 24, Batman'da yüzde 27. İlköğretimde okullaşma oranı Türkiye genelinde yüzde 98 iken, Hakkari'de yüzde 85, Bitlis ve Muş'ta yüzde 87, Van'da yüzde 88, Bingöl'de yüzde 91, Ağrı'da yüzde 93'te kaldı. Ortaöğretimde Türkiye genelinde

yüzde 65 olan okullaşma oranı da Ağrı'da yüzde 22, Muş'ta yüzde 23, Van ve Bitlis'te yüzde 28, Bingöl'de yüzde 36, Hakkâri'de ise yüzde 41'de kaldı. Rapora göre velilerin gelir durumlarına göre öğrencilerin eğitim olanakları da değişiyor. Raporda, dersane sistemiyle varsıl ailelerin çocukları milyarlarca lira ödeyerek diğer öğrenci ve okullar karşısında önemli avantajlar sağlarken, yoksul ve orta gelirli ailelerin çocuklarıyla, genel devlet liseleriyle meslek liseleri gibi okullarda okuyan öğrencilerin daha başından sistemin dışına itildiği belirtildi. Raporda, ekonomik imkânların kısıtlılığın ve bölgesel farklılıkların çocukların okula devamını engelleyen en önemli faktörler olduğu da vurgulandı. MEB rakamlarına göre ilköğretimde derslik başına 32, öğretmen başına 22 öğrenci, ortaöğretimde derslik başına 33, öğretmen başına 18 öğrenci düşüyor. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ise ilköğretimde derslik başına 44, öğretmen başına 28 öğrenci, ortaöğretimde derslik başına 44, öğretmen başına 25 öğrenci düşüyor. Benzer bir durum, yoğun dış göç alan ve Türkiye'nin en kalabalık şehri olan İstanbul için de geçerli. İstanbul'da ilköğretimde derslik başına 46, öğretmen başına 28 öğrenci, ortaöğretimde derslik başına 40, öğretmen başına 21 öğrenci düşüyor. İlköğretimde 33 bin 310 okulda, 10 milyon 916 bin 643 öğrencinin eğitimini sürdürdüğü aktarılan raporda, devlet okullarındaki öğretmen sayısının sözleşmeliler de dahil 458 bin 46 olduğu bildirildi. İkili eğitim sorununun hâlâ çözülmediğine dikkat çekilen raporda, özellikle metropol ve şehir ilköğretim okullarında derslik başına 40-45 öğrenci düşen okullar bulunduğu kaydedildi. Özellikle yoksul emekçi ailelerin yaşadığı yerlerdeki okullarda hem altyapı ve fiziki donanım, hem de ders başına düşen öğrenci sayısı açısından ciddi sıkıntılar yaşandığı belirtilen raporda, ilköğretimde öğrencilerin 24 kişilik sınıflarda eğitim görebilmeleri için 121 bin 958 dersliğe daha ihtiyaç duyulduğu belirtildi. Son 8 yılın rakamlarına bakıldığında, artan öğrenci sayısına karşın Milli Eğitim Bütçesi'nin ihtiyacı karşılayacak kadar artmadığına dikkat çekilen raporda, "İktidarı döneminde Türkiye'ye 'çağ atlattığını' iddia edenler, borç almak hariç diğer tüm alanlarda olduğu gibi eğitim politikalarında da sınıfta kalmıştır" denildi. Raporda, eğitimde bütçeden ayrılan payın yüzde 65'inin personel harcamalarına yapıldığı belirtilerek, eğitimin finansmanının velilerin omuzlarına yıkıldığı dile getirildi. Raporda, AKP iktidarı döneminde eğitim bütçesinden yatırımlara ayrılan payın neredeyse bitme noktasına getirildiği de vurgulandı. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinin yüzde 17.18'i yatırımlara ayrılırken, 2010 yılında MEB bütçesinden yatırımlara ayrılan pay sadece yüzde 6.32 oldu. Rapor, hükümetin 'Dershanelere gerek kalmayacak' söyleminin içinin ne kadar boş olduğunu da gözler önüne serdi. Dershanelere giden öğrenci sayısı son 8 yılda sürekli artarak 1 milyon 174 bin 860'a yükseldi. 2002 yılında özel dersane sayısı 2 bin 122 iken, 2010 yılında bu rakam 4 bin 193'e ulaştı. Eğitimin niteliği düştükçe özel ders ve dersane sisteminin büyüdüğüne de dikkat çekilen raporda, sınavlara bağımlı olan eğitim sisteminin, kamu eğitimini işlevsiz bırakarak eğitimin dershane, özel ders, özel okul alanına kaymasına yol açtığı vurgulandı.

- Burdur Anadolu Öğretmen Lisesi'nde okul bahçesinde mezuniyet töreni düzenlendi. Okul Aile Birliği tarafından kep ve cübbe için istenen 100 TL'yi ödemeyen 5 öğrenciye kep ve cübbe verilmedi. Bu öğrenciler de törene katılmadı. Öğrencilerden Ö.B. ile Ş.K.'nin velileri Burdur İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne dilekçe vererek okul yönetimi hakkında şikâyetçi oldu. Ş.K.'nin annesi Saliha Atalay, kendisinin eşinden boşandığını ve ekonomik durumunun iyi olmadığını, bu yüzden parayı ödeyemediğini söyledi. 100 TL vermedikleri için çocuğuna kep ve cüppe verilmediğini ve bu yüzden çocuğunun mezuniyet törenine katılmadığını belirten Ö.B.'nin annesi Saadet B. ise

“Diğer arkadaşları eğlenirken benim çocuğum evde ağladı. Bunu kabul edemem. Bu vermek zorunda olduğumuz bir para değil” dedi.

- İzmir Bornova'daki Seyit Şanlı Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi 3'üncü sınıf öğrencisi 17 yaşındaki Anıl Erdem, ders arasında çıktığı okuluna girmek isterken başı kapanmakta olan otomatik demir kapı ile duvar arasına sıkıştı. Kafatasında kırıklar oluşan Anıl, kaldırıldığı Ege Üniversitesi Hastanesi'nde tüm çabalara karşın kurtarılamadı. Para yüzünden güvenlik görevlisinin işine son verilen okulda, otomatik kapıyı açma görevini nöbetçi öğrencilerin üstlendiği ortaya çıktı. Arkadaşlarını ihmal yüzünden kaybettiklerini savunan öğrenciler sabah derse girmeyerek olayı protesto etti. Okulun önünde bir açıklama yapan öğrenciler “Devlet ödenek vermiyor deyip, bahaneyle okula özel güvenlik alıp, sonra da öğrencilerin hayatını tehlikeye atma pahasına sözleşmesine son verenlerden hesap soralım. Okulu yabancı öğrencilerin memnuniyeti için boyatan, kendi öğrencisi için bozuk kapıyı onarmaktan aciz olanlardan hesap soralım. Anıl Erdem'i yaşatmanın yolu, hayatımızın bu kadar ucuz olmadığını anlatmaktan geçer” dediler.

Eğitim emekçileri

- Bu sene KPSS sınavı ile öğretmen alımında 9 bin 584 öğretmenden 3 bin 106 tanesini sınıf öğretmeni oluşturacak. 817 İngilizce, 683 okul öncesi, 475 Türk Dili ve Edebiyatı, 463 Türkçe, 457 İlköğretim Matematik öğretmeni alınacak. En az alım ise Aile ve Tüketici Bilimleri, Denizcilik Gemi Yönetimi ve Kaptanlığı, El Sanatları Teknolojisi ve Sanat Tarihi bölümünde yapılacak. Bu alanlarda sadece birer öğretmen alınacak.
- İstanbul Eyüp Milli Eğitim müdürü Güsamettin Erdoğan'ın görevi sırasında 160 ülkeyi gezdiği ortaya çıktı. İstanbul'da eğitim camiasının “Amerika'dan Japonya'ya, Tayland'dan Güney Afrika'ya, İngiltere'den Bulgaristan'a 160'dan fazla ülkeyi dolaştı” dediği ve “Evliya Çelebi” lakabını taktığı Güsamettin Erdoğan'ın vekil müdür olduğu ve 4 yıldır asil atamanın yapılmadığı dikkatleri çekti. Başbakan Tayyip Erdoğan'ın da yakın akrabası olan Güsamettin Erdoğan “Verilemeyecek hesabım yoktur. Dünya barışına katkı sağlamak için, Adem ile Havva'nın bütün çocuklarının tanışması için çalışıyorum” dedi. Olayın basına yansımından sonra Milli Eğitim Müdürlüğü'nün resmi sitesine koyduğu fotoğraflarını kaldırttı. Mesleğinin öğretmenlik olduğunu belirten Güsamettin Erdoğan kendini şu sözlerle savundu: “Bugün müdürüm, yarın yine öğretmenlik yaparım. KPSS'de 50'nin üzerinde İngilizce ve Arapça bilen sayılı müdürlerden biriyim. Marmara İlahiyat mezunuyum. Din eğitimi alanında da doktora öğrencisiyim. Yurtdışında Türkiye'nin resmi devlet okulları olduğu gibi Fethullah Gülen'in sahibi olduğu Türk okulları var. Türkiye'de yetişmiş kardeşlerimiz bir cemaat adına veya ne dersiniz deyin, orada Türk bayrağı dalgalandırıyorlar. Biz gittiğimiz ülkelerde onları da ziyaret ediyoruz. Onları da orada görmekten utanmıyoruz. Bu da Türkiye'nin değil, dünyanın bir realitesi. Bunu özellikle vurguluyorum” dedi.
- Eş durumu, hastalık ve olağanüstü nedenlerle ‘tayin’ isteyen sözleşmeli öğretmenler, Ankara'da kadronun 7 ile sınırlı tutulmasına tepki gösterdi. Başkent'te yüzlerce yeni okul açılmasına rağmen bu kadronun 7 ile sınırlandırılmasına kızan öğretmenler, “Hani kadrolu ile sözleşmeli öğretmen eşit haklara sahipti? Bu pozisyonlar kadrolu öğretmenler için mi boş tutuluyor” diye sordular. Milli Eğitim Bakanlığı'nın, sözleşmeli öğretmenler için öngördüğü özür durumuna bağlı il içi ve il dışı tayin başvuru sonuçları haziran ayında açıklandı. Ancak sözleşmeli öğretmen ve yakınları, Bakanlığın kendilerini ikinci sınıf görmeye ve kadroluları kayırmaya devam ettiğini ileri sürüyor. Başkent'te onlarca yeni okul açılmasına karşın hastalık, eş durumu gibi

nedenlerle yer değiştirmek isteyen sözleşmeli öğretmenler için sadece 7 kontenjan ayrıldığına dikkat çekiyorlar

- Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu, öğretmen açığına ilişkin yazılı soru önergesini yanıtladı. Çubukçu, 4 Mayıs 2010 tarihli MEBBİS Norm İşlemleri Modülü verilerine göre, bakanlığa bağlı resmi eğitim kurumlarının 78 bin 321 öğretmen ihtiyacı bulunduğunu ifade etti. Çubukçu, 'Net öğretmen ihtiyacı sayısının, modülde yapılan norm güncellemeleri ile mevcut öğretmenlerden eğitim kurumu yöneticiliğine atanmaların özlük durumundaki güncellemeler nedeniyle sürekli değişiklik gösterdiğini' bildirdi. Bakanlıktaki öğretmen açığının bu yıl yapılacak atamalarla bir ölçüde giderilmeye çalışılacağını ifade eden Çubukçu, Haziran ayındaki 10 bin kişiye ilave olarak, Ağustos ayında da 30 bin öğretmenin atamasının yapılacağını kaydetti. Bakan Çubukçu'nun verdiği bilgiye göre, Mayıs ayı itibarıyla en fazla öğretmen ihtiyacı rehber öğretmenlik alanında bulunuyor. Bu alanda 24 bin 331 öğretmene ihtiyaç var. Rehber öğretmen açığını İngilizce, sınıf öğretmeni, din kültürü ve ahlak bilgisi, bilişim teknolojileri öğretmeni açığı izliyor. İngilizce alanında 11 bin 874, sınıf öğretmenliğinde 11 bin 221, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliğinde 11 bin 101, bilişim teknolojileri alanında ise 10 bin 100 öğretmen açığı bulunuyor. Öğretmen ihtiyacının en fazla görüldüğü kentlerde 24 bin 484 kişi ile İstanbul ilk sırada yer alıyor. İstanbul'u 5 bin 976 öğretmenle Şanlıurfa, 5 bin 556 öğretmenle Bursa izliyor. Adana'da 5 bin 192, İzmir'de 4 bin 956, Gaziantep'te 4 bin 531 ve Ankara'da 4 bin 438 öğretmen ihtiyacı bulunuyor. Öğretmen açığı olan illerin son üç sırasında ise Tunceli (194), Kırşehir (265) ve Kilis (313) yer alıyor.
- TÖB-DER'in kapatıldığı dönem Genel Başkan Yardımcılığı görevini yürüten ve diğer TÖB-DER yöneticileri ile 5 yıl cezaevinde yatan İsmet Yalçınkaya, Ankara'da düzenlenen "Tanıklar Konuşuyor, Gerçek Buluşması" toplantısında TÖB-DER'in yeniden kurulacağını açıkladı. Yalçınkaya, "Biz TÖB-DER'i yeniden açıyoruz. Kırılan onurumuzu onarmak için öldürülen öğretmen arkadaşlarımıza bir borcumuz var. O borcu ödemek üzere biz TÖB-DER'i bu ayın 24'ünde Ankara Valiliğine 'biz faaliyetteyiz' diyerek açacağız" dedi. 12 Eylül ile hesaplaşmak istediklerini söyleyen Yalçınkaya, TÖB-DER'in el konuşan mallarını da geri alacaklarını açıkladı.
- Siirt'te, Hükümet'in Devlet Memurları Kanunu'nda yapmayı planladığı değişiklikleri protesto etmek amacıyla KESK bağlı sendika üyeleri Siirt Eğitim-Sen Şubesi temsilcisi Kamil Kutlu öncülüğünde il binası önünde toplandı. Yaklaşık 25 kişilik grup, AKP il binası önüne kadar yürüdü. Polis ekiplerinin grubun basın açıklaması yapmasına izin vermemesi üzerine gerginlik yaşandı. Basın açıklamasına izin verilmemesine tepki gösteren KESK üyeleri gözaltına alındı.

Eğitimde gericilik /şiddet/cinsiyetçilik/baskı

- 14 Mart 2010'da İstanbul Zeytinburnu'ndaki Abdi İpekçi Spor Salonu'nda Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın da katılmış olduğu "Roman Vatandaşlarımızla Buluşuyoruz" konulu toplantıda Başbakan Erdoğan'ın konuşma yaptığı esnada "Parasız Eğitim İstiyoruz, Alacağız" yazılı "Gençlik Federasyonu" imzalı pankart açanlara 15 yıl ceza istendi.
- Pertek'te lise 2'nci sınıf öğrencisi S.A.'nın kaldığı yurttan öğretmen tarafından cinsel tacize uğradığı iddiasına tepki gösteren yüzlerce kişi oturma eylemi başlattı. vPertek Belediyesi önünde bir araya gelerek buradan Kaymakamlığa doğru yürüyüşe geçen kitle yürüyüş boyunca, "Pertek onurdur, onuruna sahip çık", "Onursuzlara karşı omuz omuza", "Susma sustukça sıra sana gelecek", "Faşizme karşı omuz omuza" sloganları attı. Taciz olayı ile ilgili olarak İlçe Milli Eğitim Müdürü Ali Gürtaş ile görüşen Eğitim-Sen ve siyasi parti temsilcileri, İlçe Milli Eğitim Müdürü Gürtaş'ın, "Öğretmen

ile ilgili soruşturma başlatıldı ve olay savcılığa intikal ettirildi" şeklinde açıklamalarda bulunduğunu söyledi. Konuya ilişkin eylemci gruba açıklama yapan Eğitim-Sen Şube Başkanı Mehmet Ali Arslan, "Mevcut yaşanan taciz olayının YİBO ve öğrenci yurtlarında sık sık yaşandığını bilmekteyiz. Bunu yapan eğitmenin bir an önce okuldan uzaklaştırılması gerektiğini yetkili mercilere ilettik" dedi.

- Milli Eğitim Bakanlığı 20 günden fazla devamsızlık yapan öğrencilerin devamlılığı için emniyet ve diyanet işleri ile işbirliği yapacağını açıkladı.
- İzmir'de 13 Mayıs 2007'de düzenlenen "Cumhuriyet Mitingi"ne, katılmak üzere Isparta il sınırlarını izinsiz terk ettiği ve öğrencilerine "Cumhuriyeti'ne Sahip Çık" yazılı tişört giydirdiği gerekçesiyle, maaş kesme cezasına çarptırılan Isparta İYAS Selçuklu İlköğretim Okulu Beden Eğitimi Öğretmeni Halil İbrahim Özçimen'in, dönemin Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik aleyhine açtığı davada, yerel mahkemenin verdiği "öğretmene tazminat ödenmesi" kararı Yargıtay'ca onandı. Öğretmen Özçimen, Eğitim Sen Isparta Şubesi Başkanı Erol Kökten ile birlikte düzenlediği basın toplantısında, eski Milli Eğitim Bakanı Çelik, İl Milli Eğitim Müdürü Tacettin Yılmaz, Müdür Yardımcısı ve dönemin okul müdürü hakkında açtığı tazminat davasında Isparta 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin verdiği kararın, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi tarafından da onandığını bildirdi. Milli Eğitim Müdürlüğü'nün açtığı soruşturma sonucu maaş kesme cezasına çarptırıldığını belirten Özçimen, bu cezayla kişilik haklarına açıkça saldırı olduğu gerekçesiyle eski Bakan Çelik, Milli Eğitim Müdürü Yılmaz, Müdür Yardımcısı Rahmi Ulu ve dönemin Okul Müdürü Süleyman Karaca hakkında toplamda 10 bin TL'lik tazminat davası açtığını hatırlattı.

DEĞERLENDİRME

Haziran ayı ile birlikte bir eğitim yılı daha geride bırakıldı. Eğitim dönemi sona ererken Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçunun SBS'nin kaldırıldığını açıklaması tartışmalara sebep oldu. Açıklama sonrasında çeşitli demokratik kitle örgütleri ve Eğitim-Sen eğitimde ciddi eşitsizliklere sebep olan uygulamaya maruz kalan öğrenciler için eski Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı.

İzmir'de bir okulda otomatik kapının çarpması sonucu öğrenci Anıl Erdem hayatını kaybetti. Erdem'in ailesi ve arkadaşları otomatik kapıya bakan görevlinin maaşının ödenmemesi sonucu işten çıkartıldığını ve olayın ihmal sonucu gerçekleştiğini söylemesi okullara ayrılan bütçenin yetersizliğinin nelere sebep olduğunu gösterdi.

SAĞLIK

- Türk Tabipleri Birliği, Kırım Kongo Kanamalı Ateşi'nin (KKKA) ülkemizde ve dünyada yaygınlık ve dağılımını, risk gruplarını, korunma, tanı, tedavi yaklaşımlarını, tedavinin etik yönden değerlendirilmesini ve sağlık çalışanlarının sağlığı boyutlarını tartışan ayrıntılı bir rapor hazırladı. "Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) mücadelesi zor bir hastalıktır ama ölüm kader değildir" başlığının öne çıktığı raporda öne çıkanlar;
 - "Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi, son 9 yıldır ülkemizin gündeminde olan ve yaz aylarının liste başı halk sağlığı sorunudur. Bugüne kadar yaklaşık 5000 kişi bu hastalığa yakalanmış ve yaklaşık 250 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu yıl da hastalık yaygın olarak görülmekte ve ölümler olmaktadır. Salgın kontrolünde yerel kapasitenin artırılması çok önemlidir. Salgın bölgesinde hastaların erken tanısı sağlanmalı ve tedavi daha erken dönemde başlamalıdır. KKKA, ülkemizde ilk kez 9 yıl önce saptanmıştır ama ne yazık ki hala salgın bölgesinde yeterli tanı kapasitesi oluşturulamamıştır.
 - Hekimler ve diğer sağlık çalışanları Kırım Kongo Kanamalı Ateşi hastalığı açısından risk grubunda yer almaktadırlar. Ülkemizde de bu hastalığa yakalanan, hatta yaşamını yitiren sağlık çalışanları olmuştur. Daha geçtiğimiz hafta bir hekim arkadaşımız Ankara Numune Hastanesi'nde görevi gereği bir hastasına müdahalede bulunurken bu hastalığa yakalanmıştır.
 - İnsan-kene teması olmazsa KKKA da olmayacaktır. Günümüzde KKKA salgınlarıyla mücadele, kişisel korunma önlemlerine özen gösterilmesi ve kene sayısının azaltılması temelinde olmalıdır. Özellikle kırsal kesimde yaşayan vatandaşlarımızın, kene tutunmasını engelleyecek giyim tarzını benimsemeleri ve akşamları eve geldiklerinde mutlaka soyunup kene kontrolü yapmayı bir yaşam tarzı haline getirmeleri sağlanmalıdır. Kırsal kesime yönelik, medyayı da içine alan ve standart korunma yöntemlerini öğreten kapsamlı çalışmaların yapılması zorunludur. Bu hastalıktan korunmaya ilişkin bilimsel gerçekler ve doğru yaklaşımlar halkımıza ulaştırılmalıdır.
 - İçinde bulunulan durumda ve eldeki bilgilere göre, hem erken dönemde KKKA'lı hastaların tedavisi için, hem de yüksek riskli durumlarda koruma amacıyla ribavirin kullanılmalıdır. Bu konuda, Dünya Sağlık Örgütü ve bağımsız bilim insanlarının önerileri dikkate alınmalıdır.
- İlaç Takip Sistemi (İTS) kapsamında Mayıs ayı içinde başlatılan karekod uygulaması gereği, karekodsuz ilaçları 1 Temmuz'a kadar değiştirmeleri için tanınan süre uzatılmadı. 1 Temmuz'dan itibaren eczaneler, karekodu bulunmayan ilaçları vatandaşlara veremeyecek. Türk Eczacıları Birliği (TEB) Genel Sekreteri Özgür Özel, yaptığı açıklamada, İlaç Takip Sistemi'nin 16 Mayıs'ta uygulamaya konulduğunu, bu tarihten itibaren eczaneler tarafından karekodlu ilaçların satışının sisteme bildirilmesinin zorunlu hale geldiğini anımsattı. Sağlık Bakanlığı'nın, ambalajında karekod bulunmayan ürünlerin ise "G2D" adı verilen geçici karekodların yapıştırılması yöntemiyle satılabilir hale geleceğini belirttiğini anlatan Özel, ilaç firmalarının sorumluluğunda olan bu uygulamaya, firmaların yeterince önem vermediğini ve verilen sürelerde işlemleri tamamlayamadığını söyledi. Hala çok sayıda karekodsuz ilaç bulunduğunu ifade eden Özel, "Şu ana kadar elde edilen tüm veriler, eczanelerdeki her 4 ilaçtan en az birinin karekodsuz olduğunu göstermektedir. Bu durum, 01.07.2010 tarihinden itibaren satışı mümkün olmayacak olan bu ilaçların, eczaneler tarafından depolar aracılığıyla firmalara iadesini zorunlu kılacaktır. Firmaların, bu ilaçları

karekodlu hale getirmesi için de 15 günlük ek süreye ihtiyaç duyulacağı değerlendirilmektedir" dedi.

- TOBB'a bağlı Sağlık Kurumları Meclisi açıkladı: Kamu sağlık sisteminin finansörü vatandaşdır. Sermaye gruplarının SGK'dan oluşabilecek talepleri dengelemek için gündeme getirdiği ve sağlık hakkını özelleştiren diğer ülkelerde de yaygın bir şekilde kullanılan 'Tamamlayıcı Sağlık Sigortası', TOBB'a bağlı Türkiye Sağlık Kurumları Meclisi tarafından tasarlanmıştır. 5510 sayılı Kanununun 98'inci maddesinde de yerini bulmuştur. TOBB Türkiye Sağlık Kurumları Meclisi yaptığı açıklamada, "Konunun yasayla düzenlenmiş olması karşısında uygulamaya geçmesi için her türlü çabayı göstermekteyiz. Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği (TSRŞB) ve Sigortacılık Genel Müdürlüğü ile işbirliği içerisinde uygulamanın bir an önce yaşama geçirilmesi için çaba sarf etmekteyiz. Konunun her aşamasında TSRŞB ile işbirliğini önemsiyor ve önceliyoruz" ifadesinde bulunuldu
- Elektronik, aydınlatma gereçleri ve tıbbi görüntüleme cihazları üreticisi Philips'in Türkiye Üst Yöneticisi (CEO) Willem Rozenberg, sürekli artan sağlık harcamalarının kamu maliyeleri üzerinde ciddi bir yük oluşturmaya başladığını söyledi. Bu durumun artarak devam edeceğini belirten Rozenberg, "Yakın bir gelecekte teşhis ve tedavi giderleri ülkelerin gayri safi milli hasıllarının (GSMH) yüzde 20'sine ulaşacak." dedi. Şirketin Türkiye gelirlerinin %34'ününün sağlık alanından elde edildiği ve bunun artacağı da açıklamada yerini aldı.
- Sağlık Uygulama Tebliği'nde (SUT) yapılan değişiklikle, aile hekimliği muayenelerinde katılım payı kaldırıldı. Kurumlar tarafından muayene bedeli ödenmeyen durumlarda da katılım payı alınmayacak. Katılım payı uygulanacak sağlık hizmetlerini düzenleyen maddede yapılan değişiklikle, aile hekimlerinin muayenelerinden alınan katılım payı kaldırıldı. Danıştay, Nisan ayında aldığı kararla, aile hekimliği muayenesinde 2 TL'lik katılım payı alınmasına ilişkin düzenlemenin yürütmesini zaten durdurmuştu. Yeni düzenlemenin öne çıkan bölümleri şöyle;
 - Muayene katılım payı tahsil edilmesi gerekenlerle ilgili maddede yapılan bir başka değişikliğe göre de, ikinci ve üçüncü basamak resmi sağlık kurumlarındaki muayenelere ilişkin katılım payının 5 TL'lik kısmı sağlık kurumlarıncı kişilerden, 3 TL'lik kısmı ise kişilerin ilaç temini için reçeteye eczanelere müracaat aşamasında eczanelerde tahsil edilecek. Özel sağlık kurumlarına ilişkin katılım payının 12 TL'lik kısmı da sağlık kurumlarıncı kişilerden, 3 TL'lik kısmı kişilerin ilaç temini için reçete ile eczanelere müracaat aşamasında eczanelerde alınacak. Böylece yurtdışı sigortalıları gibi kişiler, daha önce MEDULA sisteminde kayıtları olmadığı yararlanamadıkları, reçete yazılmadığı takdirde yapılan 3 TL'lik indirimden yararlanmış olacak.
 - SUT'un, kurum ile sözleşmeli resmi sağlık kurum ve kuruluşlarında yapılacak dış tedavilerine ilişkin maddesinde de değişiklik yapılarak, "protez tedavileri ile ilgili olarak yapılması gerekli görülen akrilik veya seramik veneer kron, hassas tutuculu kron, implant üstü kron ve benzeri metal destekli tek parça kron ve tek parça döküm kronlar ile alt-üst çene iskelet dökümünün, ilgili sözleşmeli resmi sağlık kurumu ve kuruluşu tarafından yapılması/ hizmet alımı ile sağlanması zorunluluğu" 1 Haziran 2010'dan 1 Ocak 2011'e ertelendi.
 - SUT'un önceki halinde, işitme cihazı kalıp ve pil bedellerinin ödenmeyeceğini öngören maddede yapılan değişiklikle, işitme cihazı başına yıllık maksimum 50 adet pil, işitme cihazı kalıpları için 3 yaşına kadar olan çocuklarda yılda en fazla 4 kez, 4-18 yaş arası çocuklarda yılda en fazla 2 kez, erişkinlerde ise yılda en fazla bir kez olmak üzere bedelleri kurumlar tarafından karşılanacak.

- Tebliğe göre, "Huzursuz Bacak Sendromu" tedavisi için verilen parkinson ilaçlarının ücretleri ödenmeyecek
- Sağlık Bakanlığı, elektrik giderlerinin azaltılması için 81 il valiliğine bir genelge gönderdi. Genelgede maliyet analizi yapılarak en uygun elektrik tarifesine geçilmesi istendi. Sağlık Bakanlığı Müsteşari Nihat Tosun imzalı yayınlanan genelgede, kurumlardaki elektrik giderlerinin azaltılması istendi.
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun sosyal sigorta hükümleri ile getirilen kısa ve uzun vadeli sigorta kollarından bağlanan gelir ve aylıklar ile öngörülen yardımlara ilişkin usul ve esaslar belirlendi. Yeni düzenlemeden önemli olanlar şöyle;
 - "5510 Sayılı Kanunun 4. Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) bendi Kapsamında Sigortalı Olanlarla Hak Sahiplerinin Tahsis İşlemlerine İlişkin Tebliğe" göre, sigortalının veya işverenin talebi üzerine, Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbi belgelerin kurum sağlık kurulunca incelenmesi sonucu, hizmet akdi ile çalışan sigortalılar ile kendi adına bağımsız çalışan sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az yüzde 60'ını kaybettiği tespit edilen sigortalı, malul sayılacak
 - Birden fazla sigortalılık haline bağlı olarak çalışan veya prim ödeyen sigortalıların malullük aylığı bağlanmasına ilişkin talepleri, son sigortalılık haline göre sonuçlandırılacak.
 - Sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için 30 Nisan 2008 tarihinden sonra sigortalı olan, kendi adına bağımsız çalışan 58 yaşını doldurmuş kadınlarla 60 yaşını doldurmuş erkekler için en az 9 bin gün, hizmet akdiyle çalışanlar için ise en az 7 bin 200 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması gerekecek.
 - İş kazası veya meslek hastalığı sonucu oluşan hastalık ve özürlülük nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurulları tarafından verilen raporlarda meslekte kazanma gücü en az yüzde 10 oranında azalmış bulunduğu belirtilen ve SGK Sağlık Kurulunca bu durumu onaylanan sigortalı, sürekli iş göremezlik gelirin hak kazanacak
- Sultanbeyli'de, elektrikli testereyle odun kesmek isterken elini kesen Selami Canlı'nın parmağını sekiz hastane dikemedi. 11 saat boyunca hastane hastane dolaşan Canlı, Okmeydanı Eğitim Araştırma Hastanesi'nde ameliyat edildi. Oto galeride satış elemanı olarak çalışan 36 yaşındaki Selami Canlı, evinin bahçesinde elektrikli testereyle odun keserken, bir anlık dalgınlık sonucu sol el başparmağı ile avuç içini testereye kaptırdı. Canlı, ilk olarak Sultanbeyli Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne kaldırıldı. Burada, kesilen damarı dikebilecek yeterli sağlık ekibi bulunmadığı gerekçesiyle tedavi edilmedi. Yakınları tarafından özel otomobille Dr. Lütfi Kırdar Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürüldü. Canlı, Kartal'dan sonra sırasıyla, Göztepe Eğitim ve Araştırma, Haydarpaşa Numune, Şişli Etfal, İstanbul Eğitim ve Araştırma ile İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi (Çapa) hastanelerine gitti. Bu hastanelerde gerekli ekipman olmadığı gerekçesiyle ameliyat edilemeyeceğinin belirtilmesi üzerine Canlı, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi'ne başvurdu. Ancak burada da doktorun bir saat sonra geleceğinin söylenmesi üzerine son çare olarak gidilen Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde ameliyata alındı. Bu olaydan sonra İl Sağlık Müdürlüğü'nün yaptığı tek işlem ise sekiz hastane hakkında soruşturma yapmaya karar vermek oldu.

* İstanbul aile hekimliği uygulamasına geçiliyor. Aile hekimliği uygulamasına dair görüşlerini açıklayan İstanbul Tabip Odası Başkanı Taner Gören, "Genel sağlık sigortası, tam gün yasası, aile hekimliği çalışmalarıyla sağlık özelleştirilerek, ticari hale getirilmeye

çalışılıyor" diye konuştu. Sağlık Bakanlığının yayımladığı genelgeye göre, İstanbul'da aile hekimliği uygulamasının 30 Ekim 2010 tarihinde başlayacağını ifade eden Prof. Dr. Gören, "İstanbul, aile hekimliği geçişine hazır değil" dedi. Aile hekimliğini seçen meslektaşlarına karşı çıkmadığını, sadece iyi hekimliğin uygulanmasını istediklerini belirten Prof. Dr. Gören, amaçlarının aile hekimliğinin getireceği zarara dikkat çekmek olduğunu söyledi. İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu üyesi Süheyla Ağkoç da aile hekimliğini, ekip olarak verilmesi gereken birinci basamak sağlık hizmetlerini, hekimlerin yıllık sözleşme karşılığı, aile sağlığı elemanlarıyla sunacağı hizmet olarak tanımlayarak, "Sürece ilişkin izlem ve değerlendirmede bulunmak, hekimlere güven vermek, özlük haklarına sahip çıkmak ve topluma bilimsel veriler sunmak için 'Aile Hekimliği İzleme Kurulu' oluşturduk" dedi.

- Türkiye Dış Hekimleri Birliği, mesleki sorunlarını tartıştığı, TDB 17. Uluslararası Dışhekimliği Kongresi Meslek Sorunları Sempozyumu sonunda bir sonuç bildirgesi yayımladı. Sonuç bildirgesinde öne çıkanlar şöyle;
 - Bazı hükümleri 30 Temmuz'da yürürlüğe girecek Tam Gün Yasası ile zorunlu hale getirilecek olan Zorunlu Mesleki Mali Sorumluluk Sigortasının, sigorta şirketlerinin iştahını kabartırken, hekimleri; hastalar, avukatlar ve sigorta şirketleri karşısında bilinmezliğe sürükleyeceği savunulan bildirmede, "Bizler, hasta haklarının olmasını ve kusurlu mesleki uygulamalarda gereğinin yapılmasını savunuyoruz. Şu anda hastaların haklarını aramalarının önünde bir engel yoktur. Tıbbi kötü uygulamalara neden olan şartları düzeltmek yerine, zararı tazmin yoluyla sigortacılığa kaynak aktarmak amacıyla hazırlanmış bu yasa iptal edilmelidir
 - Meclis komisyonlarında görüşülmeye devam eden Kamu Hastane Birlikleri Yasası ile son halkası da tamamlanacak olan Sağlıkta Dönüşüm zinciri ile giderek artan sayıda kamu sağlık çalışanı sözleşmeli yapıp, ucuz iş gücü haline dönüştürülürken; serbest çalışan meslektaşlarının da sayıları giderek artan Ağız ve Dış Sağlık Merkezleri karşısında emeklerini ucuzlatmaktan veya muayenehanelerini kapatmaktan başka seçeneği kalmamıştır.
 - Sağlık alanında kalıcı çözümlerin gerçekleştirilmesinin, uygulanan sağlık politikalarının sağlık meslek örgütleri ile birlikte planlanması ve toplumun diğer kesimlerince anlaşılır ve kabul edilebilir olması ile mümkün olabilir.

DEĞERLENDİRME:

Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın (SDP) ana kurgusunun tamamlanması yasalastırma hamleleriyle hız kazandı. Kamu Hastane Birlikleri ve Mali Kurul Kanunu tasarıları ile süreç geri dönülmez halde olacak. Sağlık örgütlerinin meşru zemine dayalı hukuksal mücadelesi ise yetersiz kalmakta. SDP tamamlandığında sermayenin sağlık alanında alacağı rolü bu ayki TOBB ve Philips şirketinin açıklamaları göstermiştir. Kar etme güdüsüne odaklanmış sağlık hizmetlerinin hangi sonuçlar vereceğini de parmağı kopan kişinin İstanbul gibi bir metropolde 11 hastane dolaşarak Sultanbeyli'den kalkıp Okmeydanı'nda tedavi görebilmesi göstermektedir. Bu olay sonucu İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü'nün devlet hastanelerindeki eksiklikleri gidermek yerine tedavi edemeyen hastanelere soruşturma açmakta çare bulması da devletin nerede duracağını işaretidir.

BARINMA VE KENT

“Sel felaketleri”

- Tuzla ve Gebze'de sel nedeniyle 2 kişi hayatını kaybetti. Tuzla'da yağışlar Aydınlı Konaşlı, Şifa, Mimar Sinan, İstasyon ve İçmeler mahallelerinde büyük maddi zararlara sebep olurken; Tuzla-Gebze sınırında bulunan Şifa Deresi'nin taşması sonucunda ise sel sularına kapılan iki kişi yaşamını yitirdi. Yaşanan taşkının sebebi basına yansıdığı şekliyle, bölgedeki derelerin büyük inşaat firmaları tarafından doldurulması ya da yataklarının değiştirilmesi oldu. Derelerin pek çoğunun da belediyenin gözü önünde hafriyat alanı olarak kullanıldığı ortaya çıktı. Örneğin Cihan İnşaat'ın satışa çıkardığı Tuzla Akfırat'ta bulunan Formula Country villalarının, Ömerli Barajı İSKİ Su Koruma Havzası sınırları içinde olduğu belirlendi. Ayrıca projenin inşaatı sırasında çıkan hafriyatla arazinin ortasında bulunan havza sahası içinde korunması gereken doğal su kaynaklarından olan derenin doldurulduğu ve yaklaşık 30 dönüm arazinin fiili olarak siteye yeşil alan olarak kazandırıldığı ortaya çıktı. Villaların bulunduğu alanı da kapsayan 2. ve 3. Etap İmar Planı TMMOB tarafından iptal ettirildiği için inşaat resmi olarak şu anda mühürlü. Ancak, mühüre rağmen inşaatın son hızla devam ediyor. Yine Cihan İnşaat tarafından yapılan Tuzla İstasyon Mahallesi'nde bulunan Ensar Gemi'ye ait bina da üst mahalleden gelen yağmur sularının künkler aracılığıyla Tuzla Deresi'ne ulaşmasını engelledi. Dere bağlantı noktalarının iptal edilerek arazinin içinde kalması sonucu Bataklı olarak adlandırılan bölge her yağmurda sular altında kalıyor. Fi-Yapı'nın Tuzla Aydınlı'da yapıp satışa çıkardığı Fi-Yaka Tuzla Evleri'nin de inşaatı sırasında bölgedeki Hacet Deresi'ni yatağını daralttığı ortaya çıktı. Şiddetli yağışlarda evleri ve işyerleri su basan ve son yağmurda da büyük maddi hasara uğrayan bölge halkı, taşkınları bu derenin yatağının daraltılmasına ve belediyenin bunlara göz yummasına bağlıyor. İki kişinin canına mal olan Şifa Deresi'nin taşma nedenin Çayırova'daki sanayi kuruluşlarının yapımı sırasında bu derenin dere yatağının daraltılması olduğu biliniyor. İstanbul'un en büyük döküm alanlarından biri Kurtköy-Pendik bağlantı yolu üzerinden Orhanlı da bulunuyor. Tuzla Belediyesinin sorumluluğunda olan ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait alana her gün binlerce kamyon döküm yapıyor. Daha önce binlerce zehirli varilin depolanmış olarak bulunduğu döküm alanının hemen bitişiğinde bulunan dere yatakları, bizzat belediyelerin gözlerinin önünde doldurularak ortaya çıkabilecek felaketlere adeta zemin hazırlanıyor. Yine Koç Lisesi'nin bulunduğu bölgenin hemen arkasından geçen mutlak korunması gereken derelerden biri olan Değirmendere deresi de , 'yol yapılıyor' denerek kaçak hafriyat dökülen yerlerden biri. Belediyeye ait döküm alanlarının çevresindeki dereler belediyenin gözleri önünde ve neredeyse onayıyla doldurulurken, internet sitesinde yayınlanan 9 Haziran 2010 tarihli basın açıklamasında İSKİ halkla adeta alay ediyor. Açıklamada halk dere yataklarına katı atık atmamaları konusunda uyarılırken, yerel yönetimler de kaçak hafriyat dökümlerine ve dere yataklarında imar faaliyetlerine verilen izinlere karşı dikkatli olmaları konusunda uyarılıyor.
- İstanbul'daki yoğun yağmurun ardından Kadıköy'deki Kurbağalıdere taşı. Kurtarma çalışması yapmak üzere bölgeye gelen belediye işçisi Mevlut Coşkun sele kapılarak hayatını yitirdi. Mevlut Coşkun'un Ataşehir Belediyesinin temizlik işlerini yürüten taşeron firmanın çalışanı olduğu bildirildi. Kurtarma çalışmasının niçin önlem

alınmadan sürdürüldüğü sorusu akıllarda kalırken, Büyükşehir Belediyesi felaketin ardından Kurbağalıdere'yi ıslah etmek amacıyla ihale açtı. Bu kapsamda derenin Yeni Salı Pazarı ile Göztepe arasında kalan 1200 metrelik kısmı ıslah edilecek. Öte yandan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, önceliği bulunan 22 dereyi Dünya Bankası'ndan alacakları krediyle ıslah edeceklerini açıkladı.

- Trabzon'un Şalpazarı ilçesinde gece etkili olan sağanak nedeniyle Ağasar Deresi taşı, sel suları ve selin getirdiği malzemeler iki ev ve bir kahvehanede hasara yol açtı. Büyükbaş hayvanlar telef oldu. Can kaybı yaşanmadı.
- Ankara'da yoğun yağış nedeniyle yollar ve alt geçitler kapandı, araçlar su altında kaldı, metro durakları su baskınından kullanılmaz hale geldi, bazı evler ve işyerlerinde maddi hasar oluştu. Ankara'yı bir haftadır sel götürürken, Ankara İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün tam sekiz tankerle refüjlerde sulama yapması vatandaşların tepkisini çekti. Peyzaj Mimarları Odası Genel Sekreteri Redife Kolçak da, son bir haftadır yağın yağmurun, bitkiler için yeterli düzeyde olduğunu savunarak, "Bu uygulamayı yapanları kınıyorum. Bu milli servete ihanettir. Buradaki amaç sadece firmanın para kazanmasıdır" dedi.
- Manisa'da yağmur nedeniyle deredeki su seviyesinin yükselmesi sonucu Kula ilçesine bağlı Başbüyük köyüne ulaşım sağlayan taş köprü yıkıldı.
- Sakarya'nın Akyazı İlçesi ve beldelerinde sağanak yağış nedeniyle Altındere, Alağaç ve Kuzuluk dereleri taşı. Derelerin geçtiği Dokurcun, Kuzuluk ve Altındere beldeleri ile bazı köylerdeki çok sayıda ev ve 10'un üzerinde tavuk çiftliği sular altında kaldı.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı İSKİ'nin Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin Monoblok binasının altında izinsiz tünel çalışması yapması nedeniyle binada hasar meydana geldi. Olayla ilgili yapılan inceleme sonucunda, İSKİ'nin yaptığı izinsiz kazının İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Monoblok binasında bulunan "Merkez Laboratuvarı" ve "hastane sterilizasyonu" bölümleri kullanılmaz hale getirdiği belirlendi. Sağlık Emekçileri Sendikası'nın (SES) verdiği bilgiye göre Merkez Laboratuvarı, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin laboratuvar hizmetinin yüzde 90'ını karşılıyordu. Hasar nedeniyle hastane çalışanları ve hastalar mağdur oldu. SES, hastanenin yaklaşık yüzde 50 hasta kaybı yaşadığını vurguluyor. SES Aksaray Şube'den yapılan açıklamada "İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni, konu ile ilgili olarak derhal açıklama yapmaya ve ihmali bulunanlar hakkında gerekli yasal işlemleri yapmaya; Cumhuriyet Başsavcılığı'nı sorumlular hakkında gerekli soruşturmayı başlatmaya çağırıyoruz" denildi.

Belediye yolsuzlukları ve kentsel rant

- AKP'li İstanbul Tuzla Akfırat Belediyesi, düzenli olarak AKP İstanbul Tuzla İlçe Başkanlığı'na para aktarmak suretiyle yolsuzluk yapmaktan yargılanıyor. Davanın ayrıntıları ve belgelerle soruşturma dosyasına giren yolsuzluklar şöyle:
Tuzla Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilen 2009/7062 sayılı soruşturma dosyasına göre, Akfırat eski Belediye Başkanı Hilmi Yıldız tarafından, AKP İstanbul İl Başkanlığı'na 400.000, AKP Tuzla İlçe Başkanlığı'na 300.000, Orhanlı ve Akfırat Belde Başkanlıkları'na da 200.000 TL aktarılmış. Ayrıca, AKP Tuzla İlçe Başkanı Şadi Yazıcı'ya bizzat elden 50.000 TL verdiğini itiraf eden Şahin Yiğit; her ay Tuzla İlçe Başkanlığı'na 3000TL ödemenin ilçe yöneticisi Kaya Üstün'e verilerek yapıldığını belirtti. Yiğit, 2008 Mart ayında Kartepe GreenPark otele, AKP Tuzla İlçe Başkanı Şadi Yazıcı tarafından düzenlenip 3 gün süren toplantının 110.000TL tutarındaki faturasının da Akfırat Belediyesi tarafından ödendiğini anlattı. Şahin Yiğit'in tuttuğu ödeme çizelgelerine ve yaptığı itiraflara göre; 2006 yılından başlayarak, AKP İstanbul İl Başkanlığı'na her ay 10.000TL bağış veriliyordu. Hilmi

Yıldız'ın talimatıyla AKP İstanbul İl Başkanlığı Mali İşler sorumlusu Kemal Akar'a, 19.6.2006'da, elden 50 bin TL götürüp verdiğini söyleyen Yiğit, 2007 yılında yapılan genel seçimlerde, Anadolu Yakası Seçim Koordinasyon Merkezinin 120 bin TL tutarındaki yemek paralarının da Akfırat Belediyesi'nden karşılandığını itiraf etti. Maltepe sahil yolundaki Ünlüer Gurme'nin kayıtları incelendiğinde bu durumun saptanabileceğini iddia eden Yiğit, Hilmi Yıldız'ın oğullarından Mehmet Akif Yıldız'ın bu firmanın eski ortakları arasında bulunduğunu da belirtti. Akfırat Belediyesi'nin Mali İşler Müdürü olan sanık Yiğit'in mahkemeye sunduğu ve 5 yıllık yasadışı ödemeleri gösterir çizelgeler davanın en önemli belgelerini oluşturuyor. Çizelgeler üzerinde, Belediye eski Başkanı Hilmi Yıldız'ın kendi el yazısı ile yazdığı ödeme talimatları ve kontrol amaçlı imzaları da bulunuyor. Bölge Jandarma Komutanı'ndan, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yol ve Bakım Müdürü'ne; Tuzla Tapu Müdürlüğü'nden, Hâkim ve Savcılara kadar uzanan pek çok kamu görevlisine dağıtılan paralar günü gününe bu çizelgelere kaydedilmiş durumda. 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun ilgili bölümlerine göre, belediyeler siyasi partilere bağış adı altında yardım yapamaz. Kanuna aykırı davranışta bulunanların 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı belirtiliyor. Ayrıca o parti aleyhine Anayasa Mahkemesine, Cumhuriyet Başsavcılığınca resen yazı ile başvurulacağı, o partinin devlet yardımından kısmen ya da tamamen yoksun bırakılması için Anayasa Mahkemesi'ne dava açabileceği kuralı getiriliyor. Özel yetkili Cumhuriyet Savcısı Selim Bernay; AKP Tuzla Belediye Başkanı Şadi Yazıcı, AKP İstanbul İl Başkanlığı yöneticileri ile Akfırat ve Orhanlı Belde Örgütü yetkililerinin 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na muhalefetten soruşturularak yargılanmalarını istiyor.

- Melih Gökçek Ankaraspor kulübüne usulsüz para aktarmaktan yargılanacak. Ankara Petrol Ofisi Kulüp Başkanı Şahin Ulu 13.03.2009 Tarihli dilekçesi ile, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı ve Ankaraspor Kulübü Yöneticileri hakkında dernekler kanununa muhalefet ve görevi kötüye kullanma iddiası ile Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na başvurmuştu. İçişleri Bakanlığı ise işlem yapılmasına gerek yok kararı vermişti. Bu karara Şahin Ulu tarafından yapılan itiraza bakan Danıştay Birinci Dairesi kararın kaldırılmasına, Melih Gökçek ve Ankaraspor'lu yöneticilere yargılama yolunun açılmasına karar verildi. Başvuruda Büyükşehir Belediyesi'nin hesaplarından Ankaraspor kulübüne usulsüz olarak ve kanuna aykırı şekilde 6 Milyon TL para aktarıldığı belirtiliyor. Sayıştay 2. Dairesi tarafından hazırlanan raporda Büyükşehir Belediyesi hesaplarından 6 Milyon TL'nin Ankaraspor'a aktarıldığı, bu paradan da Ümit Aydın isimli futbolcunun 100 Bin TL alacağı ödendiği tespit edildi.
- Çalık Grubu'nun İstanbul Boğazında Üsküdar sırtlarında eski Karayolları arazisinde yapacağı ve 3. derece doğal SİT alanında bulunan 120 tripleks villa projesi Belediye Meclisinin onayını aldı. Grubun araziyi 2006 yılında TOKİ'den satın aldığı ve yapılaşma izninin o dönem sınırlı olduğu biliniyor. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nce son yapılan plan değişikliğiyle araziye yapılaşma izni arttırıldı. Üsküdar'ın yeşil sırtlarında koruma alanı içinde bulunan 96 dönümlük arazi için Çalık Grubu tarafından 2008 yılında teklif edilen ve belediye meclisi tarafından onaylanan imar planı tadilatı Mimarlar Odası'nın açtığı dava sonucu iptal edilmişti. Büyükşehir Belediye Meclisine bağlı kurumların da itirazına konu olan plan revize edildi ve nisan ayında belediye meclisince kabul edildi. Parçalar halinde; 1. derece sit alanı, park alanı ve yol alanı olarak planlanan arazi, onaylanan tekliften sonra konut alanı, yönetici merkez alanı ve dini tesis alanı olarak düzenlendi. 2005 yılına kadar doğal SİT alanında bulunan arazi, Koruma Kurulu tarafından koruma derecesi düşürüldü ve 3. derece doğal sit alanı ilan edildi. Böylece 9.5 metre yükseklik hakkıyla 3 katlı villalar inşa edilebilir hale getirildi. Ardından arazi ihaleyle Çalık'a verildi. İBB'nin kendi

kurum ve kuruluşlarından yapılan itirazlarsa şöyle oldu: Park ve Bahçeler Müdürlüğü, yeşil alan miktarının az olması nedeniyle, yeşil alanların korunması ve yürürlükteki planlara sadık kalınması yönünde olumsuz görüş verdi. Ulaşım Planlama Müdürlüğü, bir kısmı yol alanında kalan dev arazide gerekli yol terklerinin yapılması gerektiğini bildirerek şartlı görüş sundu. Arazinin batısından geçen 10 metrelik yolun planda kaldırıldığına da dikkat çekti. Şehir Planlama Müdürlüğü ise, söz konusu teklifin bütüncül bir planlama olmaktan uzak, tek bir arazi için karar oluşturulmasını istediği; dolayısıyla şehircilik ilkeleri ve planlama esasları açısından uygun olmadığı, plan bütünlüğünü bozucu nitelikte olduğu ve emsal teşkil edeceği için 'hayır' dedi. Daha önce yapılan teklifin, açılan bir dava sonucunda "kamu yararına, mevzuatlara, imar yasalarına aykırı" bulunarak yürütmeyi durdurma kararı aldığı hatırlatıldı. İBB Meclisi'ndeki CHP Grubu, söz konusu teklifin Boğaziçi Kanunu'na aykırı, Boğaz'ın silüetini bozucu, mevcut yönetmelik ve imar yasalarıyla çelişir nitelikte olduğu için teklife ret verdi ve plana şerh koydurdu. Değişiklikle ayrıca, önceki planda yüzde 45.61 olan arazideki yeşil alan ve yol alanının yüzde 36.47'ye düşürüldüğüne dikkat çekildi. Mimarlar Odası karara karşı dava açmaya hazırlanıyor.

- Ülker Grubu'nun başında bulunan Murat Ülker'in kurduğu ve Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun bir dönem yöneticiliğini yaptığı Bilim Sanat Vakfı'nın üniversitesi, İstanbul Şehir Üniversitesi Cevizli'deki Tekel arsasını aldı, imar planını Büyükşehir Belediyesi'ne onaylattı. AKP'li Kartal Belediye Başkanlığı'nın 2005 Stratejik Planı içinde Cevizli TEKEL arazisinin olduğu bölgeyi üniversite olarak göstermesinden bu yana, başlayan sürecin sonuna gelindi. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın hazırlamış olduğu, arazinin Şehir Üniversitesi olarak yapılandırılmasını öngören imar projesi, İBB meclis toplantısında onaylandı. Anıtlar Kurulu da projeyi tescilledi. Öte yandan demokratik kitle örgütleri, Cevizli TEKEL Kampusu olarak bilinen arazide 1948-1967 yıllarında yapılan fabrika ve binalar, endüstri mirası örnekleri olmasına rağmen, Anıtlar Kurulu'nun bu kararı almasının hükümetin kullandığı nüfuza teslim olduğunun göstergesi olarak değerlendiriliyor. Bölgenin SİT alanı olarak tescil edilmesi ve burada ortaya çıkan arkeolojik kazıların tamamlanması yönünde karar vermesi gerektiği savunuluyor. Manolyadan çama, palmyeye kadar her türlü ağaç çeşidinin olduğu arazide, Anıtlar Kurulu'nun Kartal Belediyesi'nden ağaçların rövelesine ilişkin talebini içeren yazının da sümenaltı edildiği iddia ediliyor. İstanbul Şehir Üniversitesi, kurulduğu 2008 yılında, satışa çıkarılan TEKEL Yaprak Tütün İşletmelerinin Cevizli'deki kampusunu maliye hazinesinden talep etmişti. Ancak o dönem ana kampusun 45 hektarlık arsası Özelleştirme İdaresi'ne devredilmiş durumda olduğundan sonuç alamamıştı. Özelleştirme İdaresi harekete geçerek, TEKEL'in vergi borcu olduğu bahanesiyle kampusun yaklaşık 30 hektarını maliyeye devretti. 2009'da söz konusu arsaya sadece İstanbul Şehir Üniversitesi teklif verdi. Ve arsanın kullanım hakkını 49 yıllığına ele geçirmiş oldu. Üniversite'nin hazırladığı ve Belediye tarafından ufak değişikliklerle onaylanan imar planına göre, arsaya 210.000 metrekarelik inşaat yapabilme izni sağlandı.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Fatih Kolejine eylül ayında taşan Ayamama deresi üzerinde imar izni verdi. Ayamama çevresindeki yapılaşmanın büyük oranda kaldırılması taşkınını yaşadığı dönemde basında tartışılmıştı. Eylül ayından bu yana basit müştemilat ve duvar yıkımları dışında bölgede hiçbir önlem alınmadığı bilinirken, şimdi bu alanda anaokulu bulunuyor ve öğrenciler için yurt binasının inşa ediliyor. Kampus olarak tasarlanan alanda eğitim-öğretime bu yıl başlanması planlanıyor.
- Bursa Şehir Plancıları Odası Başkanı Füsun Uyanık, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın (BTSO), Valilik ve Milli Eğitim Müdürlüğü arasında imzalanan protokolle

temeli Başbakan Erdoğan tarafından atılacak olan BTSO Mesleki Teknik Eğitim Kampusu'nun, kaçak olduğunu iddia etti. Yeniceabat'ta yapılacak olan bu kampusun kaçak olduğunun, Osmangazi Belediyesi zabıta ekiplerince tutulan tutanak ile belgelendiğini iddia eden Uyanık, Başbakan'dan bu tesisin temelini atmamasını istedi. Konuyla ilgili inceleme yapılması için İçişleri Bakanlığı'na suç duyurusunda bulduklarını da ifade eden Uyanık, "Suç duyurusunun ardından Osmangazi Belediyesi tarafından yapılar hakkında, 3 Mayıs tarihinde kaçak yapı zaptı tutuldu. Başbakanımızın Bursa ziyaretinde açılışını yapacağı söylenen BTSO Mesleki Teknik Eğitim Kampusu'nun, belediyece zabıt tutularak kaçak yapı olduğu kesinleşmiştir. Başbakanımızdan bu kampusun açılışını yapmamasını talep ediyoruz. İlgili kurumların bu yanlış projeyi bir an önce sonlandırmasını ve devlet eliyle bu talanın durdurulmasını istiyoruz" diye konuştu

- İstanbul Ataköy'deki tarihi Baruthane yapıları daha önce TOKİ tarafından satışa çıkarılmıştı. Ataköylülerin betonlaşma ve tarihi yapıların yok olmasına karşı verdikleri mücadele sonucu 49 yıllığına kiraya verilen tarihi Baruthane yapılarında tahribat olduğu ortaya çıktı.
- Denizli'de tarihi eser niteliğindeki, 2. Milli Mimari Dönemi eserlerinden Vali Vefki Ertür Kız Meslek Lisesi için valilik ve belediye tarafından yıkım kararı alındı. Kız Meslek Lisesi, geride kalan öğretim yılının başında yeniden yapılandırılacağı iddiasıyla boşaltılmış; öğrencileri şehir dışındaki bir başka binaya taşınmıştı. Denizli Valiliği, geçtiğimiz yıl yeni Hükümet Konağı ve Meydanı Projesi'ni yapmak için çalışmalara başlamış, Bakanlıktan proje için 10 milyon lira ödenek gönderilmişti. Ayrıca proje için ulusal mimari ve kentsel tasarım projesi yarışması düzenlemişti. Yarışmayı tarihi Kız Meslek Lisesi'ni koruyarak projelendiren Yavuz Selim Sepin kazanmıştı. Valilik ise imza attığı şartlara, protokole, resmi gazetede yayınlanan yarışma şartnamesine rağmen Denizli'nin kültür varlığı, tarihi değeri olan kız meslek lisesini yıkma kararına geri döndü. Binanın yıkılması kararına tepki gösteren Denizlililer 18 Haziran gecesi başlayan hukuksuzluğu iş makinelerinin önüne geçerek durdurdular. Ancak ertesi gün yıkımın yüzlerce polisin "koruması" altından yeniden başladığını gören Denizlililer, önceki gün lise önünde yeniden toplandılar. Önce Valiliğe yürüyerek siyah çelenk bırakan halk daha sonra Denizli Belediye binasına yürüdü. Yürüyüş sırasında vali ve belediye başkanı istifaya çağrıldı. Konuyla ilgili açıklama yapan Mimarlar Odası Denizli Şubesi Eski Başkanı Süleyman Boz şunları söyledi: "Ortada işlenen bir suç var. Devletin resmi gazetesinde belirtilen şartnameyi kesin ihlal var. Telif hakları yasasını çiğneme var. Jüri kararlarının, jüri başkanlarının görüşlerinin rafa kaldırılması var. İzinsiz, karar alınmamış keyfi, despotik bir yıkım eylemi var. Ortada bir suç varsa bunun bir karşılığı da olmalı. Cumhuriyet savcılarını göreve çağrılmalı. Kentin sahipleri suç duyurusu için girişimde bulunmalı. Kentin tarihi, mimarisi, belleği, anıları, ünlü bakanlarının okulları, aydınlanma döneminin kızlarımızı eğitme amacı ile açılmış ileri karakolu kız meslek lisesi bilhassa devletin bazı idarecileri tarafından yıkılıyorsa bu yöneticiler istifaya zorlanmalıdır".
- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın makam aracına, ödenmeyen kamulaştırma borcu nedeniyle haciz kondu. Ancak belediye işlemin yapılmasına izin vermedi. Maltepe'de yol çalışması yapan Büyükşehir Belediyesi, Avukat Murat Sultansu'nun babasına ait olan araziden yol geçirdi. Sultansu, kamulaştırma parası ödenmeyince dava açtı. Sultansu, faiz ve masraflarıyla beraber 325 bin lira olarak hesaplanan alacağını belediyeden tahsis edebilmek için Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın makam aracına haciz koydurmak istedi. Sultansu belediyenin kapısına dayandı, ancak belediye yetkilileri işlemin yapılmasına izin vermedi.
- İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Öğrencileri, fakültelerinin önümüzdeki

eğitim d6neminde Laleli'den B6y6k6ekmece'ye taşınması kararına karşı basın a6ıklaması yaptılar. B6y6k6ekmece Belediye Başkanı Hasan Akg6n'6n İstanbul 6niversitesi Rekt6r6 Yunus S6ylet'i arayarak il6ede boşalacak binalar olduğunu, bunların 6niversite i6in uygun olacağını belirtmesi 6zerine, ge6tiğimiz Mayıs ayında iki kurum protokol imzalamıştı. Su 6r6nleri Fak6ltesi Dekanı Mustafa Temel'in "Beyazıt'ta bulunan Su 6r6nleri Fak6ltesi'ni B6y6k6ekmece Celaliye Mahallesi'ne taşıma kararı alındığını" ifade etmesi 6zerine, fak6ltenin taşınmasını istemeyen 6đrenciler bina 6n6nde toplandılar.

- Sultanahmet'teki Bizans ve Osmanlı kalıntılarının 6zerinde y6kselen Four Seasons Otel'iyle ilgili davada Danıştay 6. Dairesi, otelin ruhsat ve imar planının iptali kararını onadı. Kararda, arkeolojik kalıntılar 6zerine otel yapılmasının koruma ve şehircilik esaslarıyla 6rt6şmeyeceği belirtildi. Koruma Kurulu'nun projeyi onaylamasıyla otelin ek binasının tarihi kalıntılar 6zerinde y6kseleceği basında yankı bulmuş, koruma kurulunun onayının bazı kurul 6yelerinin katılmadığı toplantıda verildiğini, inşaat sırasında yeterli 6zenin g6sterilmediğini ve B6y6kşehir Belediyesi Planlama M6d6rl6đ6'n6n 6ekinceleri olduğunu duyurulmuştu. Kararın ardından avukat Hıdır Tanrıverdi, otel inşaatının yıkılması gerektiğini belirtirken, otelin sahibi Astay Grup'un Genel M6d6r6 Atilla 6zt6rk, inşaatın yıkılmasının şu an i6in s6z konusu olmadığını, bakanlık ve belediye ile bir 66z6m 6retmek i6in m6zakere halinde olduklarını s6yledi. İdare mahkemesinin inşaat yapımına izin veren kararın y6r6tmesinin durdurmuş, fakat karara uyulmayarak inşaatına devam edilmişti. Sultanahmet Cezaevi'nin binasında hizmet veren Four Seasons'ın kapasitesini 50 oda daha artırmak i6in başlattığı proje i6in se6ilen alanın tarihi 4. y6zyıla dayanıyor. I. Konstantinius d6neminde inşa edilen B6y6k Saray en 6nemli kalıntılar arasında. Alanda inşaat i6in yapılan 6alışmalar sırasında, 7. ve 10. y6zyıla ait freksler, mozaik d6şeme kaplamaları, hamam kalıntıları ve sarnı6lar bulundu.
- İstanbul Beyoğlu'ndaki Emek Sinemasının yıkım kararının y6r6tmesi durduruldu. Emek Sineması, İnci Pastanesi ve Yeni R6ya Sineması'nın i6inde bulunduğu adada ger6ekleştirilmesi planlanan proje, İstanbul 9. İdare Mahkemesi tarafından "uygulanması halinde telafisi g66 veya imkansız zararlar doğurabileceği" gerek6esiyle durduruldu. Bundan sonraki aşamada bilirkişiler tarafından "mahallinde keşif ve inceleme" yapılmasını gerektiriyor. Emek sinemasının akıbeti bilirkişi raporuna bağlı olarak belirlenecek.

66nc6 k6pr6 ve getirdikleri...

- İstanbul B6y6kşehir Belediye Meclisi, 3. K6pr6 projesini onayladı. Orman M6hendisleri Odası ve K6pr6 Yerine Yaşam Platformu 6yesi grup, tartışmaları dinlemek 6zere meclis binasına girmek istedi. Ancak 6evik kuvvet polisi, zor kullanarak grubu binanın 6n6nden uzaklaştırdı. İstanbul B6y6kşehir Belediye Meclisinde, 3. Boğaz K6pr6s6 ve bağlantı yollarının 1/25.000 6l6ekli alt plana işlenmesi oy 6okluğuyla kabul edildi. Proje b6ylece jet hızıyla belediyeye g6nderilmiş, komisyondan ge6irilmiş ve belediye meclisi tarafından onaylanmış oldu.
- Yeşiller Partisi'nin dayandığı belgeye g6re 66nc6 k6pr6n6n ormanlık arazideki ana par6ası 19.6 kilometre, tali yolları ise 17.86 kilometre. Yol i6in 110 metre genişliğinde bir alan a6ılacak. Bu uğurda 1 milyon 610 bin 372 ağa6 kesilecek. İstanbul Orman B6lge M6d6rl6đ6'n6n 6evre ve Orman Bakanlığı'na sunmak 6zere hazırladığı 6alışmada hangi b6lgelerde ne kadar ağacın kesildiği ve kesileceği tek tek a6ıklanıyor. Yeşiller Partisi'nden Serkan K6ybaşı yaptığı a6ıklamada şunları s6yledi: "Trafik i6in yapılıyorsa, trafiğe 66z6m olmayacağını uzmanlar s6yl6yor. Başka birileri i6in yapılıyorsa neden İstanbullulara sorulmuyor? 1. ve 2. k6pr6 trafiğinin y6k6 i6in

azaltılacaksa neden Marmaray beklenmiyor? Marmaray'ın fizibilite raporunda 'Marmaray'dan sonra üçüncü köprüye gerek olmayacağı' yazılı. Üçüncü köprüyle yanındaki köyler birden bire şehre dönüşecek. İkinci bir İstanbul yaratılacak. Karayolu bağımlılığı daha da artacak. Elimize geçen ilk resmi belgeyle Yeşiller olarak yargıya gideceğiz" şeklinde konuştu. Yeşiller Partisi'nden alınan bilgiye göre İstanbul ormanlarında yol uğruna katliam zaten sürüyor. Hasdal-Tayakadın-Yassıören Yolu orman içinden geçiyor. Orman içinden kesilen ağaç sayısı 896 bin 780.

- Tarihi Küçüksu Çayırı, Üçüncü Boğaz Köprüsü'nün şantiye alanı olarak belirlendi. Halkın nefes aldığı, çevresinde tarihi eserlerin bulunduğu çayır, beton blokların döküldüğü ve montaj edildiği alan olacak. Osmanlı Padişahı 1. Mahmut zamanında İstanbul'un mesire yeri olarak kurulan Küçüksu Çayırı, yapılması planlanan 3. Boğaz Köprüsü nedeniyle tamamen yok olma tehlikesi yaşıyor. Ulaştırma Bakanlığı'nın kararıyla çayırın 3. köprünün şantiyesi haline geleceğini söyleyen sivil toplum kuruluşları, "Küçüksu Çayırı'nda 3. Köprü şantiyesine hayır" adında bir imza kampanyası başlattı.
- Tarım arazileri organize sanayi bölgelerine çevriliyor. İzmit'te yaklaşık 170 bin tarım arazisi Büyükşehir Belediyesi tarafından organize sanayi bölgesi ilan edildi. İzmit'in Durhasan, Solaklar, Bayraktar köyleri halkı, tarım arazilerinin yok edilmesine karşı hukuki mücadele sürdüreceklerini belirtti. Ayrıca Belediye'nin İstanbul'daki üçüncü köprüyle bağlantısı olan yeni otoyol projesinin İzmit geçiş güzergahı üzerinden rant sağlamak istediğini ifade ettiler. Çevre Köylüler Dayanışma Platformu adına yapılan açıklamada, organize sanayi bölgesi ilan edilen tarım arazileri hakkında şu bilgiler verildi: "Alikahya OSB'ye 2 bin 250 dönüm, Assan Kibar OSB'ye 3 bin 500 dönüm, Goodman Lojistik'e 400 dönüm, Fehmi Yıldız'a 1.800 dönüm, Borusan Holding'e 500 dönüm, İZAYDAŞ'a 3 bin 500 dönüm, Kent Konut Gökent Projesi'ne 7 bin dönüm, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün'e 12 dönüm ve Rozak Demir A.Ş.'ye 360 dönüm tarım arazisi ayrıldı. Bu kuruluşların büyük çoğunluğu Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve iktidara yakınlığı ile tanınıyor."
- Maliye Bakanlığı Antalya ve ilçelerindeki bazı hazine arazilerini açık artırma usulü satışa çıkardı. Antalya Defterdarı Hidayet Mat yaptığı yazılı açıklamada, Antalya'da 96 bin 447 parselde 7 milyon 650 bin metrekare yüz ölçüme sahip hazine arazisi bulunduğunu bildirdi. Antalya yüz ölçümünün üçte birinin tapuda hazine adına tescilli olduğunu belirten Mat, şunları kaydetti: 'Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerleri de eklediğimizde, ilimiz yüz ölçümünün yaklaşık yüzde 55'i hazine taşınmazıdır. Bu aslında hiç de övünülecek bir durum değildir. Dünya ekonomilerini incelediğimiz zaman, gelişmiş batı ekonomilerine baktığımızda hiçbirinde bu kadar fazla devlet arazisi ya da ölü, atıl sermaye bulunmamaktadır. Bizim de atıl gayrimenkullerimizi bir an önce ekonomiye kazandırarak gelişmiş ülke ekonomileri ile yarışabilir duruma gelmemiz gerekmektedir.'

TOKİ

- Mimarlar Odası'ndan yapılan açıklamaya göre TOKİ'nin Trabzon'daki toplu konutları kenti tahrip ediyor. Trabzon'da birinci dereceden SİT alanı olan Ortahisar'da, kötü yapılaşmaların önüne geçilmesi ve tarihsel mirası ortaya koyma iddiasıyla başlanan yıkım ve kamulaştırmalar devam ederken, TOKİ yaptığı toplu konutlarla tarihi silüeti katlediyor. Mimarlar Odası'ndan yapılan açıklamaya göre gerekli olmadığı halde çok katlı (12 kata kadar varan) ve yoğun yapılaşmaya giden TOKİ, tasarım aşamasında üretilen az katlı yapılaşma proje örneklerini uygulamıyor. Bu bölge için Belediye meclisinde kabul gören plan tadilatı öncesi imar hakları 4 katla sınırlı.
- Sınır bölgesindeki askeri karakolları inşa etmek için kaynak bulma söylemiyle, Milli

Savunma Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı'na İstanbul'da tahsis edilmiş Hazine arazileri TOKİ'ye devredildi. İstanbul'daki askeri alanlara TOKİ ev inşa edebilecek ve satabilecek. Yapılan devir işleminin ardından TOKİ bu arazilere 650 milyon lira rayiç bedel üzerinden değer biçti. İstanbul'un sayılı yeşil alanlarını ve ormanlarını içinde barındıran arazilerin ihalesi esnasında bu rakamın çok daha artması bekleniyor.

- TOKİ Başkanı Erdoğan Bayraktar,100 lira taksitli 20 yıl vadeli ödeme koşuluyla bir artı bir odalı 'yoksul konut' yapımına hız vereceklerini, şu an 18 bin 532 olan konut sayısını 38 bin 768'e çıkarma kararı aldıklarını açıkladı. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatı üzerine harekete geçerek yapımına başladıkları konutların 67 il ve 18 ilçeye yayıldığını dile getiren Bayraktar, şunları söyledi: "Hedefimiz, 1 oda 1 salon yoksul konutlarını tüm Türkiye'ye yaymak. Yapımına geçen yıl başladığımız konutlardan Adapazarı Korucuk ve Eskişehir Aşağısöğütözü'nde yüzde 90, Van Kevenli'de yüzde 88, Antalya Çıplaklı'da yüzde 72 ve Gaziantep Şahinbey'de yüzde 57 inşaat seviyesine geldik. İlk konutları 2011 yazında teslim etmeyi planlıyorduk ancak, işi sıkı tutarak konut teslimlerini 6 ay önce yapabilecek duruma geldik" dedi. Konutların taksitleri, normal satışlarda her yıl memur maaşına ve TEFE'ye endeksli olarak artırılabilecek.
- İstanbul'da okulların satışına karşı Eğitim-Sen ve kitle örgütleri ile çeşitli siyasi partiler tarafından oluşturulan Okuluma Dokunma İnisyatifi konuya ilişkin yaptığı açıklamada İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün görevinin, görev yaptıkları illerde nitelikli, bilimsel eğitim- öğretimin yapılmasını sağlamak, başarıyı artırmak için önlemler almak, bu alanda yaşanan sorunlara çözümler üretmek; özgüvenli, topluma yararlı nesiller yetişmesine katkı sunmak olması olduğunu hatırlatırken "İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü bütün bu asli görevlerini unutmuş olmalı ki emlakçılığa soyunmuş durumda" dedi. Yapılan açıklamada TOKİ'nin 19.06. 2010 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde Etiler Anadolu Otelcilik veTurizm Meslek Lisesi'nin satılması ile ilgili beyanında, İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 09.04.2010'daki yazısıyla Etiler Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi için TOKİ idaresiyle takas yapılabilmesi için teklif hazırlanmasının istenildiği belirtildi. Okuluma Dokunma İnisyatifi açıklamasında İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün görevi kötüye kullanması gerekçesiyle hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını söylerken, "Bilgi edinme hakkımızı kullanarak İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden TOKİ'nin beyanıyla ilgili bir açıklama, TOKİ'nin beyanında-bilgide yanlışlık var ise tezkip yayınlatmasını talep ediyoruz" ifadelerini kullandı.

Kentsel dönüşüm ve mücadele

- Dikmen Vadisi halkı kentsel dönüşüme direnmeye devam ediyor. Belediyelerin kentsel dönüşüm projeleri uygulayacağı alanları genişleten Belediye Kanunu'nun 73. maddesini değiştirmeye yönelik yasa teklifini protesto eden Vadililer, TBMM'nin Dikmen kapısı önünde eylem yaptı. Grup adına okunan basın açıklamasında, gündeme getirilen teklifin, belediyelerin ve sermayenin elini güçlendirdiği belirtildi.
- Dikmen Vadisi ve Mamak halkı, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in kaçak villasıyla ilgili gerçekleştirilen mahkeme sırasında Ankara Adliyesi önünde toplandı. Melih Gökçek Çankaya'da bulunan milyon dolarlık villası nedeniyle "imar mevzuatına aykırı kaçak yapı yapma" eylemi gereğince Ankara 13. Asli Ceza Mahkemesi'nde yargılanıyor. Yıllardır barınma hakkı mücadelesi veren Dikmen Vadisi ve Mamak halkı Gökçek'in üçüncü mahkemeye de gelmemesinin ardından bir açıklama yaptı. Açıklamada, Gökçek'in yıllardır "kentsel dönüşüm" projelerini insanlara dayatarak kendine biat edilmesini isterken, ona biat etmeyenleri "işgalci"

olarak nitelendirdiğini hatırlatıldı. “Şimdi ise kendisi yargı önünde ve işgalci olarak yargılanmakta” denilen açıklamada bu ülkenin akıl ve vicdan sahibi insanları bu gerçekleri görmeye ve bu gidişata dur demeye davet edildi.

- TOKİ tarafından evlerinden atılmak istenen Samsunlu Romanlar, adliye önünde basın açıklaması yaparak AKP'nin “sahte Roman açımı”nı protesto ettiler. Romanlar adına açıklama yapan 200 Evler Derneği Başkanı Sayım Yazar, 1923 yılında mübadeleyle Selanik'ten Samsun Yeni Mahalle'ye yerleştirildiklerini söyledi. Yazar, 1923 yılından 1996'ya kadar Yeni Mahalle'de gecekondularda yaşadıklarını, yaşam koşulları çok kötü olduğu için 1996 yılında Büyükşehir Belediyesi'nin mahalledeki evleri yıkararak 200 Evler Mahallesi'nde 200 adet konut yaptığını belirterek, belediyenin vatandaşlara tapu tahsis belgesi de verdiğini hatırlattı. Daha sonra Kentsel Dönüşüm gerekçesiyle buradan da çıkartıldıklarını ve 264 Evler adıyla TOKİ tarafından inşa edilen konutlara taşınmak zorunda bırakıldıklarını ifade eden Yazar, “264 Evler'e geçmemiz için Büyükşehir Belediyesi görevlileri çeşitli vaatlerde bulunarak mahalleyi ikiye böldüklerini, yıkılan evlere karşılık ev vereceklerini söylediler” dedi. Baskıyla sözleşme imzaladıklarını, ancak ev taksitlerini ödeyemedikleri için TOKİ tarafından evlerinden atılmak istendiklerini kaydeden Sayım Yazar, TOKİ'yi mahkemeye verdiklerini belirtti. Eski mahallelerinde mutlu olduklarını, şimdi ise hem evlerinden hem de mutluluklarından olduklarını söyleyen Yazar, bu haksızlığa karşı 1500 Roman olarak mücadele edeceklerini vurguladı.
- Kentsel dönüşüm yaşayan İstanbul Fatih'te konutlar bir işletmenin yolunu daralttığı iddiasıyla yıkılıyor. İstanbul Fatih'te halka açık parkı belediyeden kiralaayan bir işletmeci, parkın yerine halkın ve çocukların eğlenmesi için yapılmış tesisleri kaldırarak kafe ve lokanta, iki otopark açtı. İşletmeye giden yolun dar olduğu gerekçesiyle konut yıkımlarına başlayan belediyeye mahalle halkı tepkili. Şimdiye kadar 10 ev yıkıldı ve geride yıkılması kesinleşmiş yaklaşık 100 ev daha var. Molla Aşk Kültür Parkı halihazırda Fener-Balat ve Ayvansaray'ın kentsel dönüşüm alanı içinde yer almıyordu. Fener-Balat ve Ayvansaray'ın kentsel dönüşüm alanı içerisinde olması, Balat'a bağlı Molla Aşk olmak üzere proje dışı olan yerlerin de değer kazanmasına yol açtı. Mahallede yıkılan evlerin hemen hepsinin gecekondu olduğu biliniyor. Mahalle sakinlerinin çoğunun düzenli gelirden yoksun olduğu ve yaklaşık 50 yıldır ikamet ettikleri biliniyor. Mahallede oturanların yaptığı açıklamaya göre, Belediye evlere karşılık 2 milyon TL ödeme taahhüdü veriyor ve evlerin boşaltılmaması halinde 10 milyon TL para cezası kesme tehdidinde bulunuyor. CHP Belediye Meclis üyesi Cem Ercan, Fatih ilçesinde yedi adet dönüşüm projesi olduğuna dikkat çekerek, ilçenin rant alanı olduğunu söyledi. Belediyenin yıllardır evleri yıkılacak olan insanlardan yüksek miktarda vergi aldığını belirten Ercan her katı için ayrı ayrı vergi alıyor. Ancak iş evi almaya gelince sadece evin 50 metrekare arsası için ödeme yapıyor” dedi. Bölgeyi yıllarca çöküntü haline getirdiklerini aktaran Ercan, “Şimdi de insanlara hadi evlerinizden çıkın burası ‘dönüşüm alanı’ diyorlar. İnsanların mahallede bir sosyal yapı oluşturduğunu söyleyen Ercan şunları söyledi: “Çocukları buralardaki okullara gidiyor. İşleri ilçeye yakın yerlerde. Komşuları burada. Bu insanlar için mecliste bir komisyon oluşturmayı teklif ettik. Evleri yıkılan tüm insanların mağduriyetinin giderilmesini istedik. Ancak hükümet bu teklifimizi kabul etmedi. Bu yapılan sürgün, soylulaştırma projesidir. Tıpkı Sulukule'deki gibi.”
- Ankara Yenimahalle Mehmet Akif Ersoy mahallesi halkı kentsel dönüşümüne karşı belediye önünde bir eylem gerçekleştirdi. AKP'li belediye başkanı Ahmet Duyar döneminde baskı altında imzalatıldığını belirttikleri kentsel dönüşüm projesine ait sözleşmeleri fesih etmek üzere üç yüze yakın mahalle sakini belediye önüne geldi. Yapılan açıklamada, "projenin sahibi AKP'li belediye başkanı Ahmet Duyar, bu ve

benzeri projelerinin vebalini sandıkta ödedi. Seçimi kaybetti... Seçim zamanı mahallemize de gelen ve bizim mağduriyetimizin farkında olduğunu söyleyen CHP'li bir aday Fethi Yaşar şimdi başkanımız oldu. Peki, bizim mahallemizdeki sorunlarımıza kaynaklık eden koşullar değişti mi?" diye soran mahalleli, CHP'li Fethi Yaşar'ın da rant kaygısıyla kentsel dönüşüm projesini devam ettirdiği ifade edildi. Açıklamada, "Bizler çözüm için söz ve karar sahibi olduğumuz bir projeden yanayız. Rant için değil halk için bir kentsel dönüşümü, sizinle birlikte özgür irademizle masaya oturarak yapmak istiyoruz" denildi. Mahalledekiler daha sonra belediye evrak kayıt bürosuna giderek uzun bir kuyruk oluşturdular ve imzalamış oldukları sözleşmeleri fesih ettiklerini içeren dilekçeleri belediyeye teslim ettiler.

- Aliğa-Menderes hızlı tren hattında Koyundere-Asarlık arasına metro istasyonu ve hemzemin geçit yapılmasını isteyen çevre sakinleri, İzmir-Çanakkale kara yolunu trafiğe kapatarak eylem yaptı. Yolu trafiğe kapatan vatandaşlar adına basın açıklaması yapan Gazi Mahallesi Muhtarı Kadri Kahya, bölgede yaşayan vatandaşların büyük bölümünün kamu ve özel sektör çalışanı olması nedeniyle, iş yerlerinin İzmir ve Aliğa'da bulunduğunu ifade ederek durak yapılmasını istedi. Koyundere'ye araç hemzemin geçidi yapılmasını da istediklerini dile getiren Kahya, şunları kaydetti: "İzmir Büyükşehir Belediyesinin açıklamalarına göre, hızlı tren devreye girdikten sonra, Ulukent ve Menemen arasında kalan 8 kilometrelik hatta bütün hemzemin geçitler kapatılacaktır. Bu durumda bölgede yaşayan ve geçimini tarımdan sağlayan çok sayıda vatandaşımız, arazilerine ulaşabilmek için kilometrelerce yolu katetmek, tarım araçlarını ve işçilerini Çanakkale asfaltı üzerinde taşımak zorunda kalacaklardır. Bu durum kara yolu trafiğini tehdit etmeyecek midir? Olası bir kazada kimler sorumlu olacaktır?" Kahya, taleplerine ilişkin bir gelişme söz konusu olana kadar, haftada üç gün eylemlerini tekrarlayacaklarını da kaydetti.
- 11 Haziran Cuma günü Millet Caddesi üzerindeki okulu Şehremini Anadolu Lisesi'ne gitmek için yayalara "yeşil ışık" yandığı sırada yolun karşısına geçmeye çalışan milli yüzücü Sevi Karahan, bir özel halk otobüsünün çarpmasıyla ağır yaralandı. İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırılan Sevi, karne günü hayata gözlerini yumdu. Lise Müdürü İsmail Can, karne törenindeki konuşmasında, gerekli güvenlik önlemlerinin alınması için defalarca başvurularına rağmen sonuç alamadıklarını belirterek, "Okulun önüne alt ya da üst geçit yapılması için daha kaç Sevi'lerin ölmesi gerekiyor" dedi. Öğretmen, öğrenci ve veliler de protesto eylemi yaptı.

Belediye Kanunu değişikliği ve getirdikleri

- Belediye Kanununda yapılan değişiklik tasarısı Meclis'ten geçti. Yapılan değişiklik "sağlık ve eğitim" alanları dışındaki her yer, büyükşehir belediyeleri tarafından kentsel dönüşüm alanı ilan edilebilecek. Kanunda yapılan değişikliği yorumlayan Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 73. maddesini değiştirmeye yönelik TBMM'ye sunulan yasa tasarısıyla "acele kamulaştırma" yetkisinin belediye başkanlarına verileceğini ifade ederek, "Bu yetkiyle örneğin Ankara'da askeri alanların, Atatürk Orman Çiftliği'nin, Anıtkabir'in, hatta belediye binalarının dahi kamulaştırılabilmesi sağlanacaktır" dedi. Tanık, yasa ile kentsel dönüşüm proje alanlarında belediye tarafından kendilerine ayrı ada veya parselde yer verilen gayrimenkul sahiplerinin, "kamulaştırmaz el atma" davası açamayacağını dile getirdi.
- Bu düzenlemeyle Büyükşehir belediyesi, kentin her yerinde 500 hektar'ı geçmemek koşuluyla kentsel dönüşüm alanı ilan edebiliyor. Bu alanlardaki tüm imar uygulamalarından büyükşehir belediyesi sorumlu oluyor. Bazı küçük ilçeler ancak 1000 hektardan oluştuğundan, 500 hektarlık birkaç kentsel dönüşüm projesi ilçe belediyelerinin imarla ilgili tüm haklarını elinden almaya yetiyor. Bu madde ile

Dikmen Vadisi ve Kartal'daki kentsel dönüşüm projelerine ilçe belediyelerinin yaptığı itirazlar etkisiz kılınıyor.

- Kanuna göre, büyükşehir belediyeleri; konut, sanayi, ticaret alanları, teknoloji parkları, kamu hizmeti alanlarında rekreasyon ve sosyal donatı alanları oluşturmak, eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek, kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak veya deprem riskine karşı tedbirler almak amacıyla, kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilecek. Bir alanın kentsel dönüşüm alanı olarak ilan edilebilmesi için, alanın belediye veya mücavir alan sınırları içerisinde bulunması şartı aranacak. Kamu mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde, kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilmesi ve uygulama yapılabilmesi, Bakanlar Kurulu kararına bağlı olacak. Düzenlemenin konusuyla ilgili hususlarda, TOKİ'ye verilen yetkiler de saklı olacak.
- Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı olarak ilan edilecek alanın; üzerinde yapı olan veya olmayan, imarlı veya imarsız alanlar olması, alanın büyüklüğünün en az 5 en çok 500 hektar arasında olması hususlarının takdiri, belediye meclisinin yetkisinde olacak. Kentsel dönüşüm ve gelişim projesi alanı ilan etmeye büyükşehir belediyeleri yetkili olacak.
- Eğitim ve sağlık alanları hariç kamuya ait gayrimenkuller harca esas değer üzerinden belediyelere devredilecek.
- Kentsel dönüşüm alanlarında bulunan yapıların boşaltılması, yıkımı ve kamulaştırılmasında anlaşmak gerekecek. Ancak yasada “anlaşma”yı geçersiz kılacak çok sayıda istisna mevcut.
- Büyükşehir Belediyeleri, yapımı devam eden ancak kentsel dönüşüme uygunluğu kabul edilmeyen inşaatları 5 yıl süreyle durdurabilecek. Toplam durdurma süresi 10 yılı geçemeyecek.
- Kentsel dönüşüm alanındaki hak sahibi olmuş kişilere, bu alan dışında arsa veya konut satışı yapılabilecek. Satışta TOKİ konutları da devreye sokulabilecek.
- Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce yargı mercilerinde açılmış ve henüz kesin hükme bağlanmamış davalarda bu kanun hükümleri uygulanacak.

DEĞERLENDİRME

Haziran ayında merkezi yönetimin krizi aşma ve kaynak yaratma çabası altında hazine arazilerinin satışına hız verdiğine şahit oluyoruz. Mayıs ayının sonunda Maliye Bakanlığı, orman vasfını kaybetmiş 2B arazilerinin satışı konusundaki çalışmalara başlamıştı. Bu ay da Antalya'da oldukça büyük bir hazine alanının satılması söz konusu. İncelediğimiz haberlerde yetkililer genellikle benzer söylemlerle satışları meşrulaştırmaya çalışıyorlar : “Kaynakların ekonomiye kazandırılması.” Kent ve kamu topraklarına salt ekonomik bir değermiş gibi bakmanın faturası bizlere yeşil alandan mahrumiyet, yoğun betonlaşma ve tarım arazilerinin yok olması olarak yansıyor. Yok edilen tarım toprakları ve bunun tarımsal üretime ve üreticinin geçimine yansiyacak kısmı hesaba dâhil edilmiyor. Sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı göz ardı ediliyor.

Bu ay hükümetin ve kentsel dönüşümden çıkarı olanların uzun zamandır bekledikleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 73. maddesindeki değişiklik gerçekleşti. Yasadaki değişiklik ‘kentsel dönüşüm’ projelerinin takıldığı ‘hukuki engelleri’ bertaraf ediyor. Kanuna getirilen düzenlemelerle Belediyeler hemen hemen her alanı kentsel dönüşüm alanı ilan edebiliyor. Böylece kent alanları inşaat sektörünün ve TOKİ'nin sınırsız konut üretimi yapabileceği bir piyasa mekanı haline geliyor. Hükümetin ve belediye başkanlarının söylemlerinde uygulamalardaki temel hedef konut problemini çözmek olarak yansıtılsa da, TOKİ'nin yoksullar için konut üretimi toplam konut üretiminin sınırlı bir oranı olarak kalıyor. Ayrıca düzenli gelirden yoksun kimselerin uzun vadeli ödeme planları içeren bu konutlara sahip

olabilmesi imkansızken, daha düzenli gelirleri olan emekçi sınıflar açısından, içine girdikleri kredi ve borç sarmalı, çalışma hayatlarında oldukça düşük ücretlere, sendikasızlığa, kötü çalışma koşullarına razı olmalarına yol açıyor.

ÇALIŞMA YAŞAMI

Örgütlenme hakkı ihlalleri

- Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde Yeşil Kundura patronu sendikalaşmayı engellemek için 27 Mayıs günü Deri-İş üyesi 3 kadın işçi (Dilek Kurtuluş, Kezban Elmas ve Dilek Şenkul), “İşyeri daralması” sebebiyle işten çıkardı. İşten çıkarılan işçiler 2 Haziran günü, fabrika önünde direnişe geçti. 3 Haziran günü jandarma, patronun şikayeti üzerine fabrika önünde direnişlerini sürdüren 3 kadın işçinin yanı sıra Deri-İş Çorlu Şube Başkanı Ali Bayram ve Deri-İş Örgütlenme Uzmanı Nuran Gülenç'i gözaltına aldı. Patronun, işçileri, üretimi engelledikleri iddiasıyla şikâyet ettiği öğrenildi. Yeşil Kundura, Cat, Harley Davidson, Hush Puppies, Crocs, Merrell, Wolverine, Land Rover, Adidas, Nike, Puma ve Converse gibi dünyaca ünlü markaların da satışını yapıyor. Çorlu'daki fabrikada 400 işçi çalışıyor. İşçiler aylık 550 ile 600 lira arasında ücret alana işçilerin, 1 buçuk yıldır ikramiye hakları patron tarafından verilmiyor. İşçiler günde 12-14 saat çalıştırılıyor.
- Eskişehir'deki 1 Mayıs Mitingi'nde İstiklal marşı çalarken ısıklık çalıp halay çektikleri öne sürülen 35 kişi hakkında 'İstiklal Marşı'nı alenen aşağılama' suçlamasıyla Eskişehir 4'üncü Sulh Ceza Mahkemesi'nde 6 aydan 2 yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı.
- Ankara'da KESK MYK üyesi Akman Şimşek, SES MYK üyesi Meryem Öztürk, BES Ankara 1 No'lu Şube yöneticisi Ahmet Danacıoğlu'nun da aralarında bulunduğu yaklaşık 20 kişi bugün polis tarafında gözaltına alındı. Polisin avukatlara aktardığı bilgilere göre gözaltı gerekçesi Güler Zere için kampanya düzenlemek, Kızıldere katliamı ile ilgili anmalara katılmak. KESK Ankara Şubeleri Platformu gözaltıları protesto etmek için Yüksel Caddesi'nde oturma eylemi yaptı. Mersin KESK Şubeler Platformu da sendika binasından Taşbina önüne kadar yaptıkları bir yürüyüşle gözaltıları protesto etti. AKP döneminde yapılan yeni yasal düzenlemelerle anmalar, insan hakkı odaklı dayanışma kampanyaları ve devrimcilerin cenaze törenlerine katılmak da “terör” konseptine dahil edilmeye çalışılıyor. Ankara'daki gözaltı saldırısı bu açıdan Samsun'da Halkevleri, Öğrenci Kolektifleri ve Liseli Genç Umut'a yönelik tutuklama saldırısı ile büyük benzerlik taşıyor. Samsun'da da Kızıldere anması yapmak, Deniz Gezmiş ve Mahir Çayan posterini bulundurmamak, Ali Başpınar cenazesine katılmak gibi “suçlamalar” gündeme gelmişti.
- Tuzla'da tersane patronları sendikalı işçileri işten atmaya devam ediyor. 1 Mayıs 2008'de sendikalı işçileri “ekonomik ve finansal koşullar ile işletmenin zarar gördüğü” gerekçesiyle işten atan Nu Marine Denizcilik, mahkeme kararıyla işe geri dönen işçileri tekrar sendika faaliyetleri yüzünden işten çıkardı. Aynı zamanda Malazlar Kibrit fabrikasının da sahibi olan, Nu Marine ortağı Ömer Malazlar, Limter-İş üyesi işçileri makamına çağırarak sendikaya üye olanların sayısının artmasından rahatsız olduğunu belirtip, “ben buraya sendika sokmam, yasa masa da tanımam” dedi. Limter-İş konuyla ilgili yaptığı açıklamada, Çalışma Bakanlığı ve adli makamları, yasa tanımamazlıkta pervasız davrandığını söyledikleri Ömer Malazlar hakkında gerekli yaptırımın uygulamaya çağırıldı. İşçiler Nu Marine önünde direniş başlatırlarken sendika, işten atılan işçiler için İş Mahkemesi'ne dava açmaya hazırlanıyor. İşçiler direnişlerinin beşinci günü patronun ihbarıyla gözaltına alındılar.

- Türk Metal-İş sendikasına üye oldukları gerekçesiyle 29 arkadaşlarının işten çıkarılması nedeniyle sendika önünde toplanan 700 civarında işçi, Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları (KARDEMİR) önüne kadar yürüdü. Fabrika girişinde özel güvenlik elemanları ve polis barikatıyla karşılaşan işçiler, bir süre yaşanan tartışmanın ardından barikatı aşarak KARDEMİR Genel Müdürlüğü'ne doğru yürüyüşe başladı. Ancak polis, genel müdürlük binasına 200 metre kala işçilere saldırdı. Biber gazı ve cop kullanılan saldırıda 10 işçi yaralanarak hastaneye kaldırıldı.
- Gaziantep Başpınar Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu olan Çemen Tekstil'de işçiler 75 gün süren grev sonrası DİSK'e bağlı Tekstil-Sen'de örgütlenerek toplu sözleşme imzalamışlardı. Sözleşmenin imzalanmasının ardından işveren, DİSK/Tekstil'in yetkisini düşürmek için baskıyı arttırarak işçileri Öz-İplik-İş'e üye olmaya zorluyordu. İşverenin baskısıyla Öz İplik İş'in üyeleme faaliyetini hızlandırması sonucu Tekstil-Sen yetkiyi kaybetti. İşçiler, patronun baskıları yanında sendika yöneticilerinin de süreçte hatalı ve umursamaz davrandıklarını öne sürerek Tekstil Sendikası Genel Sekreteri Muzaffer Subaşı'yı istifaya çağırdı. Sendika binasına girerek tepkilerini dile getiren işçilere, Muzaffer Subaşı "Fabrikada çoğunluk bizde. Ama bakanlık AKP'li olduğu için DİSK'i istemiyorlar ve siyasi oyunla yetkiyi aldılar. Ama biz mahkemeye itiraz ederek yetkiyi yeniden alacağız" diyerek savunma yaptı.
- Bursa'nın en büyük sanayi kuruluşlarının bulunduğu Nilüfer Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu İngiliz şirketi Tİ Otomotiv, Birleşik Metal İş Sendikası'nda (BMİS) örgütlenen 9 işçiyi işten attı

Ücret ve sosyal hak gaspları

- İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi çalışanları yemek fiyatlarının diğer fakültelerden daha pahalı olmasına karşı eylem yaptı. Üniversitenin Beyazıt Kampusü ana kapısında Eğitim Sen Üniversiteler Şubesi'nin çağrısıyla bir araya gelen Orman Fakültesi çalışanları, öğle yemeği için 30 km yol geldiklerini belirterek, 1,35 TL olan yemeğin Bahçeşehir Kampusü'nde 2 TL olmasını kabul etmediklerini söyledi. Eğitim-Sen İşyeri Temsilcisi Levent Dölek'in eylemde yaptığı açıklamada özelleştirme ve yemek hizmetinin taşeronlarla sağlanması sonucu haksızlık yaşandığı vurgulandı. Dölek, bu haksızlığı yargıya da taşıdıklarını belirterek, "Farklı fiyat uygulaması sona ermeli, ihaleler şeffaf biçimde yapılarak çalışanların denetimine açık olmalıdır" dedi.
- Ankara'da PTT çalışanları, çalışma saatlerinin 9 saate çıkarılmaya çalışılması, kendilerine bozuk teçhizat kullanılması, yönetimin kurumu yanlış politikalarla zarara uğratması gibi sebeplerle 1 saatlik iş bırakma eylemi yaptı. Eylem Haber-Sen, Türk Haber-Sen, Birlik Haber-Sen ve Bağımsız Haber-Sen tarafından düzenlendi.

Taşeron sağlığa zararlıdır

- Urfa İl Sağlık Müdürlüğü kentteki aşılama hizmetini ihaleyle taşeron firmaya ise kiralanmış araçların parasını ödemediği için araç şoförleri defalarca iş bıraktı. Bunun sonucu olarak ihale iptal edildi. Aksamalar sonucu kentte dört ayı aşkın bir süredir bebeklere ve hamile kadınlara düzenli aşı yapılmıyor. SES Şanlıurfa Şubesi Yönetim Kurulu Şube Sekreteri Hikmet Evin konuya ilişkin bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Aşıların aksamasından Sağlık Müdürlüğü'nün sorumlu olduğunu söyleyen Evin, sağlık hizmetlerinin taşeron aracılığıyla yapılmaması gerektiğini belirtti. Evin açıklamasında Sağlık Müdürlüğü'nün 'biz ihaleyi yaptık, gerisi bizi ilgilendirmez' diyerek önemsemez davranması sonucu aşı hizmetinin yapılamaz hale geldiğini söyledi. Bu uygulamaların önümüzdeki yıl Şanlıurfa'da başlayacak olan 'aile

hekimliği' için ön hazırlık olduğunu açıklayan Hikmet Evin, sağlıkta taşeronun sağlıksız bir gelecek anlamına geldiğini belirtti.

- Adana Balcalı Hastahanesi'nde 90 hemşire, 60 hastabakıcı olmak üzere 150 sağlık işçisi hizmet alımı için yapılmak istenen ihaleyi Dev-sağlık İş üyesi işçiler engelledi. Saat 9.30'da ihale salonu önüne gelerek taşeron şirketlerin içeri girmesini engelleyen işçiler 'Rektöre kul taşerona köle olmayacağız', 'Taşeron defol hastane bizimdir' sloganları attı. Hastanedeki Sağlık Emekçileri Sendikası üyeleri ve diğer işçilerde bina girişinde toplanarak eyleme destek oldu. Başhekimin güvenlik şefini yollayarak eylemin bitirilmesini istemesinin ardından işçiler, ihale iptal edilene kadar eyleme devam edeceklerini söyleyerek yanıt verdi. Bunun üzerine işçilerin yanına gelen başhekim ihalenin iptal olduğunu bildirdi. İşçiler başhekimin sözüne güvenmeyerek taşeron şirket temsilcilerinin gönderilmesini istediler. Başhekim işçilerin talebi üzerine taşeron şirket temsilcilerine ihalenin iptal olduğunu söyledi. İhalenin iptal edilmesiyle sendika temsilciliğine kadar yürüyen işçiler eylemlerini sonlandırdı. Geçtiğimiz aylarda Dev-Sağlık İş üyesi işçiler, hastanede taşeron çalışmanın durdurulması için dava açmış, dava sonucunda da işveren olarak taşeron şirket yerine üniversite rektörlüğünün muhatap olacağı kararlaştırılmıştı. İşçiler "Çalışma Bakanlığı kararıyla hastanemizde yapılan ihalelerin hukuksuz olduğu ve bizlerin işbaşı yaptığımız tarihten bu yana üniversite işçileri olduğumuz belgelenmiştir" diyerek taşeron ihaleleri yapılmasına karşı çıkıyor.
- Bursa'da Dev-Sağlık İş üyesi işçiler, asıl işverenleri olarak hastanenin belirlendiği mahkeme kararlarının uygulanması talebiyle eylem yaptı. Bursa Altıparmak Sosyal Güvenlik Kurumu önünde bir araya gelen işçiler, "Haklılığımıza inandık, kendi gücümüze güvendik, örgütlendik, bedeller ödedik ve kazandık. Şimdi kararları uygulamak için Ankara'ya yürüyoruz" diyerek 25 Haziran'da Sağlık Bakanlığı önünde olacaklarını belirttiler.
- Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası, 25 Haziran'da Sağlık Bakanlığı önünde yapacağı 'Güvenceli İş, güvenceli gelecek' eylemi öncesi Antalya'da da eylemdeydi. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi A Blok önünde bir araya gelen taşeron sağlık işçileri saat 12.30'da bir basın açıklaması gerçekleştirdi. 'Güvenceli iş, güvenceli gelecek' yazılı bir pankart açan işçiler 'taşeronu sağlıktan süpüreceğiz' dedi.
- Dev Sağlık-İş üyesi işçiler 25 Haziran'da Ankara'da Sosyal Güvenlik Kurumunun önünde Çalışma Bakanlığı kararı ile kesinleşen muvazaa tespitlerini ve mahkeme kararlarını Çalışma Bakanlığı'na, Sosyal Güvenlik Kurumu'na, Sağlık Bakanlığı'na ve tüm idareye uygulamak için eylem yaptı. Sendika adına açıklamayı okuyan Çukurova şube başkanı Mustafa Hotlar, "İnsan ihaleyle çalıştırılmaz, sağlıkta taşeron olmaz" diyerek güvenceli iş güvenceli gelecek mücadelesi verdiklerini belirtti. Hotlar sağlık alanında hemşire, radyoloji teknisyeni, laborant, tıbbi sekreter, hastabakıcı 150 bine yakın sağlık emekçisinin taşeron şirketler aracılığıyla çalıştığını belirterek taşeron çalıştırmanın yasaklanması için taleplerini ve hukuksal dayanaklarını kamuoyu ile paylaştıklarını ifade etti.
- **Taşeron sağlık işçilerinin talepleri:**
 1. Sağlık hizmetinde, sağlık hizmetinin niteliği ile sağlık emekçilerinin iş güvencesi ve insanca çalışma koşulları temel ilkedir.
 2. Taşeron sağlık işçileri hastanelerin asli ve sürekli işçileridir.
 3. Taşeron sağlık işçilerinin iş güvencesi vardır.
 4. Taşeron sağlık işçilerinin kıdem tazminatı hakkı vardır. Bu hak yıllık sözleşmeler gerekçe gösterilerek yok sayılamaz.
 5. Taşeron sağlık işçilerinin yıllık ücretli izin hakkı vardır. Bu hak yıllık sözleşmeler gerekçe gösterilerek engellenemez.

6. Farklı statülerde çalışan sağlık emekçileri arasında ayrımcılık yapılamaz.
7. Taşeron sağlık işçilerine angarya iş yaptırılmaz. İşçinin onayı alınmadan esaslı iş değişikliği yapılamaz.
8. Kadın işçilerin annelik hakkı, doğum ve süt izinlerini kullanmaları engellenemez.
9. Radyasyona tabi işlerde çalışan taşeron sağlık işçileri, günde 5 saatten fazla çalıştırılmaz. Şua izni hakları vardır.
10. Taşeron sağlık işçilerinin sendikalı olma ve diğer çalışanlarla birlikte hastanenin yönetim süreçlerine katılma hakkı vardır.

Mücadeleler

- Öğretmenler, 4 Haziran günü, Türkiye'deki tüm illerde güvenceli iş talebiyle Milli Eğitim müdürlüklerine yürüdü ve basın açıklamaları yaptı. Eylemlere Eğitim-Sen yanı sıra, Sosyal-İş'te örgütlenmeye başlayan dersane öğretmenleri ve çeşitli platformlar katıldı. Eğitim-Sen'in verilerine göre Türkiye'de eğitim fakülteleri her yıl yaklaşık 50 bin mezun veriyor. 2009 yılında mezun sayısı 49 bin iken KPSS'ye müracaat edenlerin sayısı 244 bin idi. 2010 yılında KPSS'ye girecek ataması yapılmayan öğretmenlerin 300 bini geçeceği tahmin ediliyor. Öğretmenler "kadrolu atanma" talebi etrafında mücadelelerini yükseltiyorlar. Milli Eğitim Bakanlığı'nın daha önceden 75 bin olarak açıkladığı atanacak öğretmen sayısını 25 bine düşürmesi tepkilerin artmasına neden oluyor. 7 Haziran'da da Eğitim-Sen Ankara Şubeleri Milli Eğitim Bakanlığı önüne giderek burada güvencesiz çalıştırmaya ve keyfi atamalara karşı bir açıklama yaptı.
- DİSK'e bağlı Tüm Emekliler Sendikası (Emekli-Sen) 11-12 Haziran'da şube ve temsilciliklerinin bulunduğu tüm merkezlerde iki günlük oturma eylemi yaptı. Emekliler, sağlıkta katılım payı, ilaç parası, muayene ücreti ve ek ödemelerin kaldırılmasını, emekli maaşlarından dernek aidatı kesintisi yapılmamasını, emekli aylıklarının yükseltilmesini, emeklilerin örgütlenmesinin önündeki engellerin kaldırılmasını ve emeklilere sendika hakkının tanınmasını istediler.
- Emekliler Emekliler Günü'nde de Ankara'da Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) önünde taleplerini dile getirdi. Basın açıklaması sırasında bir emekli kendini direğe zincirleyerek AKP'yi protesto etti. Polis, eylemciyi gözaltına aldı; emekliler arkadaşları serbest bırakılana kadar eylemlerini sürdüreceklerini söyledi. Gözaltına alınan Yılmaz kısa bir süre sonra götürüldüğü 10 Nisan Polis Karakolu'ndan serbest bırakıldı. Emekliler arkadaşlarını alkışlarla karşıladı. DİSK Ankara Bölge Temsilcisi Kani Beko da SGK önündeki eyleme destek verdi.
- İşçi Memur Bağkur Emeklileri Derneği (İMBED) Başkanı Hamdi Öz'ün emekliler adına açtığı "Emekliler arasındaki maaş farklarının kaldırılmasıyla ilgili intibak davası" Ankara 5. İş Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) yolu açık olmak üzere davayı 13 Ekim'e erteledi. Öz'ün talebiyle Anayasa Mahkemesi'ne de gönderilen dosya "yetkisizlik" sebebiyle reddedildi.
- İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde DİSK'e bağlı Sosyal İş Sendikası'na üye olduktan sonra işten çıkartılan ve üniversite bahçesinde oturma eylemi yapan Bilgi Üniversitesi çalışanlarının mücadelesi sürüyor. Haziran ayında KESK İstanbul Şubeler Platformu direnişi ziyaret etti. İşten atmalara karşı direnişlerini sürdüren işçiler bir yandan da üniversitelerinde açık hava dersleri düzenliyor. 15 Haziran tarihli dersin konusu sendikal mücadele ve kadın ilişkisi idi.
- UPS Kargo işçilerinin İstanbul Mahmutbey, Kurtköy ve İzmir'de işten atılmalarına karşı Mayıs ayında başlattıkları direniş Haziran ayında da sürdü. Direnişe destek olmak amacıyla Türk-İş'e bağlı sendikalar bir ziyaret gerçekleştirirken Uluslararası Taşıma

İşçileri Federasyonu da bir destek mesajı gönderdi. Halkevleri, BDSP, EHP, ÖDP, TKP ve Yeni Hayat Derneği de direnişçi işçilere ortak bir ziyaret gerçekleştirdiler.

- Kot kumlama işlemi nedeniyle ölümcül hastalığa yakalanan işçiler aileleriyle birlikte 22 Haziran'da Abdi İpekçi Parkı'nda üç günlük oturma eylemi yaptılar. İşçilerin Anayasa ile güvence altına alınmış sosyal güvenlik haklarının tanınması için gerçekleştireceği Ankara yürüyüşünü doktorlar, avukatlar, sanatçılar, sendika ve siyasi parti temsilcilerinin oluşturduğu Kot Kumlama İşçileri Dayanışma Komitesi düzenledi. Kot kumlama işinde işverenin gerekli önlemleri almaması nedeniyle şimdiye kadar 5 bin işçi silikozis hastalığına yakalandı. Komitenin düzenlediği eylemler sonrasında Sağlık Bakanlığı, kot kumlama işini tekstil sektöründe yasaklamış, silikozis hastası işçilerin sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanması için Bakanlar Kurulu karar almıştı. Ancak bazı işverenler bu karara uymayarak, çalışma koşullarını düzenlememiş, bu işverenler hakkında davalar açılmıştı. Ankara yürüyüşünün yanı sıra işçilerle dayanışmak ve hükümeti göreve çağırmak için bir de imza kampanyası başlatıldı. İmza metninde, hastalığa yakalanan işçilerin birer birer ölmesine sessiz kalınmayacağı vurgusu yapılarak, “Sigortası olup olmadığına bakılmaksızın tüm silikozis hastalarının, hastalıkları oranında sosyal güvenlik haklarından yararlanmaları sağlanmalıdır. Hükümeti derhal gerekli yasal ve idari düzenlemeleri yapmaya çağırıyoruz” ifadelerine yer verildi. İşçilerin talepleri şu şekilde sıralanıyor:

-Çalışma Bakanlığı, tüm silikozis hastalarının hastalıkları oranında sosyal güvenlik haklarından yararlanmaları sağlamalıdır,

-İşçilerin zararlarının tespit edilmesi ve karşılanması için bakanlık yetkililerinden, sektördeki meslek örgütlerinin ve sendikaların temsilcilerinden oluşturulacak özel bir komisyon kurulmalıdır,

-Sağlık Bakanlığı, bu işte çalışmış herkesin göğüs hastalıkları hastanelerine ulaşması için ülke çapında bir kampanya başlatmalıdır,

-Silikanın kullanımı tüm sektörlerde yasaklanmalıdır,

-Adalet Bakanlığı, silikozis hastalarını mahkeme giderlerinden muaf tutmak üzere acilen bir genelge çıkarmalıdır,

-Hükümet, denetim görevini kamu görevlilerinin soruşturulmasına engel olmamalı, yargılanmaların engellememelidir.

- Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası Antalya Bölge Şubesi'nin girişimiyle Antalya'da güvencesiz olarak çalışan çeşitli sektörlerden işçiler bir araya gelerek eylem yapacak. 19 Haziran'daki eylemde taşeron sağlık işçileri, sözleşmeli öğretmenler, taşeron hal işçileri, 50/D'li araştırma görevlileri, taşeron belediye çalışanları ve Antalya'da çalışan diğer güvencesiz işçiler bir araya geldi. Eyleme Antalya'da şubesi bulunan bir çok sendika, demokratik kitle örgütü ve siyasi parti de destek verdi.
- DİSK ve Türk-İş'e bağlı sendikalarla Toplumsal Araştırma ve Eğitim Merkezi (TAREM) tarafından düzenlenen Dünya Genç İşçi Buluşması üçüncü kez kez 22-27 Haziran'da İzmir Seferihisar'da yapıldı. Seferihisar Belediyesi'nin de düzenleyici olarak katıldığı etkinlik kapsamında, dünyanın bir çok ülkesinden gelecek genç işçiler, Türkiye'deki genç işçilerle buluşarak; ekonomik kriz, örgütlenme yöntemleri ve yeni medya olanakları gibi konularda tartışmalar yaptı. Organizasyonu bu yıl TAREM'in yanı sıra Türk-İş'e bağlı Petrol-İş, Tekgıda-İş, Tez-Koop İş, Koop-İş, TÜMTİS, Deri-İş ve Hava-İş ile DİSK'e bağlı Birleşik Metal-İş, Sosyal-İş, Genel-İş, Dev-Sağlık İş, Limter İş sendikaları düzenledi.
- Türkiye'de sol ve emek güçlerinin girişimiyle yürütülen Filistin İçin İsrail'e Karşı Boykot hareketi giderek yaygınlaşıyor. Sol yelpazenin hemen hemen bütün bileşenlerini yan yana getiren Boykot hareketi, emek hareketinde de yansımaları

buluyor. Boykot'a uzun süredir aktif destek veren Türk Tabipler Birliği'nin ardından Liman-İş sendikası da Boykot çağrısı geldi. Sendika örgütlü olduğu limanlarda Liman-İş üyelerinin hiçbir şekilde İsrail gemilerine hizmet vermeyeceğini duyurdu.

- Kibar Holding'e bağlı Assan Gıda'da Tekgıda-İş Sendikası'na üye oldukları için işten atılan 40 işçi İstanbul-Karaköy'deki Kibar Holding önünde eylem yaptı. Eyleme Mayıs ayından bu yana işten çıkarılan 41 Assan Gıda işçisinin yanı sıra, Tekgıda-İş Sendikası İstanbul Bölgesi'nde faaliyet gösteren şube başkanları, yöneticileri ve üyeleri, TÜMTİS ve Petrol-iş Sendikaları ile direnişteki UPS işçileri de destek verdi.
- Mersin Toros Devlet Hastanesi'nde 40 yaşında oldukları gerekçesiyle işten atılan sağlık işçileri hakkında Sağlık Emekçileri Sendikası (SES) ve Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası tarafından bir basın açıklaması gerçekleştirildi. Basın açıklamasına Akdeniz Belediyesi, Mersin Eczacılar Odası, Mersin Tabip Odası, Mersin Emek ve Demokrasi Platformu Bileşenleri de destek verdi.

15-16 Haziran direnişinin yıldönümü

- 15-16 Haziran direnişinin yıldönümü sebebiyle "Halkın İşini ve Ekmeğini Çalanlardan Hesap Soracağız" diyen emekçiler İstanbul Kartal Meydanı'ndaydı. TKP ve Yurtsever Cephe İşçi Birliği'nin çağrısıyla binlerce emekçi Cevizli Tekel Fabrikası önünde buluşarak bir yürüyüş gerçekleştirdi. Mitinge işten atılan UPS işçileri, Bank-Sen'de örgütlü banka emekçileri ve Tek Gıda İş sendikası'ndan bir yönetici de katıldı.
- 15-16 Haziran direnişinin 40. yılında DİSK, ülke genelinde bir dizi etkinlik yaptı. 16 Haziran'da da DİSK'in çağrısıyla Kartal Meydanı'nda 'İşçiler konuşuyor' mitingi düzenlendi.
- Bursa'da Devrimci Büro Emekçileri tarafından 'Büro iş kolunun değişen yapısı ve yeni mücadele dinamikleri' konulu bir forum düzenlendi. SMMMÖ'nun toplantı salonunda yapılan foruma çok sayıda büro emekçisi katıldı. Forumda yapılan konuşmalarda büro iş kolunda neoliberal politikaların yarattığı değişimle bütçe, vergi, sosyal güvenlik ve yargı hizmetlerinin piyasalaştırıldığı, yeni mücadele düzlemi için hizmeti üretenlerle hizmeti alanların ortak taleplerle mücadele etmesi gerekliliği vurgulandı. Güvencesizleştirme sürecinin büro iş kolunda da yaygınlaştığı tespitini yapan büro emekçileri, gelenekseli kıran bir mücadele anlayışıyla yasal engellere rağmen örgütlenmenin zorunlu olduğunu belirttiler.
- Eskişehir'de emek ve demokrasi güçleri 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 40. yıl dönümünde 'İnsanca yaşam hakkı' talebiyle eylem yaptı

Tekel işçisine desteğe baskı

- 26 Mayıs'ta DİSK, KESK, Türk-İş, Kamu-Sen tarafından alınan kararla taşeron sistemine ve 4/C'ye karşı ülkenin dört bir yanında miting, iş bırakma ve basın açıklamaları yapılmıştı. Konfederasyonların kararına uyan Kartal Koşuyolu Kalp Hastanesi'nde çalışan DİSK Dev-Sağlık İş üyesi taşeron işçiler de hastane önünde öğle saatlerinde bir basın açıklaması gerçekleştirmiş, eylemin ertesi günü sendika üyesi dört işçi eyleme katıldıkları gerekçesiyle işten çıkarılmıştı. 28 Mayıs günü işten çıkarmaları protesto eden işçiler için DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi de hastane yönetimiyle konuşmuş ancak işçileri geri alacağını söyleyen hastane yönetimi sözünde durmamıştı. Dev-Sağlık İş'in ve DİSK merkezinin hastane yönetimiyle yaptığı görüşmelerde verilen sözün tutulmaması üzerine 8 Haziran'da işçiler hastane önünde direnişe başladı. Patron direnişçi işçilerle görüşen diğer hastane çalışanlarını, evlerine "uyarı" kağıtları yollayarak tehdit etti. Bu kağıtlarda, direnişçi işçilerle görüşme yapanların "işe sadakat"e aykırı hareket ettiği iddia edildi. Sağlık

çalışanlarının köle olmadığı vurgulayan Dev-Sağlık İş üyesi işçilerin direnişi 35. günde sonuç verdi. Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası yöneticilerinin hastane yönetimi ve başhekimlikle yaptığı görüşmeler sonucu, işten atılan dört işçi 30 Haziran'da işe geri alındı.

- TEKEL işçilerine destek amacı ile 26 Mayıs tarihinde yapılan genel grev ile ilgili olarak Batman'da çalışma yürüten 27 sendikacı hakkında, Batman Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldı. Eğitim Sen Batman Şube Başkanı Salih Erol, sendika binasında yaptığı açıklamada, Batman Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, genel grev çalışmaları yürüten TEKEL işçilerine destek veren 27 sendikacıya, "Türk Ceza Kanununun 217. Maddesi ve Anayasanın 54. maddelerine muhalefet" suçundan soruşturma açıldığını söyledi.
- TBMM İnsan Hakları Komisyonu, Tekel işçilerinin 17 Aralık'ta yaptığı eyleme saldıran polisin orantısız güç kullandığını belirterek, Ankara Valisi ve Emniyet Müdürü için soruşturma istedi. Polis, 17 Aralık'ta Abdi İpekçi Parkı'nda bekleyen TEKEL işçilerinin üzerine cop, gaz bombası ve tazyikli suyla saldırmış, insanlık dışı saldırıda bir çok işçi yaralanmıştı.
- İstanbul Cevizli'de TEKEL arazisini görmeye gelen Devlet Bakanı Faruk Özak, Tekel işçileri tarafından protesto edildi. İşçiler kaçmaya çalışan bakanın makam aracına tekme ve yumruk attı.

Belediyelerde toplu iş sözleşmeleri

- DİSK Genel İş Sendikası'na bağlı Beşiktaş Belediyesi işçileri Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine grev kararı aldı. Ocak ayından bu yana süren görüşmelerde işçiler ve belediye arasında 10 ayrı madde üzerine anlaşma sağlanamadı. İşçiler ve belediyenin sözleşme üzerinde anlaşmazlığa düştüğü en önemli nokta ücretler. Genel-İş yaptığı açıklamayla; elektiriğe, doğalgaza, toplu taşımaya, suya ve petrole yapılan zamlarla birlikte işçilerin yaşamlarını sürdürmelerinin çok zorlaştığını ve bu yüzden ücret artışı talep ettiklerini belirtti.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Türk İş'e bağlı Belediye-İş sendikası arasında yapılan Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri olumsuz sonuçlandı. 7 bin işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmelerinde sendikanın en önemli talebi olan ücret maddesinde uzlaşma sağlanamaması sonucu süreç tıkanı. Belediye-İş Sendikası konuya ilişkin bir açıklama yaparak, eylem takvimlerini uygulayacaklarını söyledi. 25 Haziran'da İSKİ önünden İBB'ye yapılacak yürüyüşle başlayan eylemler, iş bırakma, oturma eylemleri ve grevle devam edecek. Belediye İş'in açıklamasına göre; Temmuz ayı içerisinde çeşitli ilçe belediyelerinin önünde oturma eylemleri yapılacak, işçiler toplu iş sözleşmesinde anlaşma sağlanana kadar fazla mesailere kalmayacak, grev günü İBB önünde çadır kurulacak. Ayrıca Belediye-İş TİS görüşmeleri tıkanan Tes-İş, Genel-İş, Hizmet-İş, Öz Gıda-İş üyelerine de eylemlere katılma çağrısı yapıyor.

Kürt işçilere baskılar sürüyor

- Karadeniz'de fındık işinde çalışan mevsimlik Kürt işçilerin bölgeye girişinin yasaklanması tartışmaları yaşanırken Rize'de baraj inşaatında çalışan 37 işçi Kürt oldukları için önce baskı altına alındı, sonra da işten çıkarıldı. İşçilere ilk önce 'ahlaksız' suçlaması yönelten şantiye şefi, daha sonra işçiler hakkında 'maaşlarını PKK'ye gönderiyorlar' diye söylenti çıkardı. Ardından işçiler 'güvenliklerinin sağlanamayacağı' gerekçesiyle işten çıkarıldı. İşten çıkarılan Kürt işçiler, memleketleri Diyarbakır'a döndü. Konu BDP Diyarbakır milletvekili Akın Birdal tarafından TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'na taşındı.

Düzenlemeler-olası gelişmeler

- Yargıtay, Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüğü'nden işten çıkartılan taşeron işçiler ile ilgili yerel mahkeme kararını onayladı. Buna göre işçiler, işe daha önce çalıştıkları taşeron şirketin işçisi olarak değil, SGK'nın çalışanı olarak dönecek. Sosyal Güvenlik Kurumu İzmir İl Müdürlüğü'nde taşeron Özge Şirketi'nde çalışan 40 işçinin işine 31 Aralık 2008 tarihinde son verilmişti. İşçilerden 23'ü "işe geri dönme" talebiyle İzmir 3. İş Mahkemesi'nde dava açtı. Davalılar arasındaki ilişkinin muvazaalı/hileli olduğuna dikkat çeken yerel mahkeme, işçilerin taşeron şirketin değil, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun işçisi olarak kabul edilmesi gerektiğini belirtti. Mahkemenin kararında, işçilerin “sadece kadro bakımından farklılıklar vardı, hepimiz kurumun elemanı olarak çalışıyorduk, sadece temizlik işinde değil, şef ve amirlerin talimatıyla diğer işleri de yapıyorduk” şeklindeki ifadeleri de yer aldı. İzmir 3. İş Mahkemesi kararında, işçilerin işe geri dönüş talebini kabul etti. Ayrıca işçiler, SGK'da istihdam edilecek. Kararda ayrıca, işçilerin işe başlatılmaması halinde, gerekli tazminatlar ödenecek. Söz konusu yerel mahkeme kararının Yargıtay tarafından da onaylanmasıyla SGK İl Müdürlüğü'nde taşeron çalışmaya önemli bir darbe vurulmuş oldu. Söz konusu karar diğer il müdürlükleri için de emsal olabilecek.
- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişikliğe dair kanun tasarısıyla 1 milyonun üzerinde kamu emekçisi kadroları alınarak sözleşmeli personel statüsüne geçeceği iddia ediliyor. Taslakta kadrolu çalışanların sözleşmeli statüsüne geçirilecek olmasının yanı sıra işten çıkarmayla ilgili maddelerin de ucu açık bırakılmış. Taslağa göre genel müdürler, genel müdür yardımcıları ve şube müdürleri dışında kadrolu çalışan bırakılmayacak, ayrıca memurluklarına son verilerek sözleşmeli personelliğe geçecekler toplu sözleşme ve grev hakları tanınmayacak. Tasarı, kamuda müsteşar, başkan, genel müdür gibi bazı üst yönetici kadrolarında, özel sektörde çalışmış personelin de istihdam edilmesinin önünü açıyor. Daha önce de bir çok kez gündeme gelen bu değişiklik için memur konfederasyonları 'özel sektörün kar mantığının kamuya hakim kılınmasının ve kamu kuruluşları aracılığıyla siyaset yapılmasının' amaçlandığını belirtiyorlar. Yazıcı bu madde için "kamu ve özel sektör birbirini daha iyi tanıyacak böylece iki sektör arasındaki duvarlar kalkacak" dedi. Kamu emekçileri 'gerekli çabayı göstermemek, emirlere itiraz etmek, amirlerine karşı hal ve hareketlerinde saygısızlıkta bulunmak' gibi gerekçeler gösterilerek işten çıkarılabilecek. Daha önce kamu emekçilerinin mücadelesi sonucu yasalaştırılmayan “Kamu Yönetimi Reformu ve Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı”yla büyük benzerlikler gösteren taslakta, verilecek tepkileri yumuşatmaya dönük maddeler de yer alıyor. 'Babalık izninin 10 güne çıkarılması, giyecek yardımının nakit olarak verilmesi, emeklilik harcırahında sembolik artış yapılması' gibi maddeler, taslağın 'makyaj' kısımları olarak değerlendiriliyor. KESK Genel Sekreteri Emirali Şimşek yaptığı açıklamada hükümete, sendikalara bilgi vermesi ve basında çıkan haberlere açıklık getirmesi çağrısında bulundu.
- KESK 657 sayılı kanunda yapılması tasarlanan değişikliklere karşı Türkiye genelinde çeşitli eylemler yaptı. Siirt'te AKP İl Binası önüne yürümek isteyen KESK üyelerine polis izin vermeyerek, 20 sendika üyesini gözaltına aldı.
- Ekonomi Koordinasyon Kurulu, 'Ulusal İstihdam Stratejisi Taslağı'nı görüşmek üzere Hazine Müsteşarlığı'nda toplandı. Toplantıda AKP iktidarının hazırladığı stratejinin temel ilkeleri üzerine konuşan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer, işsizliği azaltmaya dair somut bir öneri sunmadı. Ancak sermayenin esnek çalışmayı düzenleme ve işçi maliyetlerini düşürme talepleri doğrultusunda adımlar atılacağını sinyallerini verdi. İlk stratejilerinin AKP ekonomistlerinin 'övünç' kaynağı olarak sürekli kullandığı 'ekonomik büyümeyi arttırmak' olduğunu söyleyen Dinçer,

ekonomik büyümeyle işsizliğin büyük oranda çözülebileceğini söyledi. Ancak Ömer Dinçer, ilk stratejiyi açıklarken 2002-2007 yılları arasında ekonominin 6.8 oranında büyümüş olmasına rağmen işsizliğin aynı oranlarda azalmadığını söyleyerek bu stratejinin yetersizliğini kendisi ifade etti. Dinçer, ikinci ilkelerinin 'istihdama katılım oranlarının artırılması', üçüncü ilkelerinin de 'çalışma hayatında esnekliğin sağlanması' olduğunu söyledi. Ekonomik büyümeyle birlikte uygulanacak esnekliğin istihdam kapasitesini arttıracaklarını iddia eden Ömer Dinçer'in sözleri, işsizlik korkusundan faydalanarak çalışma koşullarının ağırlaştırılması ve güvencesiz çalışmanın yaygınlaştırılması anlamına geliyor. Son olarak dördüncü ilkelerinin işsizlik fonunu kullanarak 'sosyal koruma alanının genişletilmesi' olduğunu söyleyen Dinçer, bu hedeflerin nasıl sağlanacağını şimdilik açıklamayacaklarını belirtti. Ancak patronların kıdem tazminatına ilişkin yeni düzenleme talebi olduğu bir süredir biliniyor ve işsizlik fonunun bu doğrultuda kullanılması sıkça gündeme getiriliyor.

Ekonomi Koordinasyon Kurulu'na şu kurum ve kişiler katıldı: Ekonomi Koordinasyonundan Sorumlu Devlet Bakanı Ali Babacan, Devlet Bakanları Zafer Çağlayan, Cevdet Yılmaz, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün ile TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Türk-İş Genel Başkanı Mustafa Kumlu, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, TİSK Genel Başkanı Tuğrul Kutadgobilik, Memur-Sen Genel Başkanı Ahmet Gündoğdu, Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı Bircan Akyıldız, Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu ve DİSK Genel Sekreteri Tayfun Görgün.

- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sendikal hakların uygulanması açısından Türkiye'yi sürekli izlemeye almaya karar verdi. Cenevre'de devam eden 99. ILO Konferansı kapsamında toplanan Aplikasyon (Uygulama) Komitesi, hükümetten sendikal haklarla ilgili bir eylem planı açıklamamasını istedi. Komite ayrıca Sendikalar Kanunu, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu ve Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nda yapılması planlanan reformlarla ilgili bilgileri talep etti. Hükümetin ILO'nun daimi yardımını almayı taahhüt etmesi ve elde edilen sonuçları bu yılın sonuna kadar örgüte ulaştırması da talepler arasında. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) başkanı Süleyman Çelebi konuya dair yaptığı açıklamada "Hükümetten talep edilen şey, sendikalaşma hakkı ve örgütlenme özgürlüğü alanında atılacak bütün adımlarda hem sosyal taraflarla istişare halinde olmasını hem de bunların ILO'nun teknik gözetimi altında yapılmasını taahhüt etmesidir" dedi.

Çalışma yaşamında kadınlar

- Ankara Rixos Otel'de Ankara Girişimci Kadınlar Derneği'nin (ANGİKAD) düzenlediği 'Haydi Kadınlar Yönetime, Yarımından Bir Olmaz' toplantısı TKP'li Emekçi Kadınlar tarafından protesto edildi. TBMM Kadın ve Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanı Güldal Akşit'in de konuşmacı olarak katıldığı toplantıda TKP'li bir emekçi kadın 'Güldal Hanım önce hesaplaşmamız gerek. Kadın olmakla emekçi kadınlara bir gelecek vaat edilemez, Zonguldak'ta ölen maden işçilerinin eşlerine, Bursa'da yanan tekstil işçilerinin, İstanbul'da selde ölen kadın işçilerin çocuklarına AKP hesap verecek! Patroniçelere Uganda'ya gitmektense ABD'ye Fethullah'ın yanına gitmek daha çok yakışır!' dedi. Bu sırada TKP'li Emekçi Kadınlar 'Bursa'da yanan, İstanbul'da boğulan, Osmaniye'de ezilen kadın işçilerin hesabını soruyoruz!' yazan pankartı açtılar.
- Ulucanlar Göz Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde başhemşire olarak görev yapan Özlem Hoşnam'a 26 Mayıs Çarşamba günü başhekim yardımcısı Dr. Ömer Eycil tarafından saldırılmış ve bu saldırıdan yaralanan Hoşnam'a Ankara Eğitim ve

Araştırma Hastanesi Acili Servisinden on gün iş görmez raporu verilmişti. Raporun süresinin dolmasının ardından 7 Haziran'da tekrar göreve başlayan Hoşnam'ı SES Ankara Şubesi yalnız bırakmadı. Mesai saatinden itibaren hastaneye giderek Hoşnam'ın yanında olan SES Ankara Şubesi yönetimi öğle arası Ulucanlar Göz Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin önünde kitlesel basın açıklaması yaptı. Açıklamada, Başhekim yardımcısı Dr. Ömer Eycil'in, görevden alınması için hergün saat 12.00 ile 16.00 arası "şiddete karşı nöbet" tutulacağı duyuruldu.

- Hürriyet Gazetesi yazarı Sibel Arna'nın 12 Haziran'da yayınlanan "Dokuz aylık bebekle mavi yolculuk" başlıklı yazısına DİSK Genel-İş'e bağlı Ev İşçileri Kadın Komisyonu'ndan tepki geldi. Bir basın açıklaması yaparak Sibel Arna'ya özür dilemesi çağrısında bulunan ev işçileri, "Günümüz Türkiyesinde yaşanan bu acı durum biz ev işçilerini çok kırmıştır. Ülkemizde hiçbir zaman gündemde olmayan ve genellikle olumsuz yönleri ile halkımıza sunulan, herkesin gözü önünde bir sektör bile olmayan ve bu alanda çeşitli olumsuzluklara maruz kalan biz ev işçileri bu durumun aydınlatılmasını istiyoruz" dedi. Ev işçileri, tam ücret alamadıklarından ve sosyal haklarına kavuşamadıklarından şikayetçi olduklarını dile getirerek, ev işçilerinin cinsel istismara maruz kaldıklarını, yetersiz koşullarda çalışma ortamlarını ve iş kazalarıyla alınan canları hatırlatarak bunlara dur demek için mücadele verdiklerini belirtti. Ev işçileri Sibel Arna'ya kadın ve bir gazeteci olarak duyarlı olması ve özür dilemesi çağrısında bulunurken Kadın ve Aileden Sorumlu Bakan Aliye Kavaf'ı göreve davet etti. Sibel Arna söz konusu yazıda bebeği ve onun bakımından sorumlu işçi ile geçirdiği tatili ve "dadi"nin da insan olmasından kaynaklı yaşadığı "zorlukları" anlatıyordu. Yazıda dalış kursuna gitmek isteyen başka bir ev işçisi ile ilgili "Büyük konuşmayayım ama ben o kadının kafasını dalış tüpü olmadan suya gömerim" cümlesi yer alıyordu.

İş kazaları

- Osmaniye Toprakkale'de Göçmenler Mahallesi Beşevler Mevkisi'nde bir yük treni, hemzemin geçitte tarım işçilerini taşıyan bir traktöre çarptı. Kazada, traktörün römorkunda bulunan 4 işçi öldü 10 işçi yaralandı.
- Eskişehir Sivrihisar'da Kürt illerinden gelen tarım işçilerinin içinde bulunduğu otomobil takla attı, 1'i ağır 6 kişi yaralandı.
- Muğla'nın Yatağan ilçesinde bir mermer ocağında çalışan Mehmet Kırıkçıoğlu (26), üzerine yaklaşık 150 kilogram ağırlığındaki mermer blokun düşmesi sonucu olay yerinde hayatını kaybetti.
- Adıyaman'ın Gerger ilçesine bağlı Kılıç köyünde, özel bir firma tarafından sürdürülen yol genişletme çalışması sırasında, Köy Muhtarı Ramazan Erdinç'in de üzerinde bulunduğu greyder devrildi. Ramazan Erdinç greyderin altında kalarak hayatını kaybetti.
- Tekirdağ F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nin yanında yapımı 6 ay önce başlayan T Tipi Cezaevi inşaatında, 3 Haziran günü akşam saatlerinde meydana gelen toprak kayması sonucu 2 işçi toprağın altında kaldı. İşçiler baygın halde hastaneye kaldırıldı.
- Siirt'in Kurtalan ilçesinde tarım işçilerini taşıyan kamyonet devrildi: 1 kişi öldü, 8 kişi yaralandı.
- İpek Yolu Hızlı Tren Projesi demir yolu hattı inşaatına ait şantiyede görev yapan işçileri Yozgat'tan Yerköy ilçesine götürmekte olan minibüs, E-88 kara yolunun Başbüyük köyü mevkinde karşı yönden kamyonetle çarpıştı. Kazada 2 kişi öldü, 10 kişi yaralandı.

- Zonguldak'ın Ereğli ilçesine bağlı Kandilli beldesindeki Hema Kandilli Kömür İşletmesi'nde, fayton tabir edilen vagonun devrilmesi sonucu 12 işçi yaralandı. Hema Kandilli Kömür İşletmesi'nde çalışan maden işçileri maaşlarının geciktirilmesi, 8 aylık yemek paralarının ödenmemesi ve ücretlerine zam yapılmaması nedeniyle 2009 yılı içinde iş bırakma eylemleri gerçekleştirmişlerdi.
- Kütahya 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki yapı kimyasalları üretimi yapılan fabrikada silonun üzerine çıkarak çimento dolumu yapan Muharrem Yıldırım isimli işçi, kapağın basınç nedeniyle patlaması sonucu yaklaşık 25 metre yükseklikten düşerek hayatını kaybetti.
- Kayseri'nin Melikgazi ilçesi Germir Mahallesi'nde bir inşaatta sıva ustası olarak çalışan Mehmet Kılıçdengesini kaybederek 6. kattaki iskeleden düştü. Ağır yaralanan Mehmet Kılıç, tedavi için kaldırıldığı Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.
- Konya'da bir şirkete ait atölyede kaynakçı olarak çalışan Hüseyin Tilki, kaynak yaparken vinç zincirinin boşalması sonucu bir ton ağırlığındaki demirin üstüne düşmekte olduğunu görünce kaçmak istedi, ancak ayağını kurtaramadı. İşçinin sağ ayağının üzerine düşen demir makas, ayağın bilekten ezilerek kırılmasına neden oldu.
- Bursa'da Karacabey-Bandırma karayolundaki bir fabrikada meydana gelen olayda, Ömer G'nin (58) kullandığı traktör kepçesi, bezelyeleri toplamaya başladı. Bu sırada kepçe, yere düşen bezelyeleri toplamaya çalışan işçi Hüseyin Erdem'i (64) yaraladı. Ağır yaralanan Erdem, Karacabey İlçe Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Erdem, yapılan müdahalelere rağmen hayatını kaybetti. Traktöre bağlı kepçeyi kullanan Ömer G. ise polis tarafından gözaltına alındı.
- Afşin-Elbistan B Termik Santralı Çöllolar kömür sahasında taşeron firmaya ait kum ocağında çalışan bir işçi, eleğe kapılarak hayatını kaybetti. Edilen bilgiye göre; 15 gün önce işe başlayan Bayram Koç (42), kum eleme bandına sıkışan taşı almak isterken, eleme bandının arasına sıkıştı. Bantla silindir arasında kalan işçi, olay yerinde hayatını kaybetti.
- Yoğun yağış alan İstanbul'da taşeron firmaya bağlı olarak çalışan belediye işçisi Mevlüt Coşkun Kurbağalidere'ye düşerek kayboldu. Kurbağalidere'ye düşen Ataşehir Belediyesinin temizlik işlerini yürüten taşeron firmanın işçisi bulunamadı.
- Ankara'nın Beypazarı ilçesinde, mevsimlik orman işçilerini taşıyan araç takla attı, biri ağır 16 işçi yaralandı.
- Sivas'ın Koyulhisar ilçesinde Çamlıbel EDAŞ Elektrik Arıza Ekibi'nde çalışan tekniker Muzaffer Aker, yağmur sonrası direktte onarım yaparken elektrik akımına kapılarak hayatını kaybetti. Hatta elektrik olmadığını belirten yetkililer, kazanın yıldırım çarpması sonucu olabileceğini söylediler.
- Ankara-Sivas hızlı tren projesi demir yolu inşaatında çalışan işçileri taşıyan minibüs, Yozgat'ın Yerköy ilçesinden Kırıkkale istikametine seyir halindeyken, E-88 kara yolunun Mollo Osman Türbesi mevkinde direksiyon hakimiyetini kaybetti. Kazada 11 kişi yaralandı.
- Kayseri Organize Sanayi Bölgesi'ne işçi taşıyan iki minibüs çarpıştı. 3 işçi öldü, 25 işçi de yaralandı.
- İstanbul Pendik'te asfalt düzeltme makinesinin bakımını yapan işçi, araç kapağının üzerine düşmesi sonucu hayatını kaybetti.
- Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı Üzülmüş Müessese Müdürlüğü'nde aynı gün 1 saat içinde meydana gelen 3 ayrı iş kazasında, bir madenci ölürken üç madenci de yaralandı. TTK Üzülmüş Müessesesi'nde çalışan Sezai Topuz kömür bankına sıkışarak hayatını kaybetti. Topuz'un 2008 yılında binlerce kişinin katıldığı seçmelerin ardından

işe başlamıştı. Yine aynı saatlerde Üzülmez Müessesese Müdürlüğü 5. ocakta çalışan Hüseyin Metin (29) adlı maden işçisinin üzerine taş düştü. Metin, hastaneye kaldırıldı. TTK Karadon Müessesesi Gelik İşletmesinde ise tavandan taş düşmesi nedeniyle Sedat Berber ve Fedai Çukur adlı madenciler yaralandı.

- Kocaeli Derince Çenedağ Mahallesi'nde bulunan bir inşaatta yevmiyeci olarak çalışan sıvacı Yavuz Malkoç 3. kattan düştü. Malkoç'un düştüğünü gören diğer içiler ambulans çağırdılar fakat başının üstüne düşün Malkoç yaşamını yitirdi.
- Malatya'da da 2 katlı kerpiç evin yıkımı sırasında duvar altında kalan inşaat işçisi Abuzer Boğa (54) yaşamını yitirdi.
- Denizli'nin Pınarkent Beldesi'nde bulunan Sergen Tekstil fabrikasının yemekhane bölümünün arkasındaki istinat duvarı, aşırı yağış yüzünden yemekhane duvarının üzerine yıkıldı. Tekstil işçilerinin yemek yediği sırada meydana gelen olayda 4 işçi yaralandı.
- Denizli Organize Sanayi Bölgesi'nde tekstil işçilerini taşıyan servis aracı, yağış nedeniyle bozulan yolda devrildi. Kazada bir işçi öldü, şoför ile 22 işçi yaralandı.
- Konya'da, kasasında Diyarbakır'dan gelen tarım işçilerini taşıyan kamyon kaza yaptı: 25 yaralı.
- Sivas'ın Yıldızeli ilçesindeki Tokat kavşağı'nda, Tokat'tan Yıldızeli'ndeki bir tekstil fabrikasına işçi taşıyan minibüs, Ankara'ya gitmekte olan çekiciye ve bir tıra çarptı. Işık ihlali nedeniyle meydana geldiği belirtilen kazada servis minibüsünde bulunan 1 işçi öldü, 16 kişi yaralandı.
- Muğla'nın Bodrum İlçesi'nde 30 işçinin çalıştığı taşocağında, işçiler tarafından yerleştirilen dinamitin, planlanan zamandan erken patlaması sonucu 2'si ağır 6 işçi yaralandı.
- Tuzla tersaneler cehenneminde bir iş cinayeti daha yaşandı. Selay Tersanesi'nde 14 Haziran günü yaşanan ölüm kamuoyuna yansımada. Ancak duyarlı işçilerin kazanın akibetinin ısrarlı bir biçimde Selay Tersanesi'nde çalışan işçilere sormasıyla işçinin öldüğü kesinlik kazanırken işçinin ismi dahi öğrenilemedi.
- Artvin'in Yusufeli ilçesinde viyadük ayağının yapımı için kurulan demir iskeletonin çökmesi sonucu 1 kişi öldü, 4 kişi yaralandı.
- İzmir'de Çiğli Organize Sanayi Sitesi'nde kurulu bulunan Billur Tuz Fabrikası'nın yıkama bölümünde taşeron şirket bünyesinde çalışan Derya Karabulut isimli kadın işçi, 17 Haziran 2010 günü, çalışır durumdaki makineyi temizlemek isterken kolunu makinenin pervanesine kaptırdı. İşçiyi makineden kurtarmak için olay yerine AKS ve itfaiye ekipleri çağrılırken, işçi beş saat hastaneleri dolaşmak zorunda kaldı. Ege Üniversitesi Hastanesi'nde ameliyata alınan işçinin kolu kurtarıldı.
- Bursa İnegöl'ün Akıncılar Köyü Kavşağı'nda inşaatlarda çalışan işçileri taşıyan minibüse bir tırın çarpması sonucu 1 kişi öldü, 4 işçi ağır yaralandı.
- Aydın Söke'ye bağlı Özbaşı köyünden tarlaya pamuk çapasına tarım işçilerini götüren traktörün arkasındaki römorkla bağlantıyı sağlayan pim, toprak yoldaki zemin bozukluğundan meydana gelen sarsıntı ile yerinden çıktı. İçerisinde 15 işçinin bulunduğu römorkun devrilmesi sonucu bir işçi hayatını kaybederken, 6 emekçi de yaralandı.
- Batman'ın Kozluk ilçesi yakınlarındaki Garzan Çay'ı üzerinde devam eden baraj inşaatında işçilerin çalıştığı sırada çökme meydana geldi. Göçükte 3 işçi yaralanırken, inşaat mühendisi Haydar Sultan ile inşaat teknisyeni Abdullah Badur göçük altında kaldı. Yapılan çalışmalar sonucunda, Sultan ve Badur'un cansız bedenleri çıkarıldı.

- İstanbul Eyüp'te inşaat çalışması sırasında toprak altında kalan 3 inşaat işçisinden ikisi hayatını kaybetti. Göçük altından yaralı olarak çıkartılan Mustafa Karayığit, hastaneye tedavi altına alındı.
- Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) yetkililerinden alınan bilgiye göre; Atatürk havalimanında karla mücadele araçları için yapılan binanın uzay tipi çatısı yerleştirilirken yerinden kaydı. Yaşanan kazada bir işçinin bacağı kırılırken, bir işçi elinden diğeri de belinden yaralandı.
- Siirt'in Aydınlar İlçesinde yapımı devam eden Alkumru Barajı'nda çalışan işçileri taşıyan servis minibüsü takla atarak şarampole yuvarlandı. Kazada 14 işçi yaralandı.
- İzmir'in Ödemiş ilçesinde, patates işçisi taşıyan kamyonetin devrilmesi sonucu meydana gelen trafik kazasında, 3 kişi öldü, 30 kişi yaralandı.
- Adana'da bir inşaattan düşen işçi, kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetti.
- Zonguldak'ta, Türkiye Taşkömürü Kurumu'na ait maden ocağında devrilen faytonun altında kalan bir işçi hayatını kaybetti.
- 23 Haziran günü Samandıra'da bulunan Ünsa Çuval fabrikasında yaşanan iş cinayetinde, Hayrullah Yıldırım isimli tekstil işçisi yaşamını yitirdi. Yıldırım, Ünsa Çuval'ın ana binası içinde bulunan, fakat taşeron devredilmiş olan Kesim bölümünde çalışıyordu. Yükleme yapmak için kullandığı aracın aküsü bitince, aracı şarja bırakıp, bir başka işçinin aracını kullanmak zorunda kalan Yıldırım, kullandığı aracın pedal sistemini tanıımıyordu. Kendi aracının pedal sisteminden farklı olan araçla rampadan aşağıya inerken kontrolü kaybetti. Aracın devrileceğini anlayan Yıldırım, araçtan atladı, fakat araç üstüne devrildi. Hastaneye kaldırılırken yaşamını yitiren işçinin iç kanama geçirdiği bildirildi. Ünsa işçileri, yaşanan olayın tamamen patronların aşırı kâr hırsı yüzünden meydana geldiğini söylüyorlar. Yükleme yapmak için kullanılan araçların (forklift) aküsü 5 TL'ye satın alınabiliyor, fakat patronlar yedek akü almıyorlar. Aküsü biten araç şarja bırakılıyor ve işçiler çalışmaya devam etmek zorunda oldukları için, arkadaşlarının araçlarını ödünç alıyorlar. Ayrıca, kamyonlara yükleme yapılan rampada güvenlik bariyeri ya da başka bir güvenlik önlemi de yok. Patronlar, "kazayı" kamera kayıtlarından izlediklerini, işçinin aracı yanlış kullandığını tespit ettiklerini açıkladı.
- Adana'nın Tufanbeyli ilçesinde, enerji nakil hattındaki bakım ve onarım çalışması sırasında akıma kapılan işçi ağır yaralandı.
- Sakarya'nın Pamukova İlçesi'nde hızlı tren yol inşaatında çalışan işçileri taşıyan minibüs, kontrolden çıkarak çalışma için kapalı tutulan yoldaki bariyerlere çarptı. Kazada, biri ağır 10 kişi yaralandı.
- Batman'da yeni yapılan binanın inşaatında kalıp ustası olarak çalışan Şehmus Rüzgâr inşaatta çalıştığı sırada altındaki tahtaların kırılmasıyla, 5. kattan yere düşerek ağır yaralandı. Hastaneye kaldırılan işçi kurtarılamadı.
- Antep Organize Sanayi Bölgesi'nde çalışan işçileri taşıyan servis kaza yaptı, 18 işçi yaralandı.
- Elazığ'ın Alacakaya ilçesinde taşeron firma tarafından çalıştırılan krom ocağında çalışırken üzerine taş düşen işçi yaşamını yitirdi.
- Zonguldak'ta Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Karadon Müessese Müdürlüğü'ne ait maden ocağında çalışan bir işçi, iki vagon arasına sıkışarak yaralandı.
- Urfa'dan iki ay önce tarlada çalışmak üzere Karaman'a gelen ve çadırda yaşayan 24 yaşındaki Ahmet Çiftçi, eşi 20 yaşındaki Güneş Çiftçi ve 2.5 aylık oğulları Halil İbrahim Çiftçi çadırda ölü bulundu. Ailenin piknik tüpünden zehirlendiği öğrenildi.

- Bodrum İçmeler Mevkisi'nde faaliyet gösteren bir Şirkete ait tersanede gaz sıkıŐması nedeniyle patlama meydana geldi. Patlama sırasında işçilerden ağatay Akça ve Bahattin Türkan yaralandı.
- Giresun'un Yağlıdere ilçesinde yol yapımı çalışması sırasında ken istinat duvarının altında kalan 1 işçi hayatını kaybetti.
- İzmit'te bulunan Mannesman Boru Fabrikası'nda Hasan Şimşek isimli işçi 15 yıldır vinç operatörü olarak çalıştığı fabrikada iki boru arasında sıkışarak can verdi.

DEğERLENDİRME

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yapılması planlanan değişiklik emeğin gvencesizleŐtirilmesi sürecinde önümüzdeki dönem atılması beklenen adımların ilk habercisi olarak değerlendirilebilir. Son günlerde hükümet sözcülerinin ifadeleri, sadece kamu emekçilerinin değil işçi sınıfının tamamının daha da gvencesizleŐtirileceęi bir sürecin habercisi gibi. "İŐsizlięe karşı mücadele" de bu saldırının kod adı olacak gibi görünüyor.

GvencesizleŐme doğrultusunda yeni adımlar atılırken, güvencesiz işçilerin de mücadelesi sürüyor. Hukuksal olarak elde ettiği kazanımları fiilen uygulamak için mücadelesini sürdüren Dev Sağlık İŞ sendikası, Adana'da da hizmet alım ihalesini fiilen engelleyerek önemli bir kazanım elde etmiŐtir. Tekel direniŐine destek verdikleri için işten atılan Koşuyolu Hastanesi işçilerinin işe geri aldırılmasını da bu ayın önemli kazanımlarından biri olarak not düŐmek gerekmektedir.

Mayıs ayında 32 işçinin ölümüyle acı bir Şekilde gündeme gelen Zonguldak madenlerindeki katliam "kader" olarak nitelendirilince Haziran ayında da "kaza" haberleri gelmeye devam etti. Tersanelerde de "kader tecelli etmeye" devam ederken kot kumlama işçileri kendilerine ömür biçen bu çalışma düzenine karşı Ankara'daydı.

Bu ayın bir diğer gündemi de Kürt işçiler oldu. Tarım raporunda da ele alındığı gibi Kürt işçilerin varlığı "güvenlik" konsepti çerçevesinde ele alınarak, işçiler marjinalize edilmeye çalıŐılırken ölüm yine tarım işçilerinin canını almaya devam etti.

TARIM

- Yalovalı çiftçi Turan Bektaş, serasında yetiştirdiği 87,5 kilo kabağı satmak için İstanbul Bayrampaşa Yaş Sebze ve Meyve Hali'ne gönderdi. Gönderdiği kabaklar karşılığı hesabına 1.73 TL yatırıldı. Bektaş, "Birkaç gün sonra da fatura geldi. Faturada kabağın kilogramını 20 Kuruşa alındığı ve toplam 17,50 TL fiyatı olduğu belirtiliyor. Navlun, navlun KDV, müstahsil stopaj, komisyon ve diğer masraflar adı altında toplam 21,84 TL masraf kesildi. Böyle olunca 4,34 TL borçlu çıktım. Ürünü gönderdiğim kasalar benim olduğu için 5 TL verildi. Durum böyle olunca da 87,5 kilogram kabağı 1,73 TL'ye satmış oldum. Eğer kasalar benim olmasaydı verdiğim kabaklar karşılığında 4,73 TL de borçlu duruma düşecektim" diye konuştu. Böyle olaylarla zaman zaman karşılaştıklarını söyleyen çiftçi, "Geçen yıl da 58 kasa domates için bana borç çıkartmışlar ve bunu benden tahsil etmişlerdi" dedi. Bektaş konuyla ilgili olarak "Ben kabağı 3 ayda, ailemden 4 kişi ve 6 işçimle sığağın altında saatlerce çalışarak yetiştiriyorum. Ben elime geçen bu parayla aldığımız zirai kredileri, traktör kredimi nasıl ödeyebilirim. Ayrıca ailemi nasıl geçindirebilirim" dedi.
- Antakya Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Ali Kuseyri, 1 milyon dönüm alana buğday ekilen Amik ovasında, çiftçinin yapması gereken hasadın daha yarısını bile yapamadığını söyledi. Geçen yıla oranla hububat fiyatlarının yüzde 10 arttırılmasına rağmen Amik Ovası'nda septoria ile pas hastalığından dolayı çiftçilerin bu sezon yüzde 50-60 kadar verim kaybı yaşandığını aktaran Kuseyri girdi maliyetlerinin de her geçen gün artmasının çiftçiyi zorladığını ve bu yıl beklenen üretim miktarının az olmasından dolayı çiftçilerin zarar etmekten endişe duyduklarını belirtti.
- Yozgat'ta etkili olan sağanak yağışta, Çekerek ilçesine bağlı 8 köyde hububat alanları doludan zarar gördü. Tarlalarından başka gelirleri olmadığı için çiftçiler borçlarını ödeyemeyecek olmanın sıkıntısı içindeler. Yağmurun ardından başlayan dolu Koyunculu, Kalederesi, Kahyalı, Kurtağılı, Sarıkaya köylerinde ekili alanlardaki hububatta yüzde 100'e yakın ürün kaybına yol açtı. Diğer köylerden Fakıdağı, Cemaloğlu, İlbeyli'de ise büyük zarar görmüş durumda. Sarıkaya ilçesine bağlı Kadıgüllü Köyü Muhtarı Ebubekir Yıldız, "Köyümüzde 9 bin dekar alanda bulunan ekinlerimiz biçilemez duruma geldi. Çiftçimiz çok perişan oldu. Köy halkı olarak devletten yardım bekliyoruz, borçlarımızın ertelenmesini istiyoruz. Doludan sadece bizim köyümüz etkilenmedi, çevremizdeki 20-25 köyün tamamı etkilendi" dedi. Ürkütlü köyü çiftçilerinden Celalettin Özmen, "Evimize bir kilogram dahi buğday götürmeyeceğiz. Ne yapacağımızı şaşırдық, bankalara, tarım kredi kooperatiflerine borcumuz var. Devletimizden yardım bekliyoruz, borçlarımızın ertelenmesini, tohumluk desteğinde bulunulmasını istiyoruz" diye konuştu.
- Isparta Eğirdir ilçesi Balkırı, Eyüpler, Tepeli Cire, Çayköy, Ağlıköy ve Eyüpler köylerinde meydana gelen dolu yağışının ardından hasar tespit çalışmaları tamamlandı. Isparta Tarım İl Müdürü Sıddık İpek, elma bahçelerindeki ürünlerin yüzde 60'ının hasar gördüğünü, zararın 22 milyon lira olduğunu tahmin ettiklerini söyledi. En çok zarar gören köylerden biri olan Tepeli Köyü Sulama Kooperatifi Başkanı Ali Kaya "Çiftçilerimiz, son 2 yıldır elmada görülen 'kara leke' hastalığından

dolayı elma satışlarından zarar etti. Dolayısıyla halen geçen yıldan üreticilerimiz borçlu. Yeni sezonun elmalarını da dolu vurmuş ve çiftçilerimiz tamamen çaresiz kalmıştır. Yetkililerden destek bekliyoruz" şeklinde konuştu

- Çanakkale'de etkili olan sağanak yağışlar, kiraz, hububat ve bakliyat üreticilerini olumsuz etkiledi. Sağanak yağışların ardından ekili ürünlerde sarı pas (kök) hastalığı görüldüğünü kaydeden Çanakkale Ziraat Odası Başkanı İlhan Ulus, acilen ilaçlama yapılması gerektiğini vurguladı. Geçen yıl özellikle hububatta oluşan ithalat ihtiyacının ardından bu yıl nohut ve pamuk üreticilerinin çoğunun, tercihini buğdaydan yana kullanmıştı.
- Beyşehir'de etkili olan sağanak yağmur, ekili alanların önemli ölçüde zarar verdi. Bayır arazilerde yüksek kesimlerden taş ve toprak yığınlarını sürükleyerek arpa ekili alanlara inen sel suları tarlalarda önemli ölçüde ürün kaybına yol açtı. Çiçekler Köyü'nden çiftçi Caviz Aslaner, 15 dakikalık dolu yağışının arpa ekili tarlasının yüzde 70'ine zarar verdiğini anlatarak, "Tam hasat zamanı gelen dolu zararı nedeniyle zor durumda kaldık. Dolu tarladaki arpanın bir bölümünü yatırmış, yatık olmayan yerlerde ise tane kalmamış, yerlerde sürünüyor. Devletten yardım bekliyoruz" dedi. Çiftçi Mustafa Erdoğan ise, tarlasının başına geldiğinde gördüğü manzara karşısında şaşkına döndüğünü ve borçlarını nasıl ödeyeceğini düşündüğünü bildirdi.
- Tire Peşrefli Köyü'nde fasulye sezonunun açılmasıyla birlikte tarladan 20-30 kuruş arasından satılmaya başlanan taze fasulye üreticisini zor durumda bıraktı. Peşrefli' de çiftçilik yapan Yahya Yetişin, "7 çuval fasulye topladım. Kantara koysan 250-300 kilo civarında yapar. Fasulyenin kilosu 20-30 kuruş arasında, yevmiye ise 25 lira. Siz yapın artık hesabınızı. Biz bu işten nasıl para kazanacağız. Para kazanamadıktan sonra yapılan işin ne kıymeti var. Malı yola döksem daha iyi" diye açıklama yaptı.
- Bafra Ziraat Odası'ndan yapılan açıklamaya göre gerek tarlada toplanmış, gerekse kamyonlarda yapılan kontroller sonucu olgunlaşmamış ürüne rastlanması durumunda, komisyon kararı olarak beş ile on bin TL arasında ceza kesileceği açıklandı.
- Manisa'nın Saruhanlı ilçesine bağlı Mütevelli beldesinde çiftçilik yapan Ramazan Özel'e, İstanbul'da traktörüyle Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nden gişe ücretini ödemediği gerekçesiyle adresine ceza tebligatı geldi. Daha önce İstanbul'a ne traktör ne de başka bir şeyle hayatında hiç gitmediğini ifade eden Özel, gelen cezayı haksız bulmasına rağmen ödemiş. Özel, "Bunu ödememek için konuyu mahkemeye taşısam 22 liranın en az 10 katı daha masraf çıkacak. Ben de iş daha fazla uzamasın diye gidip işlemediğim bir suçun cezasını ödedim" diye açıkladı.
- Tosya'da pirinç ve elma üretimi bitme noktasına geldi. Üreticiler artık bu ürünleri sadece ihtiyaçları kadar üretmeye başladı. Tosya'da tarımla uğraşan 60 yaşındaki İsmail Gürlük şunları anlattı: "Kendime ait bağlarımda, çiftçilikle uğraşmaktayım. Yıllar önce bağdan aldığımız ürünler ile geçimimizi temin ederdik. Ancak son yıllarda meyve ağaçlarımızın verimi azaldı. Zor şartlarda ürettiğimiz ürünlerimiz ise yeterli pazar bulunamadığımız için masraflarını karşılayamaz oldu. Bende iki oğlumla beraber tarımda ileri gelen yerlere giderek araştırma yaptım. Meyvelerinde pazarlama sorunu olmayan ağaçlar dikmeye karar verdim. Yeterli teknik desteği ve bilgiyi üreticiden aldıktan sonra bağlarıma, sertifikalı 500 adet kiraz ağacı, çin çilek ağacı ve kaymak ağacı diktim. Bu Tosya'ya yabancı ama tüketicilerin meyvelerine çok rağbet gösterdikleri fidanları, dikerek çiftçiliğe yeni bir boyut kazandırdım. Diktiğim kiraz ağaçları bu sene çok kaliteli meyveler vermeye başladı. İlk çıktığında kilosu 5 TL olan kiraz, artık bizim gelir kaynağımız oldu. Diğer diktiğim meyve fidanları, çin çilek ağacı, kaymak ağacı, inşallah seneye meyve vermeye başlayacak ve artık bağlarım gelir getirir hale gelecek. Daha önce isimlerini bilmediğimiz, bizim iklimimize uygun ve meyvesi çok kar getiren birçok meyve ağaçları var"

- Adana'nın Yumurtalık ilçesinde Kırmızıdam köyünde yaşayan Mustafa Boyacı adlı çiftçi, 8 dekarlık tarlasını gölet haline getirip, deneme amacıyla süs balığı üretmeye başladı. Karpuz ve pamuk gibi yöreye özgü ürünlerin üretiminden istediği geliri elde edemeyen çiftçi, alternatif ürünler ve başka arayışlar içerisine giriyor.
- Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker'in yaptığı açıklamaya göre, yabancı bankaların kullandığı tarımsal kredilerin toplamının 2002 yılı itibariyle 9 milyon 122 bin TL iken 2010 itibariyle 2 milyar 288 milyon 947 bin TL'ye ulaştığını açıkladı. Eker çiftçilerin yabancı bankalardan kullandığı tarımsal kredi miktarının 251 kat arttığını söyleyerek, yabancı sermayeli bankalarca kullanılan toplam kredi tutarının, bankacılık sektörü toplam kredi tutarı içindeki payının 2002 yılında yüzde 4,6 iken bu oranın 2010 yılında yüzde 20,2'ye ulaştığını açıkladı.
- Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker'in açıkladığı rakamlara göre Şubat 2010 itibariyle kullanılan tarımsal kredilerin toplamı 15 milyar 662 milyar TL'yi geçti. Bu miktarın 945 milyon 667 bin TL'si ise takibe düştü. Eğer bu borç ödenmezse, icra nedeniyle haciz memurları çiftçilerin kapısına dayanacak, ürününü kredi ile eken çiftçiler, hasatta borç biçecek. Dolayısıyla çiftçinin tarladan kazanacağı paranın önemli bir kısmı borç ödemelerine gidecek.
- Fındık toplamak için her yıl Kürt illerinden giden işçilere Karadeniz'in kapıları kapatılması gündeme geldi. Son yıllarda Ordu, Giresun, Samsun'da ırkçı uygulamalara maruz kalan Kürt işçilerin yerine fındık toplamak için Gürcistan'dan işçi getirilmesi tartışma konusu oldu. Ağustos ayında başlayacak olan fındık sezonu için her yıl zor şartlarla Karadeniz'e gelen ve 18 saati bulan çalışma sürelerine rağmen cüzi ücretlerle yetinmek zorunda kalan Kürt işçilerin fişlenmesi de gündemde.
- Yozgat'ın Sarıkaya ilçesinde çiftçiler, yolun diğer tarafında bulunan pancar tarlasını sulamak için yeni yapılan asfaltı kazdı. Köylüler başka şanslarının olmadığını söyleyerek, soruna çözüm bulunamadığını belirten çiftçiler, "Biz yolun karşı tarafında bulunan pancarımızı sulamak için asfaltın üzerine boru döşüyoruz. Fakat yol üzerinden geçen araçlar su götürdüğümüz boruyu kırıyor. Bu yüzden asfaltı kazarak içine boru yerleştiriyoruz. Bu sayede borumuz kırılmıyor" diye konuştu.

Hayvancılık

- Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, yaptığı açıklamada et fiyatlarının artmayacağını, 100 bin tonluk canlı hayvan ithalatının yapılacağını söyledi.

Hasat zamanı 'mevsimlik' ölümler...

- Urfa'da iki ay önce tarlada çalışmak üzere Karaman'a gelen ve çadırda yaşayan 24 yaşındaki Ahmet Çiftçi, eşi 20 yaşındaki Güneş Çiftçi ve 2.5 aylık oğulları Halil İbrahim Çiftçi çadırda ölü bülündü. Alınan bilgiye göre Ahmet Çiftçi, ailesi ve diğer akrabalarından oluşan yaklaşık 150 kişilik grupta tarım işçisi olarak Karaman'ın Canhasan Köyü'ne geldi. Çiftçi ailesi diğer aileler gibi çadırda kalarak çalışmaya başladı. Yakınları, saat 08.00 sıralarında uyandırmak için çiftçi ailesinin çadırına girdiğinde Ahmet Çiftçi, eşi Güneş Çiftçi ve 2.5 aylık çocukları Halil İbrahim Çiftçi'nin cansız bedeni ile karşılaştı. Çiftçi ailesinin daha önceden kusmuş olduğunu fark eden yakınları, 3 kişiyi otomobille Karaman Devlet Hastanesi'ne kaldırdı. Fakat doktorların yaptığı kontrolde üçünün de yaşamını yitirdiği belirlendi. Yapılan otopside ölüm nedeninin piknik tüpü zehirlenmesi olduğu tespit edildi.
- İzmir'in Ödemiş ilçesinde, patates işçilerini taşıyan kamyonet kaza yaptı. Kaza sonucu lise öğrencisi olduğu öğrenilen Fatih Akar'ın da aralarında olduğu 3 işçi öldü, 35 işçi yaralandı.

- Konya'nın Meram İlçesi'nde Dutlukır mevkiinde yolun kaygan olması sebebiyle kasasında tarım işçilerini taşıyan kamyon kaza yaptı. Kazada, kamyonunda bulunan 25 kişi yaralandı. Kamyonunda bulunanların, ormanda fidan çapalama işinde çalışmak için Diyarbakır'dan geldikleri öğrenildi.
- Ankara'nın Beypazarı ilçesinde, mevsimlik orman işçilerini taşıyan araç takla attı, biri ağır 16 işçi yaralandı.
- Siirt'in Kurtalan ilçesinde meydana gelen trafik kazasında tarım işçilerini taşıyan kamyonetin devrilmesi sonucu, 1 kişi öldü, 8 kişi yaralandı.
- Kürt illerinden gelen tarım işçilerinin içinde bulunduğu otomobil Eskişehir'e bağlı Sivrihisar ilçesi yakınlarında takla attı, 1'i ağır 6 kişi yaralandı.
- Osmaniye Toprakkale'de Göçmenler Mahallesi Beşevler Mevkisi'nde bir yük treni, hemzemin geçitte tarım işçilerini taşıyan bir traktöre çarptı. Meydana gelen kaza sonucu, 4 işçi öldü, 10 işçi yaralandı.

Tarımda iş kazaları

- Balıkesir'in Edremit ilçesine bağlı Ortaoba Köyü'nde, 60 yaşındaki Necati Durgut adlı çiftçi, tarlasına bakım yapmaya çalışırken, kısa süren sağanak yağmur yüzünden ıslanmamak için eşeğini de yanına alarak tarladaki bir ağacın altına saklandı. Gök gürültüsüyle birlikte çakan şimşeklerden biri, Necati Durgut ve eşeğinin üzerine düştü. Olay sonucu Durgut ve eşeği öldü.
- Afyonkarahisar'ın Emirdağ ilçesine bağlı Eşrefli köyünde çiftçilik yapan Özkan Teke'ye tarlasını suladığı sırada yıldırım isabet etti. Teke, olay yerinde hayatını kaybetti.
- Manisa'nın Selendi İlçesi'nde tarlasına gitmek üzere yola çıkan Cemal Yıldız adlı çiftçi üzerine yıldırım düşmesi sonucu öldü.
- Sivas'ın Hafik ilçesine bağlı Pirhüseyin köyünde çiftçilik yapan Hasan Kaplan'a, arazideki koyunlarını evine götürdüğü sırada Ağcabel Mevkisi'nde yıldırım isabet etti. Kaplan, olay yerinde hayatını kaybetti.
- Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağlı Köseli köyünde ikamet edip çiftçilikle uğraşan Namık Altınsöz tarlasını sularken elektriğin olmaması nedeniyle elektrik direğine kontrol için çıktı. O esnada elektriğin gelmesi beraber Altınsöz bir anda elektrik akımına kapılarak hayatını kaybetti.
- Osmaniye'nin Kadirli İlçesi'nin İlbistanlı köyünde Kadir Ballı adında bir çiftçi traktörü ile tarlasını sürerken tarla kenarındaki çukura düşüp, devrilen traktörün altında kalarak hayatını kaybetti.

Kazanımlar

Çay kanun tasarısı geri çekildi

- Rize Ticaret Borsası ve Ulusal Çay Konseyi tarafından hazırlanan Çay Kanun Tasarısı'yla ilgili olarak, tasarının Haziran ayı içerisinde meclise gönderileceği açıklanmıştı. Rize Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Erdoğan, 16 Haziran 2010 tarihinde Çay Kanun Tasarısı Taslağı'nı gündemlerinden çıkardıklarını söyledi. Erdoğan gerekçesini şöyle açıkladı: "Üreticiden sanayiciye, sektörün bütünüyle düzenlediği bu kanun taslağını, sektörle ilgili düzenleme ihtiyacı hasıl olana kadar gündemimizden kaldırıyoruz." Başbakan Recep Tayyip Erdoğan 12 Haziran'da bölgeye yaptığı ziyaretinde çay kanun tasarısının AKP'nin çalışması olmadığını belirterek, tasarımı sahiplenmemiştir.

- Çay kanun tasarısının geri çekilmesiyle ilgili olarak Kemalpaşa Halkevi 24 Haziran 2010 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.¹ 2 aydır köy ve ev toplantılarıyla üreticileri bilgilendirdikleri çalışmalarını yapan ve tasarımı protesto etmek için Kemalpaşa-Rize yürüyüşüne hazırlanan Kemalpaşa Halkevi'nin yayınladığı metinde şu ifadeler yer verildi; "Biz Halkevci olarak; Çay üreticilerin her sorununda, her talebinde hak mücadeleleri ekseninde haklarımızı sokaklarda aramaya devam edeceğiz. Çay üreticilerinin sorunları bu çay yasa tasarılarıyla başlamamıştır. Çayda kota ve de kontenjan uygulamaları devam ettikçe, çay üreticileri özel çay fabrikalarına mecbur bırakıldığı sürece hak arama eylemlerimiz sürecektir. Eğer üreticinin insanca yaşam taleplerini içeren çay yasa tasarısı ortaya çıkarılmaz ise Kemalpaşa –Rize yürüyüşümüz tekrar yapılacaktır."
- Çay kanun tasarısının geri çekilmesiyle birlikte basın açıklaması yapan Çay-Sen, tepkilere rağmen hükümetin çıkarmakta ısrar ettiği Tasarı'nın geri çekilmesinin çiftçilerin ortak başarısı olduğunu söyledi.² Konuyla ilgili açıklama yapan Çay-Sen Genel Başkanı Recep Memişoğlu, "Kanun Tasarısının yaş çay üreticilerinin hayrına bir tasarı ve çalışma olmadığını herkes biliyor. Bu çalışmalar şunu gösteriyor ki, örgütlü çalışma, emek harcayarak ve kafa yorarak halkla beraber elde edilecek başarı kalıcı olacaktır. Kanun tasarısında geri adım atanlar durduk yerde değil, mücadele ve tepkiler sonucu geri adım atmışlardır" dedi.

Düzenlemeler ve Olası Gelişmeler

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın Organik Tarım Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ'i 20 Haziran 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, Organik Tarım Desteği (OTD) ödemesi, Organik Tarım Yönetmeliğine göre organik tarım yapan, çiftçi kayıt sisteminde (ÇKS) 2011 üretim sezonu ile Organik Tarım Bilgi Sisteminde (OTBİS) kayıtlı olan ve OTD uygulamaları ile ilgili belirtilen usul ve esaslara göre başvuru yapan çiftçilere yapılacak. Çiftçilere dekar başına yapılacak destekleme ödemesi 25 TL olacak. ÇKS'ye kayıtlı olmayan veya bilgilerini güncellemeyenler uygulamadan yararlanamayacak.
- Tarım Kredi Kooperatifleri, çiftçiye vereceği kredi miktarını 3 milyardan 5,5 milyar liraya çıkardı. Son 7 yılda ortaklarına 10 milyar lira kredi kullandırdıklarını kaydeden Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürü Bedrettin Yıldırım, "2002 yılında ülke genelinde 302 milyon TL kredi kullanılırken, 2009 yılı sonunda 2,5 milyar TL kredi bakiyesine ulaşılmış, 2004 yılından bu yana 7 milyar 962 milyon TL indirimli kredi kullanılmıştır." diye açıklama yaptı.
- Adana'nın Ceyhan ilçesinde faaliyet gösteren Ceyhan Girişimci İş Adamları Derneği'nin (CEYGİD) üyeleri, Sudan'ın Cezire ve Sennar eyaletlerinde tarım işletmeciliği yapıyor. Derneğin Sudan'a yatırımının kökeni Türkiye İşadamları ve Sanayiciler Konfederasyonu'nun (TUSKON) birinci Afrika zirvesinde başlamıştı. 2007 yılında başlayan süreç Sudan'da 20 bin dönümlük bir süt işleme çiftliğinin kiralanmasıyla birlikte, Ceyhan Medeni Cezire Limited Şirketi kurulmuş ve ülkede 1 milyon dolarlık yatırım yapılmıştı. Arazide ayçiçeği, buğday ekimine başlanmıştı. Sudan'da yatırım yapılması düşünülen bir diğer yer Senar eyaleti. Tarım ve hayvancılıkla ilgili olarak gündeme gelen yatırım alanları şu şekilde sıralanıyor: Sığır ve koyun çiftliklerinin kurulması, et ve et ürünlerinin soğutulması ve dondurulması,

¹ Açıklamanın tam metni: <http://www.halkevleri.org.tr/basin-aciklamalari/cay-kanun-taslaginin-geri-cekilmesi-ile-ilgili-kemalpasada-yapilan-basin-aciklama>

² Açıklamanın tam metni: <http://www.haberlink.com/haber.php?query=50683>

modern mezbaha inşaatı ve kesilen hayvanların bütün ürünlerinden yararlanılması, et ve süt ürünleri üretimi için koyun ve keçi yetiştiriciliği, mahalli ihtiyaçları karşılamak için yumurta ve et tavukçuluğu, balıkçılık ve balık çiftlikleri, midye üreticiliği, kızıldeniz ve tatlı sularda balık unu üreticiliği, kurutulmuş balık üreticiliği, konserve balık ve et üretimi, yem bitkileri yetiştiriciliği, sorgum, buğday, susam gibi tahılların saplarından, yerfıstığı kabuklarından ve diğer bitki artıklarından yem üretimi, şeker kamışı artıkları, melas, yağlı tohumların küspeleri gibi sanayi ürünleri artıklarından yem yapılması, veteriner ilaçları üretimi, aşı üretimi ve yüksek verimli melez tavuk ve civciv ithalatı, elektrikli kuluçka makinesi, kümes hayvancılığında kullanılan alet ve makineler, balık unu yapımında kullanılan makineler, balıkçılıkta kullanılan ağ, iğne gibi araçlar, hayvansal ürünlerin ambalajlanmasında kullanılan makine ve sarf malzemelerinin ithalatı, imalatı gibi hayvan çiftliklerinin ihtiyaç duyduğu hizmetlerin karşılanması.

- Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu, tarım alanında 6 okulun daha açılacağını söyledi. Çubukçu, tarımda ürün verimliliği, hizmet kalitesinin artırılması, çevre ve halk sağlığının korunması, tarımsal işletmelerin rekabet güçlerinin artırılması konularında 'Tarım Meslek Liseleri'ne büyük görev düştüğünü söyledi.

DEĞERLENDİRME

Haziran ayında tarımda yaşanan en önemli gelişmeler hasat zamanı şiddetli yağışlar nedeniyle çiftçilerin tarım arazilerinin zarar görmesidir. Tarlaları zarar gören çiftçiler borçlarını nasıl ödeyeceklerini düşünmektedirler. Çiftçilerin bankalara olan borçlarının son yıllarda büyük bir patlama yapması ve tarımın finansal sermaye için önemli değerlendirme haline gelmesi önümüzdeki yıllarda mülkiyet değişimlerini ve bunun etrafında oluşacak çatışmaları gündeme getirecektir.

Karadeniz'e fındık toplamaya gelen mevsimlik Kürt işçileri bu yıl da bölgeye alınmama ve fişlenme gibi tehditlerle daha da fazla hedef haline getirildi. 2 ay önce mevsimlik işçilere yönelik düzenleme tartışılırken, bu ay birçok mevsimlik tarım işçisi yine yollarda, çadırlarda öldü.

Bu ay içinde yaşanan en önemli gelişmelerden birisi de yaklaşık iki yıldır çay üreticilerinin gündeminde olan ve sermaye grupları tarafından hazırlanan çay kanun tasarısının geri çekilmesidir. Tasarının geri çekilmesinin en önemli nedeni bölgede tasarıya karşı oluşan tepkilerin yanında Tekel işçilerinin direnişinin ardından bir de bu alanda çatışmayı hükümetin göze alamayışı olarak yorumlanmıştır.

EKOLOJİ

- Antakya'nın Samandağ ilçesinde tarım arazileri üzerine rüzgar enerjisi tribünleri kurulması halk tarafından engellendi. Halk, tribünlerin tarım arazisi dışında bir alana kurulmasını istiyor. Samandağ ilçesine bağlı Tekebaşı beldesinde tarım arazilerinin üzerinde rüzgar enerji santrali tribünlerinin kurulmasını istemeyen halk, inşaat için gelen işçileri engelledi.

HES'ler

- Derelerin Kardeşliği Platformu Dönem Sözcüsü Ömer Şan, ülke genelinde 2009 yılı sonu itibariyle 187 HES'in işletme halinde bulunduğunu belirterek, "Bunun yanında inşa çalışması devam eden 138 ve proje aşamasında olan bin 432 HES bulunuyor" dedi. Bakanlıklar verilerine göre ülke genelinde yapılması planlanan HES sayısının 2 bin 300'lere ulaştığını ifade eden Şan, "Doğu Karadeniz'de işletmede bulunan, inşa ve proje aşamasında olan ve yapılması planlanan HES sayısı 700'ü bulmaktadır" diye konuştu. 138 HES'ten 41'i Trabzon'da, 23'ü Rize'de. Diğerleri Artvin, Giresun, Gümüşhane, Samsun, Kayseri, Antalya, Bursa, Mersin, Ordu, Tunceli, Muğla, Zonguldak, Sinop, Eskişehir, Sakarya, Şırnak ve Denizli gibi illerde henüz yapım aşamasındadır.
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Elektrik Piyasası Daire Başkanlığı Grup Başkanı Elif Ferdal Karakaş, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin özellikleri sebebiyle enerji açısından kullanılmasını kaçınılmaz hale getirdiğini iddia etti. Türkiye'nin gelecekte enerji güvenliği açısından bölgedeki HES projelerinin gerekli olduğunu savunan Karakaş, "Ancak bölge halkı ikna edilemedi ve haklı endişeleri var, bölge halkı ikna edilmeli" dedi. Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki illerde HES kurulması için toplam 6 bin MW gücünde 293 adet başvuru olduğunu, yapılan değerlendirmeler sonunda şu ana kadar Trabzon'da 51, Rize'de 28, Artvin'de 29, Giresun'da 41, Ordu'da 16, Gümüşhane'de 10, Bayburt'ta 2 olmak üzere 177 adet üretim lisansı verildiğini ve yaklaşık 4 bin MW'a yakın bir kurulu güç içerdiğini kaydeden Karakaş, HES'lerin ülke enerji ihtiyacı açısından önemli olduğunu savundu. HES'lerin dezavantajlarını da dile getiren Karakaş, "Akarsu yatağında, özellikle de su miktarındaki değişikliğin neden olduğu kalite bozulmaları görülebiliyor. Akarsu yatağındaki su miktarı, kirletici miktarı ve su kalitesi değişiklikleri dışında akarsu içinde ve yatak çevresindeki yaşam dengesini etkiliyor. Yatırım maliyetleri yüksek, işletme maliyetleri ise tabii ki diğer santrallere göre daha düşüktür. En önemli dezavantajı da kaynağa bağımlı birtesis olması" dedi.
- Doğu Karadeniz bölgesinde yapım ve inşaat çalışması devam eden 138 HES projesinden 100'e yakını mahkemelere taşındı, çeşitli mahkemelerde yürütmeyi durdurma veya iptal davaları açıldı. Biri Muğla Yuvarlakçay'da, diğerleri Rize ve Artvin'de olmak üzere 26 yürütmeyi durdurma ve iptal kararı verildi. Diğer davalar sürüyor, aleyhte karar yok. Durdurulan HES'lerin listesi şöyle:

- * İkizdere'de 4 HES'e dava, Cevizlik'te iptal kararı diğerleri yürütmeyi durdurma.
 - * Dereköy'de Demirkapı, Rüzgarlı 1-2 için yürütmeyi durdurma ve su hakları açısından iyileştirmeler.
 - * Çayeli'nde Uzundere 1-2'de iptal kararı, Kayalar projesi için iptal kararı.
 - * Senoz'da yürütmeyi durdurma.
 - * Hemşin'de Dimek HES için iptal.
 - * Fındıklı'da Paşalar HES'e yürütmeyi durdurma, Arılı ve Çağlayan dereleri SİT alanı ilan edildi, müteahhit firmanın “SİT kalksın” davası reddedildi.
 - * Borçka'da yürütmeyi durdurma kararı.
 - * Maçahel'de Düzenli ve Sarnıç 1-2'de yürütmeyi durdurma kararları.
 - * Yusufeli Damla HES'te yürütmeyi durdurma.
 - * Şavşat Meydancık HES, Cüneyt 1,2,3,4 HES'lerde yürütmeyi durdurma.
 - * Salarha vadisi Ambarlık'ta yürütmeyi durdurma.
 - * Uzungöl'de yürütmeyi durdurma.
 - * Muğla Yuvarlakçay'da iki kez yürütmeyi durdurma.
- Kastamonu'nun Cide İlçesi Loç Yöresine yapılması düşünülen Hidroelektrik Santralinin yetkilileri, çevrede açmağa çalıştıkları taş ocağının İl Genel Meclisi'nce reddedilmesinden sonra, köylülere Çed Raporları konusunda bilgilendirme toplantısı yapmak istediler. Çevre ve Orman Bakanlığı Temsilcileri başta olmak üzere birçok kamu kurum ve kuruluşunun temsilcilerinin de katıldığı bilgilendirme toplantısına katılan halk, firma yetkililerinin konuşmasına izin vermedi.
 - Kastamonu'nun Çatalzeytin ilçesindeki Akçay deresine yapılacak Hidroelektrik Santralı'ne karşı Çatalzeytinliler doğa yürüyüşü düzenleyerek bölgede kamp kurularak, kararı protesto ettiler.
 - Kastamonu ve İlçelerinden geçen irili ufaklı ırmak çay ve derelerin üzerine kurulmak üzere 40 civarında HES projesi hazırlandı. Bazı bölgelerde bir derenin üzerine birden çok HES yapılması hedefleniyor. Kastamonu ve İlçelerinde planlanan HES'ler şunlar: Zarbana HES İnebolu, Zerve Çayı-1 HES İnebolu, Zerve Çayı-2 HES İnebolu, Kaya Barajı HES İnebolu, İlişi Çayı HES Bozkurt, Ezine Çayı Abana, Göldoğan Dere HES Doğanyurt, Küre Çayı HES, Değirmen Önü Küre, Akçay Dere HES Çatalzeytin, Karaçay dere HES Çatalzeytin, İnamyı çağlar HES Çatalzeytin, Şeyh Şaban Çayı Sarı Erik Deresi Çatalzeytin, Kuz Köyü Çatalzeytin, Mermenli Çayı Devrekani, Cürümören Devrekani, Ilıca HES Azdavay, Tor Pınarbaşı, Gören Kastamonu, Kızılçam Kastamonu, Örenaltı Kastamonu, Sabolu Barajı Kastamonu, Filyos Çayı Kastamonu, Akkaya Çayı Kastamonu, Andıraz Çayı Araç, Türkmenoğlu Araç, Samatlar Çayı Araç, Araç Çayı, Çengelli Dere Araç, Devrez Çayı-1 Tosya, Devrez Çayı-2-Tosya, Valay Çayı Şenpazar, Kapısu Yu Cide, Aydos Hatip Çayı Cide, Aydos Olukbaşı Cide, Cide Çayı, Irmak Çayı Cide, Obrucak Taşköprü, Taşköprü Çayı, Çiflik Taşköprü.
 - Türkiye genelindeki 19 HES'e yaptığı yatırım 500 milyon Euro'yu bulan Akfen Holding, Bayburt ve Erzurum'da da HES inşa edeceğini açıkladı. Enerji yatırımlarının 615 milyon Euro'ya çıkacağını açıklayan Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın, “Tüm HES'lerimiz hayata geçtiğinde, 375 megavat güce sahip olup, 1.4 milyar kilovatsaat enerji üreteceğiz” diye açıklama yaptı. Yuvarlakçay'dan geri çekilmeleriyle ilgili de açıklama yapan Akın şunları söyledi: “Bundan sonra santrallerin yapımının yavaşlayacağını düşünüyorum. Engeller giderek artıyor. Sivil toplum kuruluşları daha fazla ses çıkarıyor, valilikler de taraf olmaya başladı. Her tepki artık hemen cevap buluyor. Ancak bu işin ortasını bulmak gerekir. Çevreye zarar veren yatırımı kâr amacıyla kimse yapmaz, ancak santralin yapılmaması için de

bahane olarak çevrenin gösterilmesi doğru değil. Biz gelen tepkiler üzerine Muğla Yuvarlakçay'daki HES projemizi şimdilik durdurduk. EPDK'ya da başvurumuzu yaptık.”

- Gümüşhane Valisi Enver Salihoğlu, Gümüşhane genelinde 30'dan fazla HES projesi olduğunu ve Kürtün ilçesindeki Akköy santrali haricinde hiçbirinin aktif olmadığını söyledi. Salihoğlu, hayata geçirilecek olan HES projelerinin önemli olduğunu savundu ve “tepkiler saldırıya dönüşmediği sürece herkes düşüncesini açıklayabilir” dedi.
- Erzurum'da Tortum, Olur ve İspir'de yapılan Hidro Elektrik Santralleri'ne (HES) karşı çıkan köylüleri ve HES karşıtlarını Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu 'rantçılık'la suçladı.
- Giresun'un Dereli, Yağlıdere, Çanakçı, Espiye ve Doğankent ilçelerinde meydana gelen ve özellikle yollarda büyük hasara yol açan sel afetinin ardından bu yörelerde inşaatı süren HES'lerin durumu yeniden gündeme geldi. Dereler boyunca inşaatı devam eden HES'lerin yapımı sırasında dere yataklarına geliş güzel dökülen atıklar bu dere yataklarını daralttı. Şiddetli yağış sonrasında ise akmaya yatak bulamayan dere suları karayollarını mahvetti.
- Erzincan Kemah'da Eriç Barajı ve HES Projesi hız kazanıyor. Palmet Enerji ve iştiraki Feyza Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. liderliğinde kurulan Eriç Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş. yetkilisi Hakan Oluroğulları, Eriç Barajı ve HES Projesinde ÇED raporunun olumlu olduğunu ve önemli aşama kaydettiklerini belirtti.
- Antalya'nın Gündoğmuş ve Akseki ilçelerine bağlı Karadere, Çiçekoluk ve Çaltılıçukur köylerinden geçen Çenger Çayı üzerinde Çenger-1 isimli Hidroelektrik Santrali kurulmak istendiği açıklandı.
- Trabzonspor yönetiminin de ortaklığının bulunduğu Ballica HES regülatörünü satışa çıkarıldı. Bordo-Mavi Enerji tarafından ihale yöntemiyle alınan Ballica'ya 1.5 milyon dolar önerildi.
- Trabzon'un Of İlçesiyle Uzungöl arasında 50 kilometre yol katlederek Of ilçesinden denize dökülen, doğaya ve insanlara hayat veren Solaklı deresinin üzerinde, HES ve baraj yapılması sebebiyle doğanın dengesi altüst olacak. Benekli alabalıkların bolca bulunduğu derenin susuz kalması sonucu alabalıkların yaşama şansı kalmayacak.

Üretime geçen HES'ler, Kuruyan dereler

- Rize'nin Güneysu ilçesinde, Gürgen Deresi üzerinde yapımı tamamlanan Kale Hidroelektrik Santrali deneme üretimine geçti. Deneme üretimiyle birlikte su regülatörlere tünellerle taşındığı için, Başköy ile Güneysu arasındaki 4 kilometre boyunca Gürgen Deresi tamamen kurudu. Gürgen vadisinde su sesinin yerini, bir başka santral inşaatı için açılan yol yapımında çalışan iş makinelerinin sesi aldı. Derenin susuz kalması yöre sakinlerinin de tepkisine neden oldu. Derenin gürül gürül akan sesini özlediğini belirten Gürgen köylülerinden Maksut Bıyık “Şimdiden deremize hasret kaldık” derken, Orhan Kalender “Dereyi kuruttular. Birkaç gün önce santralda bir arıza oldu, dereye su bıraktılar. Herkes koşup derenin kenarına indi. Köyümüz insanları bu konuda maalesef yeterince duyarlı değildi. Ama kuruyunca gerçeği anladılar. Şimdi yukarıda başka bir santral daha planlanıyor” diye konuştu. Başköy sakini İsmail Baltacı endişeli: “Komşu köyde dere kurudu. Bizim köyde de santral planlıyorlar. Devlet tüm imkânlarını kullansın, olmazsa gelsin bizim suyumuzu alsın. Enerji için alınacak birçok önlem varken, gelip bizim köyün suyunu almaya kalkıyorlar.”
- Ordu'nun Topçam deresinde HES yapılması sebebiyle derenin kurumaya başladığı belirtildi.

- Tokat Erbaa'da, Niksar'da ve Reşadiye'de yapılan HES'ler, Kelkit Çayının suyunu kuruttu. HES projeleri başladığı andan itibaren Kelkit vadisi tehlike sinyalleri vermeye başlamasına rağmen HES projeleri devam ettiği için dereler kurumaya başladı.

HES'lere karşı eylemler

- Antalya'ya bağlı Korkuteli ilçesinin Sülekler Köyü'nde, Korkuteli'ne 6 kilometre uzaklıktaki Azap mevkiine Değirmen Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından yapılması planlanan hidroelektrik santraline (HES) köylüler tepki gösterdi. Köylüler, köylerinin 6 kilometre yakınına inşa edilmesi planlanan hidroelektrik santralinin meyveciliği ve sulu tarımı tehdit ettiğini söyleyerek "Suyumuza kimse dokunmasın" diyerek eylem yaptılar. Korkuteli Sulama Birliği Başkanı Kemal Öztepe yaptığı konuşmada, HES'e karşı olduklarını, yapılacak olan santralin sadece Sülekler Köyü için değil, tüm Korkuteli tarımı için sorun teşkil edeceğini belirtti.
- Trabzon'un Tonya ilçesindeki Fol deresi üzerine yapılması planlanan Hidroelektrik Santrallere (HES) karşı oluşturulan Tonya Derelerin Kardeşliği Platformu, HES'lere ve suyun ticarileştirilmesin karşı 13 Haziran 2010 tarihinde bir miting düzenledi. Mitingde Tonyalılar, "HES olmazsa has olur, suyu satmak ülkeyi satmaktır" dövizleri taşıdı. Mitingde konuşan Tonya Derelerin Kardeşliği Platformu sözcüsü Hasan Kalyoncu, "Çaykara'ya yapılacak bir HES Trabzonspor'a verildi. Trabzonspor bölgenin yumuşak karnı. HES Trabzonspor'a verilirse, kimsenin tepkisi olmaz. Bugüne kadar 65 HES'le ilgili İdari Mahkemelerde davalar açıldı. 30 dava sonuçlandı ve tümünde HES'lerin yapımının durdurulmasına karar verildi" dedi. Tonya halkı miting için bir araya gelirken Tonya AKP İl Başkanı Mehmet Yakupoğlu bir bildiri yayımlayarak HES'leri savundu ve Halkevleri'ni hedef aldı. HES'lerin çevre tahribatı yaratmadığı iddia edilen bildiri de, projelerin Karadenizliler tarafından yapıldığı, Tonyalıların iş aldığı ve yabancı sermayeye gitmediği için sorun olmadığı belirtiliyor. Bildiri de "Kendi öz kaynaklarımızı kullanmamak başkalarının işine geliyor onları kazandırıyor. Keban barajına, Atatürk barajına karşı çıkıldı. Şuan Tonya'da yaşananların aynısı yaşandı. Bu manada özellikle Halkevleri'nin samimiyetine inanmakta güçlük çekiyorum" ifadelerine yer veriliyor.
- Trabzon'un Tonya ilçesinde Kaymakamlık tarafından düzenlenen futbol turnuvasında oyuncular maça Hidroelektrik Enerji Santralleri (HES)'ne karşı pankartla çıktı. Yirmi takımın katıldığı turnuvada Sağlıkspor ve Esnaf Gençlikspor oyuncuları, Fol Deresi üzerine kurulması planlanan HES'i protesto etmek için "Fol deresi özgür açacak" yazılı pankart ile sahaya girdi. Maçı kazanarak çeyrek finale çıkan Esnaf Gençlikspor'un oyuncuları, HES'lere karşı derelerine ve geleceklerine sahip çıkan Karadeniz halkı adına kupayı kazanmak istediklerini söylediler.
- Artvin'in Murgul İlçesi'nde 3 HES'in yapımının tamamlandı, 3 tane HES'in yapımı ise bitmek üzere. HES projelerine karşı kurulan Murgul Derelerini Koruma Platformu Gökhan Birben konseri sırasında bir protesto eylemi yaptı. Konserin başladığı sırada platform üyeleri yaklaşık 30 kişilik bir grupta sloganlar atarak konser alanına girdi. Platform üyeleri ellerinde "Murgul'un sesi kesecek HES'i, dereler bizimle özgürleşecek" yazılı dövizleri taşıdılar. Platform üyelerinin alana girmesini halk alkışlarla destekledi. Eylemde polis platform üyelerini müdahale ederek alandan çıkarmaya çalışınca, polisle platform üyeleri arasında arbede çıktı. Polisin göstericileri gözaltına almak istemesi karşısında ise halk büyük tepki gösterdi ve polisi engelledi. Platform üyeleri yaptıkları açıklamada, Bugüne kadar HES'ler konusunda Murgul halkının yanıltıldığını, bundan sonra halkı bu konuda bilinçlendirmek için çalışmalar başlatacaklarını, köy köy gezeceklerini belirttiler.

- Giresun'un Çanakçı ilçesinin Deregözü ve Kuşköy köylerinde, Çanakçı Deresi üzerine yapılması planlanan 2 Hidroelektrik Santraline (HES) karşı çıkan köylüler, eylem yaptılar. Çanakçı Deresi Vadisi üzerinde toplanan köylüler, yapılması planlanan HES'lere tepki göstererek, ellerindeki dövizler ve attıkları sloganlarla, HES'e karşı olduklarını belirttiler. Deregözü Köyü Muhtarı Hüseyin Kır, yapılması planlanan projelerden dolayı köylülerin kendisine tepki gösterdiğini dile getirerek, "Köyümüzde HES projesi sorunu yaşıyoruz. Bu HES projesi bizim derelerimizi tehdit ediyor. Köylüler, bu sorundan dolayı 'muhtar sen bizim köyümüzü parselleyip sattın mı' diye bana tepkiler yağdırmaya başladı" diye konuştu. Muhtar konuşmasının devamında şunları söyledi: "Arazinin üzerine hat çekmeye çalışıyorlar. Bu hat çekildiğinde vatandaşların kendi arazileri üzerine ev yapma şansı kalmayacak. Proje çalışmaları kapsamında direk dikilirken vatandaşın izni alınmadan ağaçlarını söküyorlar. Kendilerine bunu sorduğumuzda 'biz Ankara'dan destekliyiz, siz derdinizi başka yerlere anlatın, bizim muhatabımız değilsiniz' diye tepki gösteriyorlar. Tanımadığımız, bilmediğimiz insanlar gelip bize sormadan bağımızda, bahçemizde geziyorlar."
- Düzce'de Gölkaya, Hendek Aksu Deresi ve Çevresini Koruma Birliği üyeleri, 12 Haziran 2010 tarihinde basın açıklaması düzenleyerek Aksu Deresinde yapımına başlanan HES'in çevreye ve doğaya vereceği zararlara karşı olduklarını belirttiler. Gölkaya-Hendek Aksu Deresi ve Çevresini Koruma Birlik Komitesi üyesi Servet Gültepe yaptığı açıklamada konuya dair hukuki işlem başlattıklarını belirtti.
- Trabzon'un Tonya ilçesinde yapılması planlanan HES'lere halk tepki gösterdi. Derelerin satılmasına ve HES'lerin yol açtığı çevre katliamına karşı oluşan tepkileri önlemek için HES şirketi HEDA Elektrik Ltd. Şti. tarafından, Belediye Başkanı, muhtarlar ve AKP ilçe Başkanı'na özel olarak düzenlenen "bilgilendirme toplantısı" derelerine sahip çıkan köylüler ve HES karşıtları tarafından basıldı. Şirket yetkilisinin konuşması sırasında söz alan Derelerin Kardeşliği Platformu üyesi Bekir Uzunoğlu, derelerin satılmasına izin vermeyeceklerini, vatandaşlardan gizlenerek yapılan bu toplantının yasal olmadığını ifade ederek 12 Haziran'da yapılacak mitinge çağrı yaptı. Konuşmaların ardından alkışlar ve "HES'çi şirket Tonya'yı terk et" sloganları ile salonu boşaltan vatandaşlar; şirket yetkilisi ile AKP'li Tonya Belediye Başkanı, AKP ilçe Başkanı ve bazı muhtarları baş başa bıraktı.
- Artvin'in Ardanuç ilçesine bağlı Bulanık Köyü'nde yapılması planlanan HES projesinin toplantısı köylüler tarafından engellendi. Bulanık Köyü'nde Yeşil Mavi Elektrik Üretim A.Ş. tarafından yapılması planlanan HES projesi için şirket tarafından halkın katılımı toplantısı çağrısı yapıldı. Köy meydanında bir araya gelen köylülerin tepkisi sonucu toplantı gerçekleştirilemedi.
- 2007 yılından bu yana Rize-Fındıklı'nın Arılı ve Çağlayan vadilerinde yapılmak istenen 20 HES projesine karşı, Fındıklı Derelerini Koruma Platformu'nu kurarak direnen Fındıklı halkı, çevre, su ve yaşam hakkını vadilerinde nöbet tutarak savunmaya devam ediyor. 26 Mayıs'ta Arılı Vadisi'nde yapılmak istenen Çatak HES projesiyle ilgili fizibilite ve harita çalışmaları yapmak üzere, bölgeye gelip kaçak çalışma yapan AKFEN Enerji ve Zeki Enerji çalışanları, Yaylacılar Köyü halkı tarafından yakalandı. Sabaha karşı bölgede gizlice çalışma yürüten şirket temsilcilerini yakalayan yöre halkı, çalışanları jandarmaya teslim etti. Fındıklı Derelerini Koruma Platformu'nun yaptığı açıklamada AKFEN Enerji'nin daha önce Muğla Yuvarlakçay'da HES projesi faaliyetleri yürütmeye çalıştığı, ancak bölge halkının mücadelesi sonucu geri adım attığı hatırlatıldı. Platformun açıklamasında HES faaliyeti yürütmeye çalışan şirketleri, "Enerji bahane, sizin asıl amacınız dolarlarınıza dolar katabilmek, suyumuzu ele geçirmek. Fındıklı'da size yer yok. Yüzyıllardır canı gibi koruduğu; suyunu, doğasını yaşam alanlarını savunan ve torunlarına emanet

edecek olan Fındıklı halkı, bu şirketlerin çalışmasına izin vermeyecektir" diyerek uyardı.

HES'lere karşı kazanımlar

- Rize'nin Çayeli ilçesi Senoz Vadisi Çataldere köyünde 2006 yılında yapım çalışmalarına başlanan Uzundere HES'in iptali ve yürütmenin durdurulması için Rize İdare Mahkemesinde dava açtıklarını söyleyen Senoz Derneği Yönetim Kurulu Üyesi avukat Münir Yazıcı, mahkemenin de 13 Mayıs'ta yürütmenin durdurulması kararı verdiğini söyleyerek, Çayeli İlçe Jandarma Komutanlığı'nca kararın firmaya tebliğ edilerek elektrik üreten santralin çalışmasının durdurulduğunu ve mühürlendiğini söyledi. Yazıcı, yaptığı yazılı açıklamada, Mahkemeler, Senoz Vadisi için öngörülmüş projeler için bugüne kadar altı kez lehimize karar vererek bu görüşümüzü teyit etti. Görevi doğal çevreyi korumak ve geliştirmek olan Çevre ve Orman Bakanlığı ise maalesef bu feryadımızı ve mahkeme kararlarını hiçbir zaman duymadı." dedi.
- Rize İdare Mahkemesi, Rize'nin Güneysu ilçesi Gürgen Deresi'nde yapımı planlanan Tepe 1-2 Hidroelektrik Santrali projesinin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) "olumlu" kararı için yürütmenin durdurulması kararı verdi. Derelerin Kardeşliği Platformu avukatı Remzi Kazmaz, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın "baba ocağım" dediği Güneysu ilçesindeki HES projelerinin bölgede verdiği geri dönüşümsüz zararlar açısından önemli göstergeler oluşturduğuna dikkati çekerek, Gürgen Deresi'nde yapılmakta olan ve deneme üretimi aşamasına gelen Kale HES projesi dolayısıyla derenin kuruma noktasına geldiğini savundu.
- Rize İdare Mahkemesi, Güneysu İlçesi'nde yapımı planlanan Alicik 1 ve 2 Hidroelektrik Santrali projesinin yürütmesini durdurdu.
- Rize İdare Mahkemesi Artvin'in Şavşat ilçesi Meydancık Beldesi'nde yapımı planlanan Diyoban HES için 3 ayrı 'Yürütmeyi Durdurma' kararı verdi. Derelerin Kardeşliği Platformunu Dönem Sözcüsü Ömer Şan yaptığı yazılı açıklamada, ardına verilen bu kararları kamuoyunun takip etmekte zorlandığına işaret etti. Şan, "Güneysu Tepe 1-2 Regülatörü ve HES, Senoz Uzundere-1 HES ve ardından yine Güneysu Alicik 1-2 Regülatörü ve HES projesi için verilen 'Yürütmeyi Durdurma' kararlarına bu kez Artvin'in Şavşat ilçesi Meydancık beldesindeki Diyoban Deresi üzerinde yapımı planlanan Diyoban HES projesi için 3 yeni 'Yürütmeyi Durdurma' kararı daha eklendi. Bu kararlarla birlikte HES'ler aleyhine açılan 65 davadan 34'ü sonuçlanmış ve almış olduğumuz 'Yürütmeyi Durdurma ve İptal' kararları 33'e ulaşmıştır. Bölgede Atı İnşaat Enerji Üretim ve Tic. A.Ş. tarafından yapımı planlanan 7.92 megavat kurulu gücündeki Diyoban HES'in yanında 8 ayrı HES projesi daha planlanmaktadır" diye açıklama yaptı.
- Trabzon İli, Çaykara ilçesi Taşkiran ve Uzungöl beldesinin 1 ve 3. derece doğal SİT alanları içerisinde kalan Uzungöl . Regülatörü ve HES projesinin yapım isteği, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nca reddedildi. Kararda, 19.07.2007 gün ve 728 sayılı ilke kararı gereğince doğal SİT alanlarında HES projelerine izin verilmediği, yapılması planlanan HES proje alanının doğal SİT'ten çıkartılmamasını gerektiren bir özellik bulunmadığı, alanın tamamen doğal nitelikli ve bitki örtüsüyle bütünlük oluşturduğu söylendi.
- Bakanlar Kurulu tarafından 2005'te 'Yaban hayatı geliştirme sahası' olarak ilan edilen Erzurum'un İspir ilçesine bağlı Aksu vadisi, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın izin verdiği Aksu Yedigöller HES inşaatları nedeniyle yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kaldı. Aksu köylüleri bunun üzerine 2008'de Erzurum 1'inci Bölge İdare Mahkemesi'ne açtığı davada, yürütmenin durdurulmasını ve verilen iznin iptalini

istedi. Kaçkar Dağlarındaki Verçenik tepesinden doğan Aksu deresi, 35 kilometrelik vadi boyunca aktıktan sonra Çoruh nehrine karışıyor. Aksu Vadisindeki dört köyde yaklaşık 5 bin kişi yaşıyor. Ünlü İspir fasulyesinin yetiştirildiği vadede mutlak koruma altına alınması gereken çengel boynuzlu dağ keçileri, boz ayı, kırmızı benekli vaşak, su samuru ve derede ise kırmızı benekli alabalık bulunuyor. 16 Haziran'da yapılan son duruşmada mahkeme sonuçlandı ancak gerekçeli kararın ilerleyen günlerde açıklanacağı söylendi. Aksu'dan Naime Durmaz, 5 çocuğu olduğunu, fasulye yetiştirerek geçimini sağladığını, suyun kesilmesi halinde üretim yapamayacağını söyledi. Naime Durmaz, "Köyden çıkarsam çocuklarım acından ölürlər. Çaresiz kaldık. Fasulye, sebze, meyve yetiştiremezsek yaşayamayız" dedi.

- Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yapımı planlanan yaklaşık 700 HES projesi kapsamında yer alan ve yöre halkı tarafından hukuk mücadelesi başlatılan Artvin'in Borçka ilçesine bağlı Maçahel Vadisi üzerinde kurulması planlanan Düzenli HES projesi için 'Bilirkişi Keşfi' yapıldı. Artvin'in, 'özel koruma bölgesi' ilan edilmesi için çaba gösterilen ve UNESCO tarafından Dünya Biyolojik Mirasının korunması bakımından önemli bölgelerden birisi ilan edilen Macahel Vadisine yapılması düşünülen 8 HES projesinden birisi olan Düzenli HES için Rize İdare Mahkemesi tarafından 13 Nisan 2010 tarihinde yürütmeyi durdurma kararı verildi. Proje ile ilgili 'Bilirkişi Keşfi' yapılmasını isteyen İdare Mahkemesi'nin kararı doğrultusunda, 7 Haziran 2010 Pazartesi günü Bilirkişi Heyeti bölgede inceleme yaptı.

Termik ve Nükleer Santraller

- Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, nükleer santrallerin temiz enerji kaynağı olduğunu söyleyerek, "Çevreye hiçbir zararı yok" diye açıklama yaptı. Eroğlu, "Nükleer santraller konusunu Enerji Bakanımıza sorsanız daha iyi olur. Çevreye etkileri üzerinde konuşalım. Nükleer santraller çevreci birer enerji üretim tesisleridir. Bütün dünyada temiz enerji kaynağı olarak bilinir. Nükleer atıkların bertarafı mümkün ve çok basittir. Bunun teknolojisi vardır. Türkiye'de enerji çeşitliliği az görünüyor. Bu yüzden nükleer santrallerin kurulması gerekir. Bunun çevreye hiçbir zararı yoktur. Kaldı ki biz nükleer santralleri en son teknoloji ile kuracağız. En ileri sevide tedbirler alınacak. Bu konunun da çevre açısından çözümleri vardır" diye konuştu.
- Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) Afşin-Elbistan C ve E termik santrallerinin yapımı için 6 Temmuz 2010 tarihinde ilk adımı atacak. 2007 yılından bugüne C ve D santralleri için birkaç defa ihale düzenleyen EÜAŞ, şimdi C ve E santralleri için danışmanlık hizmeti satın almak amacıyla, 6 Temmuz 2010 günü ihale düzenleyecek. Ayrıca Afşin ve Elbistan havzasında yer alan 4.3 milyar tonluk linyit rezervinin kullanılarak elektrik enerjisine dönüştürülmesi amacıyla, daha önce C ve D termik santralleri için ihale düzenleyen EÜAŞ, önümüzdeki günlerde C ve E termik santralleri için ihaleye çıkacağını açıkladı.
- Afşin-Elbistan Termik Santrali'nin hemen yanında bulunan Çoğuhan Kasabasında halkın yarısından fazlası kanser. Aynı yörede yetişen kabarcık üzüm ve dermeson fasulye artık yetişmiyor. Tütün ve şekerpancarı üretiminde verim hızla düşüyor. Yöre halkı ise "Tarlama kirlendi, değeri düştü, şu şu ürünler artık yetişmiyor" diye, santrali işleten şirket aleyhine dava açmıştı. Mahkeme, çevre kirliliği nedeniyle o şirketi 110 bin lira tazminat ödemeye mahkûm etti. Bunun üzerine diğer köylüler de tazminat açmaya başladı ve dava sayısı şu 360'a ulaştı.

Eylemler

- Foça Çevre Platformu üyeleri, ENKA'nın Aliğa'da kurmak istediği santrale karşı Bakırçay'dan topladıkları 4 bin imzayı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'na

gönderdiklerini açıkladı. FOÇEP Dönem Sözcüsü Bahadır Doğutürk, santral için Çevre Bakanlığı'nca 5 Mayıs 2010'da olumlu ÇED raporu verildiğini hatırlattı. Aliğa'yla Yeni Foça arasındaki bölgenin sanayi kuruluşları nedeniyle kirlendiğini savunan Doğan, şunları kaydetti: "Bölge bu kadar kirlenmişken, ithal kömürle çalışacak bir termik santral sadece burayı değil, İzmir Körfezi'nin güney kıyılarını ve İzmir'in kuzey kıyısını da çok olumsuz etkileyecektir. Elektrik üretimi ya da sanayide üretim, doğayı, çevreyi yok ederek, tarımsal alanları ve ürünleri yararlanamaz hale getirerek, insan sağlığını hiçe sayarak yapılamaz. Bu, insanın sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına müdahaledir."

- Petrol - İş Aliğa Şubesi yapılması planlanan 3 termik santrale karşı olduğunu açıkladı. Üyelerinin bulunduğu fabrikalara imza föyü dağıtan Petrol İş Aliğa Şubesi sonuna kadar mücadele edeceklerini duyurdu.
- Yalova'da yapılmak istenen termik santrali protesto için kurulan Son Irmak Doğa Platformu'nun bir kolu olan 'Son Irmak Doğa Orkestrası' tarafından bir konser düzenleniyor.
- Akdeniz bölgesinde yapılacak 17 nükleer ve termik santrale karşı 'Bisikletli Protesto' başlatıldı. 16'sı kömürlü 17 termik santrali ve Mersin'de Gülnar (Silifke) Akkuyu Mevkiine kurulması için Ruslarla anlaşıldığı bilinen nükleer santrali protesto etmek amacıyla "Ne Termik Ne Nükleer Ne De Aldatma" sloganı ile yola çıkan bisiklet grubu eylemlerine Antakya'dan başladı.
- Maliye eski Bakanı Kemal Unakıtan'ın oğlu Abdullah Unakıtan'ın sahibi bulunduğu AB Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, Bandırma'ya bağlı Dutlıman Köyü'nde yapmak istediği, ithal kömüre dayalı termik santrale köy halkı karşı çıktı. AB Gıda'nın, köydeki 623 dönümlük mera arazisinin mera niteliğinden çıkarılarak, termik santral yapımı için kendilerine tahsis edilmesi konusunda Balıkesir İl Tarım Müdürlüğü'ne yaptığı başvuru üzerine ilgili müdürlükçe, köy muhtarlığı aracılığıyla köy halkının görüşünün bildirilmesi istendi. Buna paralel olarak, köyde yaşam süren 43 hanedeki 87 vatandaş, bir kez daha, termik santrale karşı olduklarını imzalarıyla ortaya koydular. Ayrıca Dutlıman Köyü'nde, ithal kömüre dayalı termik santral kurma girişimi ile ilgili olarak Bandırma Belediye Başkanı Sedat Pekel'in, Bursa İdare Mahkemesi'nde açtığı davada, ilgili mahkeme tarafından, santralin yapımı konusunda yürütmenin durdurulması kararı verilmişti.
- 5 Haziran Çevre Günü dolayısıyla Elektrik Mühendisleri Odası Samsun Şubesi, Terme'nin Kozluk beldesinde yapımına başlanan termik santral şantiyesi önünde bir eylem ve basın açıklaması gerçekleştirdi.
- Amasra'ya Termik Santral istemeyen Bartın ve Amasra Belediye Başkanları ve Bartın Platformu'nun diğer bileşenleri tarafından, Çevre ve Orman Bakanı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'na mektup gönderildi.
- Samsun'un Terme ilçesinde, daha önce de büyük tepki alan Fransız Barasco A.Ş. adlı şirketin kuracağı santrale karşı çıkan sivil toplum örgütleri, Bursa'daki santrale götürülerek bilgilendirme gezisi yapıldı.

Düzenlemeler ve Olası Gelişmeler

- Tüzel kişiler tarafından hidroelektrik enerji üretim tesisleri kurulması ve işletilmesine ilişkin üretim, otoprodüktör, otoprodüktör grubu lisansları için DSİ ve tüzel kişiler arasında düzenlenecek Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanması işlemlerinde uygulanacak usul ve esasların belirlenmesine yönelik hazırlanan "Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" 24 Haziran 2010 tarihinde Resmi Gazetede yayımlandı.

- Erzurum'un Tortum İlçesi'nde HES'lerle ilgili toplantıda konuşan Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, HES'ler için "su tapusu" verileceğini açıkladı.
- Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, Mayıs ayı itibariyle 1579 HES projesinden 1173'ünün uygun bulunduğunu ve EPDK'ye lisans işlemleri için gönderildiğini açıkladı.
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Değirmendere, Karaçay ve Kuzuculu santrallerinin ihalesini gerçekleştirdi. İhaleye 20 firma katıldı. İhaleye en yüksek teklifi 7 milyon 20 bin dolarla Ka-Fnih Enerji verdi.

DEĞERLENDİRME

Haziran ayında daha önceki aylarda görüldüğü gibi HES yapımları devam ederken HES'lere karşı köylülerin tepkileri de giderek artmaktadır. Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'nun "su tapusu" kavramı suyun ticarileştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Bunun dışında bu ay içinde Akfen firmasının 2 yeni yatırımla HES projelerini 21'e çıkarması önemli gelişmelerden biridir. HES'lerin deneme üretimine geçmesiyle birlikte kuruyan dereler ve tarım alanlarına verdiği tahribatlarda köylüleri doğrudan etkilemektedir. Köylüler ve HES karşıtları her bir HES projesi geri çekilene kadar mücadele edeceklerini HES yapılan her yerde dile getirmektedirler. HES karşıtlarının yargı alanında süren kazanımları, Eylül ayında referanduma sunulacak olan Anayasa değişikliklerinde mahkemelerin "yerindelik denetimi" yapmaktan men edilmesinin nedeni hakkında fikir vermektedir.

ENERJİ

Enerjide düzenlemeler ve gelişmeler

- Enerji verimliliği için strateji belgesi hazırlanıyor. Strateji belgesinde enerji verimliliği konusundaki hedefler ve yenilenebilir kaynaklarla alakalı hedefler gibi konular yer alacak. Konuyla ilgili basına kapalı düzenlenen toplantının ardından konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, söz konusu strateji belgesinde enerji verimliliği konusunda bundan sonraki hedefler, yenilenebilir kaynaklarla alakalı hedefler, karbondioksit emisyonları, enerji sektöründeki üretim, iletim ve dağıtım tesislerinin verimliliği konularının yer alacağını bildirdi.
- Enerji Bakanı ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Türkiye ile Gürcistan arasındaki mevcut 100 megavatlık elektrik ticareti kapasitesini, toplam 1100 megavata çıkarmak istediklerini, bununla ilgili altyapı çalışmalarını bitirdiklerini bildirdi.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, doğalgaz ithalatının özel sektör tarafından yapılmasına karar verildiğini belirterek, "6 milyar metreküplük doğalgazın Türkiye'ye özel sektör eliyle getirilmesini sağlayacak süreci açıyoruz. OSB'lerin bunu blok olarak almasını destekliyoruz." dedi.
- Binaların ısıtma, soğutma ve aydınlatma maliyetleri ile ısı yalıtımı durumlarını gösteren enerji kimlik belgesi 1 Temmuz 2010 tarihinden itibaren yeni binalar için zorunlu oluyor. Buna göre artık enerji belgesi olmayan bina ve daireler alınıp satılamayacak, kiraya verilemeyecek. Eski binalar için 2017 yılına kadar geçiş süreci tanınıyor. Belge, 'enerji verimliliği danışmanlık şirketleri' tarafından verilecek. Danışmanlık şirketlerine yetki belgelerini ise Elektrik İşleri Etüd İdaresi (EİE) veriyor. Şimdiye kadar tüm Türkiye'de sadece 17 firma bu hakka kavuştu. İnşaatçılar, sayının az olması sebebiyle sistemin tıkanabileceği uyarısında bulunuyor. Enerji kimlik belgesinde ısıtmadan soğutmaya, binanın yalıtım özelliklerinden aydınlatmaya kadar enerjiyle ilgili her türlü bilgi yer alacak. Tüketici, alacağı ve satacağı konutlar için enerji giderlerini bu belgede görebilecek.
- Türkiye'den mevcut durumda 250 megavat gücünde elektrik enerjisi alan Suriye, bu kapasiteyi 500 megavata çıkarmayı istiyor. TETAŞ da Suriye'nin bu talebini Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna (EPDK) bildirdi. Söz konusu enerji talebi bir yıllığına yaklaşık 2 milyar kilovat saatlik elektrik ticareti anlamına geliyor.
- Anel Elektrik, Saudi Bin Ladin Grup'un ilişkili şirketlerinden BT Applied Technology ("BTAT") ile şirket kurmak üzere hissedarlık anlaşması imzaladığını açıkladı. Söz konusu anlaşma uyarınca, şirket, Suudi Arabistan'da münhasıran BTAT ve Saudi Bin Ladin Grup ("SBG") ile çalışacak ve SBG'nin elektrik-mekanik işlerini yürütecek. Söz konusu anlaşma uyarınca, Suudi Arabistan'da kurulacak ve başlangıç sermayesi 1.000.000 riyal olacak şirkette, Anel Elektrik %35, BTAT %65 oranında pay sahibi

olacak. Söz konusu şirket, Suudi Arabistan'da başta yeni yapılacak Cidde Kral Abdülaziz Uluslararası Havalimanı'nın elektrik-mekanik işleri olmak üzere Suudi Arabistan'da Elektrik ve Mekanik taahhüt alanında faaliyet gösterecek.

- Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan belgeli yatırım ve işletmelere enerji desteği verilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Karara göre, elektrik enerjisi desteği miktarı, Bakanlık tarafından belgelendirilmiş turizm tesislerinin, tesisin bulunduğu ildeki mesken ve sanayi abonelerine uygulanan tarifelerden en düşüğü ile kendi abone grubuna uygulanan tarife arasındaki fark kadar olacak. Elektrik enerjisi desteği ödemeleri Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanacak. Destek, şantiye dönemi dahil tüketilen tüm elektrik enerjisi giderlerini kapsayacak.

Yenilenebilir Enerji Kanunu teklifi TBMM'ye geliyor

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız TBMM genel kurulu yaz tatiline girmeden Yenilenebilir Enerji Kanunu Yasa Teklifi'ni geçirmek istediklerini belirtti. Yaklaşık 10 yıl boyunca yenilenebilir enerji alım garantisinin ve özellikle rüzgar enerjisi santrallerinde fiyatın değişmediğini belirten Yıldız, şunları söyledi: "Yatırım tutarları rüzgar enerjisinde bildiğiniz gibi belli oranda düştü. Bu da yatırımcılarımız açısından bir avantaj olacaktır diye düşünüyoruz. Jeotermalde yeni sahalarımız ihaleye çıkacak, bunun da kanunda yer alacağını rahatlıkla söyleyebilirim. Güneşle alakalı biraz daha temkinli davranarak fiyatların uluslararası fiyatlardan biraz daha düşük tuttuk. Yani sektörde yatırımların fiyatlarla nerede bulunduğunu, serbest piyasada bunun belirlenmesini istiyoruz. Güneşin de aynı şekilde yenilenebilir enerji kaynakları arasına katılmasını tabii ki temenni ediyoruz. Bununla ilgili gayretlerimiz de sürecek." Bir basın mensubunun "güneş için alım miktarının en son 16 euro/sent olacağı söyleniyordu" şeklindeki sözleri üzerine Taner Yıldız, "Yok, daha düşük olacak. Ama dediğim gibi özellikle 2011 yılı içerisinde malzeme biliminin çok hızlı ilerlemesiyle, güneşteki kat edilen mesafenin tahmin ettiğimiz de üzerinde ilerlemesiyle beraber, bir kısım daha aşağıda olan dolar/sentlerle bile yapılabileceğini, rüzgardaki gecikmelerin güneşte yaşanmaması için de ikincil mevzuat ve kanuni düzenlemelerin yapılacağını açıklayabilirim" dedi.
- Rüzgar Yatırımcıları Yenilenebilir Enerji Kanunu Tasarısına itiraz ediyor. Yenilenebilir Enerji Kanunu Tasarısı'nın son haline göre rüzgârdan elde edilen elektriğe kilovatsaat başına 5,5 yerine 6,5 Euro/cent fiyat verildi. Bu rakam jeotermalde 8, solarda 13 ve biyogazda 14 cent oldu. Rüzgâr yatırımcıları, Enerji Bakanlığı'na '6,5 cent bizi batırır, yatırımları durdurur' diyen yazılı mesaj gönderdi. Meclis'te muhalefetin de desteğini alan, fakat son anda geri çekilen eski tasarıda, rüzgâr yatırımları için 8 cent, hidroelektrik için 7, güneşe 25, biyokütle ve çöp gazına 14 cent teşvik veriliyordu. Yeni hazırlanan kanun teklifinde ise teşviklerden sadece biyokütle üretimi aynen korunurken, diğer kaynaklara verilen birim fiyatlar düşürüldü. Yeni kanun teklifiyle YEK teşvikinden faydalanacak yatırımcıların her yıl en geç 31 Ekim tarihine kadar EPDK'ya başvuru yapmaları gerekiyor. Teklif, teşviklere de kısıtlama getiriyor. Buna göre 31 Aralık 2015'ten önce işletmeye giren YEK tesisler güneş enerjisi hariç 10 yıl teşvikten faydalanabilecek. Güneşte ise 31 Aralık 2012'den önce işletmeye girenlere 15 yıl, bu tarihten sonra işletmeye girecek olanlar içinse her yıl birim fiyat Bakanlar Kurulu kararıyla en fazla yüzde 8 olmak üzere azaltılarak uygulanacak.

Nükleer enerji ve gelişmeler

- Mayıs ayında Rusya ile Türkiye arasında Sinop ve Mersin’de kurulacak nükleer santral tesisleri için imzalan anlaşmaya ilişkin Elektrik Mühendisleri Odası açıklama yaptı. Açıklamada, “TBMM Başkanlığınca 30 Haziran’da komisyonlara sevk edilen nükleer anlaşma tasarısını incelemeleri için Dışişleri Komisyonundaki milletvekillerine yalnızca 1 günlük süre tanındı. Anlaşma, kaptı-kaçtı yöntemiyle Meclis’ten geçirilmek isteniyor” denildi. Açıklamada, şu görüşlere yer verildi: “Tasarının gerekçesinde 'Ülkemizin nükleer teknoloji geliştirme ve enerji üretmeye yönelik hedeflerine ancak kararlı bir nükleer program dahilinde, ulusal endüstrimiz ve insan gücümüz ile ulaşılabilecektir' denilmektedir. Oysa ki anlaşmaya bakıldığında, kurulacak nükleer santralin yüzde 100 hisseyle sahibi Rus tarafı olacaktır. Rusya yüzde 51 hissesi kendisinde kalması koşuluyla isterse kalan hisselerini satacaktır. Nükleer enerji santralında Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarının yaygın olarak istihdam edilmesi ve eğitilmeleri ise yalnızca 'mutabakat' olarak anlaşmaya girebilmiş, istihdama ilişkin belirli bir kota dahi getirilmemiştir. Bunun karşılığında Türkiye, yabancıların çalıştırılmasını kolaylaştırma sözü vermiştir. Anlaşmadaki bu hükümler tasarının gerekçesini boşluğa düşürmektedir.” Açıklamada nükleer santralden üretilen elektriğin pahalı olduğu belirtilirken, nükleer enerji şirketine alım garantisi verilen 15 yıllık süre için fiyat, kilovat saat başına KDV hariç 12,35 sent olarak belirlendiği kaydedilen açıklamada, bu fiyata yüzde 18’lik KDV eklendiğinde rakamın 14,57 senti bulunduğu ve bugünkü kur üzerinden 23 kuruşu aştığı bilgisi verildi. Anlaşmaya göre Türkiye'nin nükleer santral üzerinde hiçbir hakkı bulunmadığı gibi, oluşacak atıklar da Rusya’nın güdümünde olduğu, nükleer yakıtı Rusya'nın yeniden işleyebileceğinin açıkça ifade edildiği, nükleer yakıt olarak Türkiye'nin kaynaklarının değerlendirilmesine ilişkin hüküm olmadığı belirtildi. Antlaşmayı fesih hususuna ilişkin olarak da değerlendirme yapan EMO, “Ancak bu fesih hakkının uygulamaya başlamış ya da inşası başlamış üniteler için geçerli olmadığı, fesih düzenlemesinin yalnızca TETAŞ'ın alım garantisi ve arazi tahsisi ile ilgili hükümleri kapsadığı görülmektedir. Yani Türkiye anlaşmayı feshetse dahi Rusya Türkiye’de nükleer santral yapımını devam ettirecektir. Böylece Rusya Akkuyu’daki varlığını garanti altına alırken, geri dönüşü mümkün olmayan bir yola girilmiş olmaktadır” bilgisini verdi.

Enerjide özelleştirme

- Özelleştirme Yüksek Kurulu, yüzde 100 hissesi Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.’ye ait olan Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş.’nin 441 milyon 500 bin dolar bedelle en yüksek teklifi veren Çalık Enerji’ye, Çoruh Elektrik Dağıtım A.Ş.’nin 227 milyon dolar bedelle en yüksek teklifi veren Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş.’ye satışına ve devrine onay verdi.
- Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi`ne (TEDAŞ) bağlı Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.’nin yüzde 100 oranındaki hisselerinin özelleştirilmesine ilişkin nihai pazarlık görüşmelerinde en yüksek teklifi 940 milyon dolarla Limak İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. verdi. Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş, Bursa, Balıkesir, Çanakkale ve Yalova illerinde faaliyet gösteriyor. Söz konusu elektrik dağıtım şirketinin 2008 yılı net elektrik tüketim miktarı 10 milyon 940 bin 535 megawatt, abone sayısı 2 milyon 278 bin 524, kayıp kaçak oranı yüzde 6 olarak gerçekleşti.

Enerji fiyatları ve ödemeler

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız’ın, Azerbaycan ile imzalanan doğalgaz antlaşmasının, Türkiye’deki doğalgaz fiyatlarını arttırmayacağını iddia etmesine karşın, antlaşma sonrası orta vadede doğalgaz fiyatlarının yüzde 6.24 artacağı ortaya çıktı. Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Başkanı Cengiz Göltaş da yapılan anlaşma

ile doğalgaz fiyatının yüzde 10 ile 22.5 arasında artmasını beklediklerini belirterek "Doğalgaz ithalat fiyatlarının artışı kabul edilirken iç kullanıcılara fiyat artışlarının yansıtılmayacağına söylenmesi inandırıcı değildir. Tükettiğimiz elektriğin yüzde 49.3'ünün doğalgaz kaynaklı olduğu düşünüldüğünde, elektrik fiyatları da doğalgaza yapılacak zammın yarısı kadar zamlanacaktır" diye konuştu. Yıldız, İstanbul'da imzalanan anlaşma ile ilgili "Azeri gazına zam geldi diye tüketiciyi zamlandıracak bir durum şu anda yok. Azeri anlaşmasından dolayı, onu gerekçe tutarak zam geldi diyeceğimiz bir konu yok" diye konuşmuştu. Yıldız'ın açıklamalarına karşın, BOTAŞ'ın Yüksek Denetleme Kurulu (YDK) "2008 Yılı Raporu"ndan derlenen bilgilere göre, Azerbaycan doğalgazının piyasa fiyatlarına çıkması durumunda, doğalgaz fiyatına 2008 fiyatlarıyla yüzde 6.24 zam geleceği ortaya çıktı.

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu elektrik fiyatlarında önce yüzde 3,89'luk indirim yaptı, ardından fiyatlardaki indirim geri çekildi. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu, abone gruplarına göre yüzde 3,2 ile yüzde 4,49 arasında değişen indirim kararını, TETAŞ'ın maliyet artışlarının yansıtılmasına ilişkin talebi üzerine geri çekerek, mevcut tarifenin devamına karar verdi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, elektrik fiyatlarına müdahalelerinin söz konusu olmadığını bildirdi. EPDK'nın elektrik fiyatlarındaki indirim kararını neden geri çektiğinin sorulması üzerine Yıldız, elektrik fiyatlarının otomatik fiyatlandırma mekanizması çerçevesinde belirlendiğini söyledi. Yıldız, 'Bildiğiniz gibi farklı kurumların fiyatlarla alakalı talepleri EPDK havuzuna konur. EPDK havuzundan çıkacak karar 1 Temmuz'dan önce açıklanır, mekanizma bu. Bu anlattığım süreç ihmal edildi zannediyorum. Bu konuyu EPDK'ya sorun isterseniz' dedi.
- Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt Anonim Şirketi'nin (TETAŞ) dağıtım şirketlerine sattığı elektrik fiyatı 0,35 kuruş arttı.
- Tarımsal sulama amacıyla elektrik kullanan çiftçilerin Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ'ye borcu 1 milyar TL'yi aştı. Borçlarını ödeyemedikleri için kaçak sulamaya yönelen çiftçiler, çözüm olarak taksitlendirme ve faizlerin silinmesini bekliyor.
- Muğla'nın Milas İlçesi Avşar Köyü'nde borcu nedeniyle elektriği kesilen balık çiftliğindeki toprak havuzlarda oksijensiz kalan 25 bin balık telef oldu. Elektrik dağıtım şirketi AYDEM'e tepki gösteren balık çiftliğinin işletmecisi Yetkin Taş, konuyu yargıya taşıyacağını belirtti. Avşar Köyü'ndeki 140 havuzda geçimini balıkçılıktan sağlayan 90 ailenin sözcüsü Maksut Yılmaz da Yetkin Taş'a destek vererek şöyle konuştu: "5 bin TL'lik borç için bu yapılır mı? Üretici zaten zor bir dönemden geçiyor. Borç iki ay sonra ödense ne olur? Bu kadar balığı telef etmeye değer mi? AYDEM, bu uygulaması ile üreticinin gözünü korkutmaya çalışıyorsa, gerçekten başarılı oldu. Bundan sonra AYDEM'e borcu olan üretici, evini, kamyonunu satar borcunu öder. Amacı sadece elektrik dağıtıp, para toplamak olan bu şirketin yetkilileri ellerini biraz vicdanına koyup, 'Üç kuruşluk borç için bir üreticiyi böyle iflasa sürüklemeye değer mi?' diye kendilerine bir sorsunlar."

Enerji hatları

- Çayyolu'nun önemli bir bölümünden geçen yüksek gerilim hatları, çevrelerine yayabilecekleri radyasyon nedeniyle semt sakinlerini kaygılandırıyor. Dernek üyeleri, elektromanyetik araç kullanımının bir yönetmelikle sınırlandırılmasını ve yurttaşların bilinçlendirilmesini istiyor. Bu amaçla kurulan Çayyolu Elektromanyetik Kirlilikten Korunma Derneği'nin (ÇEKOD) Başkanı Ramazan Öngöre, yüksek gerilim hatlarının

özellikle çocukların sağlığı için endişe kaynağı olduğuna dikkat çekti. Yüksek gerilim hatlarından site ve okulların olumsuz etkilendiğine dikkat çeken ÇEKOD Başkanı Öngöre, "Türkiye'nin her yerinde elektromanyetik kirlilikle savaşıyorlar" söyledi. Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Serdar Paker, yüksek gerilim hatlarının geçtiği bölgelerde yapılaşmaya izin verilmemesi gerektiğini söyledi. Paker, bu bölgelerde biyolojik rahatsızlıklar oluşma tehlikesi bulunduğunu, hatların yaydığı radyasyonun belirlenerek, yerleşim yerleriyle arasındaki mesafenin belirlenebileceğini kaydetti. Paker şu değerlendirmeyi yaptı: "Enerjiyi verimli iletmek için yüksek gerilim şart ancak bu durum sonucunda kuvvetli manyetik güç salmıyor. Bu nedenle yüksek gerilim hatları ve insanların aynı alanda bulunması engellenmeli. Konuyla ilgili yalnızca Elektrik Kuvvetli Akün Tesisleri Yönetmeliği var ama bu sadece hatlara yaklaşmakla ilgili tehlikelerden bahsediyor. Oysa belirlenen bu mesafeye uysak bile manyetik alandan etkileniyoruz. Bizim ihtiyacımız olan manyetik alana göre bir çalışma yapılması ve sınırların belirlenmesi."

- Beş yaşındaki Umut Işık, Kayseri'nin Yenidoğan Mahallesi Alinteri Caddesi'nde arkadaşlarıyla birlikte oynarken yere düşen elektrik kablosu nedeniyle hayatını yitirdi. Mahalle sakinleri, olayda Kayseri ve Civarı Elektrik TAŞ yetkililerinin ihmali olduğunu belirtti. Görgü tanıklarından Mehmet Aydın'ın anlatımına göre olaydan 10-15 dakika önce elektrik şirketi yetkilileri direkt bakıma gidiyordu. Bu sırada tellerinden biri koptu. Umut ve arkadaşları oynarken elektrik teli yerdedi, ikinci telse koparak Umut'un üzerine düştü. Kayseri ve Civarı Elektrik TAŞ yetkilileri, inceleme başlatırken İstanbul'da çalışan mobilya ustası baba Tuncer Işık olayın sorumlularının cezalandırılmasını istedi.

DEĞERLENDİRME:

Haziran ayında enerji gündemini Rusya ile imzalanan nükleer enerji santralının kurulumuna dair antlaşma belirledi. Mersin'de halkın genel anlamda nükleer enerjiye ve santralin yer seçimine karşı eylemleri oldu. Ayrıca mecliste muhalefet grubu da ilgili antlaşmayı yüksek yargıya götürme aşamasına geldi. Fakat halkın geçim seviyesini ve sağlık koşullarını birincil dereceden etkileyen enerji üretimine dair siyasalardan uzak tutulmaya çalışıldığını ve bunun etkili de olduğunu görüyoruz. Enerji üretimi ve dağıtımını tamamen büyük sermaye gruplarının ve hükümet politikalarının tekelinde olan bir alan görünümü olmaya devam ediyor. Enerji alanında politika üretmenin sadece sermaye ve devlet aktörünün elinde olamayacağını haykıran sesler de duyuyoruz. Bu ses Karadeniz'den oldukça, çevrenin doğal yaşamın korunmasını isteyen yaşam alanlarını savunan halktan geliyor. Karadeniz'de yenilenebilir ve çevreci bir enerji olarak sermaye cephesince savunulan hidroelektrik santrallere halk dur diyor. Çünkü HES yapımının sadece temiz enerji üretimini hedeflemediğini, derelerin kullanım hakkının özel şirketlerin tekeline geçeceği ve yaratacağı ekolojik tahribat biliniyor. Elektrik dağıtımında özelleştirme süreci ilerlerken toplumsal muhalefetin konuya kayıtsızlığı da dikkat çekici noktaya ulaştı.

ENGELLİLER

- Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu, işitme engellilere yönelik Türk İşaret Dili sözlük ve dil bilgisi kitabının oluşturulması amacıyla hazırlanması öngörülen proje sonuçlandırılmadığı için Türk İşaret Dili'nin eğitim ve öğretimiyle ilgili usul ve esasların belirlenemediğini bildirdi. Çubukçu, Gazi Üniversitesince Gazi Üniversitesi Hastanesi Konferans Salonu'nda düzenlenen "İşitme Engellilerin Yüksek Öğretim Olanaklarının Geliştirilmesi ve Desteklenmesi için Elektronik Materyal Hazırlanması (e-isit) Projesi"nin tanıtımı amacıyla düzenlenen toplantıya katıldı. Toplantının açılışında konuşan Çubukçu, işaret dilinin, işitme engelli, dil ve konuşma bozukluğu olan bireylerin kendi aralarında ve toplumla iletişimlerini sağlamak amacıyla el ve vücut hareketleri ile mimiklerin kullanıldığı görsel bir dil olduğunu belirtti. Türkiye'de günümüzde kullanılan işaret dilinin alt yapısını oluşturan işaret dilinin 2. Abdülhamit tarafından 1902'de kurulan Yıldız Sağırılar Okulu'nda kullanıldığını ifade eden Çubukçu, bugün işitme engellilerin eğitiminde "sözel yöntem", "total yöntem", "işaret dili yöntemi" ve "iki dil yöntemi" gibi çeşitli yöntemler kullanıldığını anlattı. Bu yöntemlerin hangisinin iyi olduğu konusunda bir fikir birliği bulunmadığını söyleyen Çubukçu, "Gelişen teknolojiye ve uzun süren uygulamalardan elde edilen görüşlere göre işitme yetersizliği olan bireylerin eğitiminde bireysel özelliklerin ve bireysel ihtiyaçların belirleyici olması gerektiği yönündedir" dedi. Çubukçu, 5378 sayılı Özürlüler Yasası'nın çıktığı 1 Temmuz 2005 tarihine kadar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 1995 yılında bastırılan Yetişkinler İçin İşaret Dili Kılavuzu'ndan başka işaret diliyle ilgili hiçbir ciddi çalışmanın yapılmadığını belirterek, başta üniversiteler olmak üzere toplumun birçok kesiminde işaret dilinin kabul görmediğini, Türk İşaret Dili'nin var olan gramer yapısını oluşturamadığını söyledi. Türk İşaret Dili Sistemi'nin Oluşturulması ve Uygulanmasına Yönelik Usul ve Esasların Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik yayımlandığını ve yönetmelikle Türk İşaret Dili Bilim ve Onay Kurulu (TİDBO) kurulduğunu anlatan Çubukçu, Kurul'un 2007'de çalıştay düzenlendiğini, çalıştayda Türk İşaret Dili alfabesinin kabul edildiğini, ayrıca Türk İşaret Dili sözlük ve dil bilgisi kitabı hazırlanması için bir araştırma ve proje yapılmasına karar verildiğini kaydetti. Bu proje sonuçlandırılmadığı için Türk İşaret Dilinin eğitim ve öğretimiyle ilgili usul ve esasların belirlenemediğini belirten Çubukçu, şöyle devam etti: "Gerek Türk Dil Kurumu tarafından ihalesi yapılan projeye ilgili çalışmalarda gerekse proje sonrasında ilgili kurumların bilgi ve deneyimlerinden yararlanılmamış, süreçle ilgili gelişmelerden de ilgili kamu kurumlarına düzenli bilgi verilmemiştir. Kurul Başkanlığına, projenin tüm aşamalarında kamu kurumlarıyla işbirliği içinde bulunulması gerektiği iletilmiş olmasına ve yönetmelikle belirlenmesine rağmen bu hususlar dikkate alınmamıştır. Bu sorunların giderilebilmesi ve çözüm önerileri

oluşturabilmek amacıyla 18 Kasım 2009'da İşitme Engelliler Milli Federasyonu Başkanı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu temsilcileri ve bakanlığımız uzmanlarıyla bir toplantı yapılmış ve çözüm önerileri ilgili yerlere iletilmiştir. Yaşanan bu aksaklıklar ve sorunlar hem bu hizmetten yararlanmak için bekleyen bireyleri huzursuz etmekte hem de işaret dili ile ilgili izinsiz ve usulsüz çalışmalar yapılmasına neden olmaktadır."

- Urfa'nın Siverek ilçesinde, sabahın erken saatlerinden itibaren maaşlarını almak isteyen yüzlerce kişi Hürriyet Caddesi üzerindeki PTT şubesi önünde kuyruğa girdi. Mesai saatinin başlamasının ardından, kapıların açılmasıyla birlikte engelliler ve yaşlılar bir an önce içeri girmek isteyince kısa süreli izdiham yaşandı. Bu sırada yere düşüp ezilme tehlikesi geçiren bazı engelliler ve yaşlılar, görevlilerin müdahalesi ile kurtarıldı. Yaşlılara 282 TL, engellilere ise engelli oranlarına göre 300 ile 700 TL arasında maaş ödemesi yapıldı. Her 3 ayda bir aynı sıkıntıyı yaşadıklarını anlatan engelliler ve yaşlılar, "Kapı her açıldığında ezilmemek için dua ediyoruz. İhtiyaç sahibi olmasak bu çileyi çekmeyiz ama ne yapalım mecburuz" diye konuştu.
- Engelli çocuklara örgün eğitim veren özel eğitim okulları, devletten destek alamadıkları için ayakta duramadıklarını söylüyor. Türkiye'deki 170 okulun 40'ı 8 ayda kapandı. Tam gün eğitim veren bu okulların engelli çocukların gelişimi açısından büyük önem taşıdığına dikkat çeken Özel Özel Eğitim Okulları Birliği Derneği Başkanı Metin Demircan, özel rehabilitasyon merkezleri gibi devlet desteği almaları gerektiğini söylüyor. Engellilerin topluma uyumu için tam gün eğitim veren özel eğitim okulları, maddi imkânsızlıklar nedeniyle kapılarına kilit vurmaya başladı. 8 ay öncesinde 170 olan okulların sayısı 130'a kadar düştü. Engelli çocuklara ayda sadece 8 saat eğitim veren özel rehabilitasyon merkezleri, öğrenci başına aylık 432 lira devlet desteği alırken, ayda 120 saat eğitim veren özel eğitim okulları hiçbir destek görmüyor. Özel Özel Eğitim Okulları Birliği Derneği Başkanı Metin Demircan, özel eğitim okullarının rehabilitasyon merkezleriyle yasal olarak aynı statüde olduğuna dikkat çekerek, Meclis tatile girmeden maddi destekle ilgili yasal düzenleme yapılmasını istiyor. Demircan, "Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı ile bugüne kadar ciddi atılımlar yaptı ancak konu ile ilgili kanun tasarısı halen Meclis'e sunulamadı. Meclis tatile girene kadar kanun tasarısı yasalaşmazsa binlerce engelli öğrenci 1 yıl daha eğitim hakkından mahrum kalacak" diyor.
- Konya'nın Beyşehir ilçesine bağlı Gökçeyuku Köyü Aşağı Mahalle'de 1,5 yıl önce babalarını kaybettikten sonra annelerinin evlerini terk etmesi üzerine yalnız kalan Hatice (16), İbrahim (14), Cemal (11) ve Ömer Karaşahin (12) adlı kardeşler, zihinsel engelli olan babaanneleriyle birlikte yaşam sürmeye başladı. Çocuklardan bazıları eğitim hayatını ilköğretim okulu seviyesinde yarım bırakmak zorunda kalırken, yıkılmak üzere olan evde babaanneleriyle birlikte korku içerisinde yaşayan zihinsel engelli 4 kardeş, Beyşehir'deki rehabilitasyon merkezinden yararlanıyorlar. 80 yaşındaki Zeynep Karaşahin, annelerinin evi terk etmesi üzerine ortada kalan 4 torununa bakmaya çalışırken, yıkılmak üzere olan duvarları birbirinden ayrılmış, pencereleri olmayan, üzerinde yüründüğünde sallanan evde yağışlı günlerde damının akması üzerine komşularına sığınmak durumunda kalıyor. Amca Muammer Karaşahin, "Benim de 4 çocuğum var ve durumum ortada. Yağışlı günlerde geçici olarak benim evime sığınıyorlar. Perişan bir vaziyetler. Bu evde yaşanmaz. Devletimizden bu çocuklara ve anneme yardım elini uzatarak insanca yaşam sürecekleri bir ev yaptırmasını bekliyoruz. Aç kalmamaları için de gıda ihtiyaçlarının karşılanmasını istiyoruz" dedi.
- Altınokta Körler Derneği, Ankara'da engellilerin, şehirlerde karşılaştıkları güçlüklerle karşı belediyelerin önlem almamasını protesto etti. Ellerinde, "Engelim engel değil,

demir kazık, mantar engel”, “Kaldırımlar taşıtlar için değil, yayalar içindir”, “Erişilebilir kent için belediyeler göreve” yazılı dövizlerle Sakarya Caddesi'nin girişinde toplanan grup, isteklerini içeren çeşitli sloganlar attı. Burada, grup adına açıklama yapan Altınokta Körler Derneği Genel Başkanı Suha Sağlam, 2005 yılında yürürlüğe giren “5378 sayılı Özürlüler Yasası” na göre kentlerin tüm yaşam alanlarının engellilerin durumlarına uygun standartlara kavuşturulması için belediyelere ve diğer kurumlara yedi yıllık bir süre tanıdığını, bu sürenin dolmasına iki yıl kalmasına rağmen bugüne kadar olumlu hiçbir gelişme sağlanmadığını kaydetti. Belediyelerin ufak tefek düzenlemeleri, kenti kapsayan düzenlemelermiş gibi göstererek bir “göz boyama taktiği” izlediğini savunan Sağlam, bütün kaldırımların, sokakların, parkların, binaların erişilebilir hale getirilmesini istedi. Şehirlerin engellilerin yaşamına uygun şekilde dizayn edilmesi gerektiğini belirten Sağlam, “Ankara’da 40-50 santim yüksekliğinde kaldırımlar var. Kaldırımların durumu içler acısı. Yürürken ayağımızı burkup, çukura düşebiliyoruz. Mantarlar, demir kazıklar, zincirler engellilerin yaşamını riske atıyor” diye konuştu.

- Konya’da kocası tarafından darp edilen konuşma engelli kadın, aldığı darbeler sonucu yaralanarak hastaneye kaldırıldı. Olay, Selçuklu ilçesi Rauf Orbay Mahallesi Sahra Sokak’ta meydana geldi. D.D. kocasından şiddet görürken gürültüden rahatsız olan komşularının haber vermesi üzerine eve polisler geldi. Aldığı darbeler sonucu dudağı patlayan ve sinir krizi geçiren D.D, olay yerine sevk edilen ambulansla Konya Numune Hastanesi’ne kaldırılarak tedavi altına alındı. D.D'nin şikayetçi olması üzerine kocası ifadesi alınmak üzere polis merkezine götürüldü.
- Konya’da bir fidanlıkta işçi olarak çalışan iki çocuk babası zihinsel engelli bir kişi, kendisini sarhoş eden henüz kimliği belirlenemeyen 2 kişi tarafından darp edildikten sonra otomobille evinin yakınına yaralı halde atıldı. Kaçan şüphelilerin, darp ettikleri zihinsel engelli şahsın cep telefonundan eşini arayarak kendileriyle ilişkiye girmesi için tehdit ettiği iddia edildi.
- Her gün akülü arabası ile Kırşehir sokaklarında mendil satan engelli Hasan Gülsu (28), ismi belirlenemeyen bir kişi tarafından çantasında biriktirdiği 40 TL gasp edildi. Babası, Gülsu’nun 1 ay öncede yine gaspa uğradığı ve bu seferde cep telefonu ile 60 TL’sinin gasp edildiğini söyledi.
- Konya Merkez Karatay İlçesi’ndeki özel bir rehabilitasyon merkezinde eğitim gören işitme engelli A.Ö.nün hamile olduğunun anlaşılmasının ardından çocuğun ifadesi sonucu “çocuğun cinsel istismarı” suçundan tutuklanan öğretmen N.S.nin davasına devam edildi. Yaklaşık 3 aydır tutuklu olan N.S. savunmasında “A.Ö. ile iki kez rızasıyla seviştik. Ben A.Ö. ile cinsel ilişkiye girmedim. Hamile kalması ise bir kaza sonucu olmuştur. Nasıl olduğunu anlayamadım” dedi. İşaret dilini çeviren tercüman yardımıyla ifade veren A.Ö. ise “Sanıktan şikayetçiyim, bana tecavüz etti” dedi. Mahkeme heyeti, N.S.’nin tutukluğunun devamına karar verip, eksikliklerin giderilmesi için davayı erteledi.
- Bizimköy Engelliler Üretim Merkezi Vakfı çalışanları, yöneticilerin kendilerine kötü davrandığı ve maaşlarının düşük olduğu gerekçesiyle iş bıraktı. Vakfın Genel Müdürü Hüsnü Bayraktar ise iddiaları yalanlayarak, bazı çalışanların kendi çıkarları doğrultusunda diğer personeli de galeyana getirdiğini öne sürdü. Büyük bir çoğunluğu engelli vatandaşlardan oluşan Bizimköy’de üretim tamamen durdu. İşçiler talepleri yerine getirilene kadar üretim yapmayacaklarını söyledi. Bir AB Projesi olan, Kocaeli Sanayi Odası, Türk Anneler Derneği, İstanbul Milletlerarası Lions Kulübü öncülüğünde kurulan ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kocaeli Valiliği ve Kocaeli Üniversitesi’nin katkılarıyla faaliyetini sürdüren Bizimköy’de 53’ü engelli olmak üzere 69 işçi çalışıyor. İşçiler üretim merkezi önünde bir basın açıklaması gerçekleştirirken

açıklamayı işçiler adına görme engeli bulunan Ersin Vural okudu. 26 Ekim 2006 yılından bu yana Bizimköy'de çalışmaya başladıklarını ve kendilerine birçok vaatte bulunulduğunu belirten Vural, sözlerini şöyle sürdürdü: "İşe girmeden önce 4 ay kurs gördük ve kursun ardından sınava tabi tutulduk. Sınavı kazanan 85 engelli arkadaşımınla 2006 yılında işe başladık. İşe başladığımız günden itibaren sıkıntılarımız her geçen gün arttı. 4 yıl boyunca ne maaşlarımızı zamanında alabildik ne de maaşlarımıza zam yapıldı. İşe girerken bize yüksek maaş, ikramiye gibi her türlü sosyal hakkın verileceği söylenmişti. Ama bugüne kadar vaat edilenler yerine getirilmedi. Bu sebeple daha önce yaptığımız eylemde eski yönetim gitmiş, yerine yenisi gelmişti. Ancak bu yönetimde isteklerimizi yerine getirmedi. Çalışanlar olarak, verilen sözlerin yerine getirilmesini, geriye dönük verilmeyen haklarımızın verilmesini, daha fazla sosyal hakka sahip olmayı, yemek arasının yarım saatten 1 saate çıkarılmasını, maaşlarımızın insanca yaşayacak bir standarda yükseltilmesini, 9 saat olan çalışma süremizin engellilerin standartlarına göre ayarlanmasını, yönetimin KSO'dan başka bir kuruma verilmesini, idari bölümde de engelli arkadaşlarımıza kontenjan sağlanmasını ve sırtımızda kambur oluşturan gereksiz çalışanların gitmesini istiyoruz."

DEĞERLENDİRME

Engellilerin eğitimine yönelik son 3 yıldır getirilen değişiklikler, haziran ayında Özel Eğitim Merkezleri Derneği tarafından da gündem haline getirilmeye çalışıldı. Devletin engellilere verdiği kamusal hizmetin yetersizliğinin yanında parasız olarak verdiği destek eğitim bütçesinin kısıtlanması, rehabilitasyon ve özel eğitim okulları kapanmak zorunda kalıyor. Bu durum ileriki dönemde engellilerin eğitiminde büyük hak gasplarına sebep olacağı benziyor. İzmit'te yaşanan bir olay ise dikkatleri engellilerin istihdamına yöneltti. Sadece engellilerin istihdamı için kurulan Bizimköy Engelliler Üretim Merkezinde çalışan işçiler, kötü çalışma koşullarına ve maaşlarının zamanında yatırılmamasına karşı iş bırakma eylemi gerçekleştirdi. İşçiler kendileri için kurulan bu merkeze sahip çıkacaklarını ve haklarını savunacaklarını söyleyerek emeklerine sahip çıktılar.

BÜYÜTEÇ

Anayasa değişikliği ve çevre hakkı örneğinde yerindelik denetimi - Av. Kazım Erkut Güzel

Yaşama hakkının kullanılmasının uygun şartlarına sahip olunması gerekliliğinden ortaya çıkan çevre hakkı, temel insan hakları bağlamında değerlendirilmektedir. 1966 Milletlerarası Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı, Atmosfer, Uzay Ve Sualtı Nükleer Denemelerini Yasaklayan 1963 Tarihli Antlaşma, 1978 Çevreye Zarar Verici Askeri Ve Diğer Tekniklerin Yasaklanmasına İlişkin Sözleşme de insan çevresinin kirlenmesine karşı alınan önlemleri düzenlemiştir. Anayasalarda yer alan çevre hakkına dair düzenlemelerde de yine yaşam hakkından hareket edilmiştir.

Kapitalist sistem içinde hukuki düzlemde “çevre hakkı” bütünlüklü bir şekilde doğanın var olma hakkı olarak ele alınmamıştır. Çevre hakkına sadece insan odaklı yaklaşımı kırıarak doğayı bir bütün olarak kabul eden bir anlayış oluşturmanın kapitalist üretim ve yönetim ilişkilerinde mümkün olmadığı tarihten anlaşılmaktadır.

Tek kirletici doğa parçası olan insanı bağrında büyüten kapitalizm, temellerini doğaya tahribatla atmıştır. İnsandan önce toprak köleleştirilmiştir. Oysa insansız bir doğanın mümkün olduğu unutulmamalıdır. Bundan dolayı çevre hakkından önde insan hakkı ön plana alındığı, sorun dar anlamda insan hakkı ekseninde düşünüldüğü sürece kapitalist devletin doğayı metalaştırma süreci devam edecektir.

Doğayı bir bütün olarak ele almayan ve kapitalizmin doğaya yönelttiği saldırılara karşı mücadeleyi sadece insanın yaşam hakkına odaklayan bir mücadele çizgisi, kapitalizmin doğayı metalaştırması sürecine karşı etkili olamayacaktır.

T.C. 1982 Anayasası 56. madde de yaşama hakkından yola çıkarak çevre hakkına yönelmiştir. Sağlık hakkı ile beraber tanımlanan çerçeve “çevre insan için vardır” fikrinin tezahürüdür. Çevre hakkı sadece sağlık hakkının değil; konut hakkının da, seyahat hakkının da, ifade özgürlüğünün de içerisinde barınmalıdır. İnsan hakları insanın bir parçası olduğu doğa gözardı edilerek düzenlenmemelidir. Kamusal alanların sermayenin etkinliğine açıldığı sömürgelerde başka bir düzenlemeyi yapacak bir yasama faaliyeti düşünülemezdi zaten. Çevre Kanunu da aynı koşulların ürünüdür. Bu düzenlemelerde doğa hep arka planda ve özne hep insandır. Doğanın da özne olarak kabul edildiği pozitif hukuk geliştirilmelidir.

Peki son anayasa paketi ile parlamenter rejimde sermayenin temsilcisi ve aynı zamanda

hükümeti olan AKP ne hatırlatıyor bizlere? HES'lerle akarsular; Dersim Munzur Vadisi, Muğla Yuvarlakçay, Kastamonu Loç Vadisi, Rize İkizdere-Fındıklı, Artvin Borçka-Kemalpaşa, Giresun Çanakçı, Çanakkale Kaz Dağları, İzmir Efemçukuru, nükleer santrallerle Mersin Akkuyu, Sinop Gerze ve nice adını saymadığım sermaye dostu doğa düşmanı proje. Tüm bu projeler A.Ş. uzantısına sahip sermaye grupları tarafından uygulanmakta. Önceki düzenlemelerde / mevzuatta özne insanken, bu projelerin ana öznesi sermayedir.

AKP'nin Anayasa değişiklik paketinin 11. maddesi, özel olarak 1982 Anayasası'nın 125. maddesine "Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz." hükmünün eklenmesini içermektedir. AKP'nin bu değişiklikteki amacı zaten var olan idari yargının yerindelik denetimi yapamayacağına ilişkin sınırlamanın Anayasa'da da yer alarak pekiştirilmesi ve kaynağını anayasaya dayandırarak yerindelik denetimi yapmasının önüne geçilmesidir.

Bu yasa, İdare Mahkemeleri, Vergi Mahkemeleri ve Danıştay'da yapılan yargılamaların usulünü düzenleyen yürürlükte olan 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2. maddesinin 2. fıkrasında daha önce ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Buna göre; "İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler."

Değişikliğin püf noktası, bu anayasa değişiklikleri ile idarenin eylem ve işlemlerine karşı açılan davalarda özellikle "kamu yararı" ölçütünün yerindelik denetimi olarak kullanılmasının önüne geçilmesinin amaçlanmasıdır.

AKP hükümeti kritik davalarda bu konuyu defalarca itiraz konusu yapmıştır. Yoksa bu tartışma, örneğin verilen herhangi bir disiplin cezasının iptaline karar veren mahkemenin idarenin yerine geçerek ceza oranına ilişkin karar verip vermeyeceği tartışması değildir. Sorun; HES projesine karşı açılan idari davada Artvin'deki Macahel'e (Camili Vadi) HES kurulmasında 'kamu yararı yok' diyen bilirkişi raporuna göre mahkemenin vereceği kararda yapılacak değerlendirmenin referandumdan çıkacak sonuca göre değişip değişmeyeceği ya da bu karara karşı yapılan temyiz sonrası Danıştay'ın kararını nasıl etkileyeceğiyle ilgilidir. Referandumdan evet çıkarsa Halkevleri'nin açtığı dava ile Metrobüs zammını iptal kararı veren İstanbul 10. İdare Mahkemesi'nin karar gerekçesinde belirtilen "sosyal adalet" kıstası bir daha iptal gerekçesi olabilecek midir?

Kamuoyunda pek tartışılmayan bu düzenleme, "Sosyal Adalet" ya da "Kamu yararı" anlayışının karşısında "sermaye yararını" hukuksal düzlemde tek kıstas haline getirme girişimidir. Yapılan değişikliğin sonucu çevre hakkı açısından enformasyon (idari işlemde bir şekilde haberdar olma) sonrası yurttaşların veya demokratik kitle örgütlerinin kullandığı yargıya başvurma hakkının kısıtlanması olacaktır. Mahkemeler sadece gerekli usuller takip edilerek karar alınıp alınmadığını tartışacak, kamu yararı, çevrenin tahribatı, sosyal adalet gibi denetim kıstaslarına hiç giremeyecektir.

"Demokrat" olan AKP'nin denetlenmeyi sevmediği de aşıkardır. Denetlenmek istemediği tek alan ise elbette çevreyle sınırlı değildir. Bu düzenleme sonrası süregelen ve açılacak özelleştirme iptali, çevrenin korunması, nükleer enerji, HES, kentsel dönüşüm, imar mevzuatına aykırılık vs. davaların tamamı şeklen değerlendirilip içerik denetlemesi dışında tutulacaktır.

Bu yönüyle yapılan düzenleme 26 madde içerisinde en fazla hayır gereken hükümlerden biridir.

*Halkevleri Hukuk Dairesi

Anayasa değişikliği ve sendikal haklar -Av. Kazım Erkut Güzel

Anayasa değişikliği icraatçısı AKP hükümeti ve bu değişikliği savunanlar sendikal haklar konusunda eksik bilgilendirme yaparak paketin sonuçlarını gizlemektedir.[1]

Şöyle ki;

1. Kamu emekçilerinin sendikal haklarının uluslararası mevzuata uygun hale getirildiği çarpıtmadan ibarettir. Değişiklik paketinin 7. maddesi ile *"Siyasî amaçlı grev ve lokavt, dayanışma grev ve lokavtı, genel grev ve lokavt, işyeri işgali, işi yavaşlatma, verim düşürme ve diğer direnişler yapılamaz."* ibaresini kaldıran AKP bunu ILO sözleşmelerine atıfta bulunarak savunmaktadır. Ancak yakın tarihte AİHM tarafından verilen ENERJİ YAPI-YOL SEN/Türkiye[2] kararında, Türkiye açıkça kamu emekçilerine yönelik grev yasağından mahkum olmuştur. Türkiye'de kamu görevlilerinin grev hakkının tanınmadığını hüküm altına alan birçok kararda AİHS 11. Maddesine uygun olmayan düzenleme olan Anayasa 54/1 *"Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyumsuzluk çıkması halinde işçiler grev hakkına sahiptirler. Bu hakkın kullanılmasının ve işverenin lokavta başvurmasının usul ve şartları ile kapsam ve istisnaları kanunla düzenlenir"* hükmü aynen korunmaktadır. Uluslararası mevzuata atıfla meşruluk zemini arayan AKP hükümeti döneminde sendikal hak ve özgürlükler konusundaki hak gaspları saymakla bitmez. Grevsiz bir toplu sözleşmenin sendikacılık yapmak anlamına geldiği iddia edilmektedir. Grev yasakları kalktığı yönünde fikir beyan edenler açıkça yalan söylemektedirler. Madde 54/1 korunduğu sürece grev hakkında 12 Eylül gölgesi kalkmayacaktır.

2. Grev yok, yerine Kamu Görevlileri Hakem Kurulu var ve bu Kurul'un nasıl oluşacağı kanunla düzenlenecek. Kimlerden oluşacağını Asgari Ücret Tespit Komisyonu'ndan yola çıkarak tahmin edelim; 5 emekçi, 5 işveren ve 5 hükümet temsilcisi. Asgari Ücret Tespit Komisyonu kararlarının kesin olması gibi Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları da kesin kabul edilecek; hem de Anayasa'dan alacak bu kesinliği. Kuruldan çıkacak sonuç toplu sözleşme hükmünde olacak. Toplu görüşme döneminde Uzlaştırma Kurulu'nun kararlarının uygulamayan AKP, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu üyelerini belirleyeceğinden emin ki bu Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararlarını toplu sözleşme hükmünde tanımlamıştır. Sonuçta Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'nun karar verici olduğu bu toplu sözleşme tanımı, kamu görevlilerinin toplu sözleşme hakkının tanınmadığının hukuken kabulüdür. Grevsiz bir toplu sözleşme sendikal alanda varlığı istenmeyen kamu emekçilerinin örgütlerinin sendikal hak iddiasına açık bir engel demektir. Aynı değişiklik paketinde YAŞ kararlarına karşı yargı yolunu açarken demokrat hırkasını giyen AKP bu hırkayı mevzu emekçiler olunca çıkarmaktadır. Kamu emekçileri ve örgütleri bu pakete hayır demediklerinde uğruna bedeller

ödeyerek sokakta kazandıkları tüm hakları tek bir gün içinde kaybedeceklerdir.

3. Yine 54/2'de yer alan 80 darbesinin "*Grev hakkı ve lokavt iyi niyet kurallarına aykırı tarzda, toplum zararına ve millî serveti tahrip edecek şekilde kullanılamaz*" hükmüne dokunulmamaktadır. Bu hüküm de uluslararası mevzuata uygun diye tutulmuş olsa gerek. Hayır, okuma yazması olan herkes kısa bir araştırma ile bu hükmün AKP'nin kendini meşrulaştırmak için atıf yaptığı ILO tarafından bile onaylanmadığını görecektir. AKP 80 darbesini 54/1 ve 2. fıkraları ile devam ettirmektedir. Bu iki fıkra kaldırılmadan sendikal özgürlükten bahsedilemez.

4. Pakette toplu sözleşme hükümlerinde emekliler için ise sadece yansıtma kuralı getirilmiş. Sendika kurma hakkı başta olmak üzere sendikal haklar herkes için tanımlıdır. Emekli-Sen, Çiftçi-Sen, Ev-Ek-Sen gibi sendikalarda örgütlenmeye çalışan, neoliberalizm mağduru farklı emekçi kesimlerinin örgütlenme hakkı halihazırda mevzuatta tanınmamaktadır. Demokrasiden dem vuran AKP örgütlenme hakkına geldiğinde musluğu sonuna kadar kısmaktadır. Zaten sendika kurma hakkını düzenleyen 51. maddenin "*ancak*" ile devam eden ikinci fıkrasından, 12 Eylül ruhunu yaşatan "*millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması*" ifadesi çıkarılmadan AKP demokrasi kelimesini kullanamaz.

5. Aynı işkolunda birden fazla üyelik yasağının kaldırılması sonuçları itibariyle tam bir kaos ve örgütsüzlük anlamını taşımaktadır. Zira bir sendikanın grev hakkını elde etmesi ve kullanması bile oldukça zorken, işçinin birden fazla sendikaya üyeliğinin sonucunda oluşacak çoklu temsiliyetin ve toplu sözleşmelerin çelişmesi durumunda nasıl bir çözüme gidileceği sorusu ortada durmaktadır. Zaten var olan yetki alma prosedürü sonucunda yetkiye başvurma ile toplu sözleşmeye oturma arasında yetki davaları ve prosedürler nedeniyle en az üç yıl varken birden fazla sendikaya üyelik, birden fazla yetkili sendika ve birden fazla toplu sözleşme sonuçta örgütsüzlük getirecektir. İşveren ve kolluk kuvveti tehdidi altında örgütlenmeyi başarabilen emekçileri şimdi de sarı sendika, patron sendikası kısıncasına alınmak beklemektedir. Bu değişikliğin sonuçları ile hükümet ile kol kola olan sendikal örgütlerin önünün açılacağı, muhalif ve gerçek hak arama örgütleri olan ve bu uğurda hükümetle karşı karşıya gelen sendikaların üyeliklerin eritmeye çalışılacağı açıktır. Bu doğrultuda yetki, temsiliyet ve toplu sözleşme çelişkisi yanında artan baskı örgütsüzlüğü doğuracaktır. Birden fazla sendikaya üyelik başlığında emekçi lehine bir ilerleme, kuşkusuz esnek-güvencesiz çalıştırmayı kabullenip meşrulaştırmadan, ancak sendikalar kanununda özellikle esnek çalışma biçimlerinde yer alan emekçilerin birden fazla işkoluna ait birden fazla işyerinde çalışmalarını halinde, birden fazla sendikaya üyelik hakkına sahip olabilmeleri ile mümkündür.

6. Anayasa 125'e eklenen hüküm ise tipik bir yönetim[3] kurumu olan Ekonomik ve Sosyal Konsey'in Anayasa'da yerini almasıdır. Yönetişim modelleri olarak bilinen yapılar ile sermaye, siyasi partilerdeki temsilcilerinin aracılığının yanı sıra yönetime doğrudan müdahale kanallarını oluşturmaktadır. Kanunu 2001'de çıkan bu yönetim kurumunun üyelerinin çoğunluğu tahmin edileceği gibi sermaye örgütlerinin temsilcilerinden oluşmaktadır. Alınan kararların uygulanmasını meşrulaştırmak ve bu kararlara karşı muhalefeti kontrol altına alarak etkisizleştirmek için kurumda işçi örgütlerine de yer verilmiştir. Ekonomik ve Sosyal Konsey bu referandumda "Hayır" çıkmaması halinde, Anayasa'ya alınarak işlerlik kazandırılacaktır. Sermayenin ve onun temsilcisi hükümetlerin "Ekonomik Sosyal Konsey" gibi sınıf uzlaşmacılığı zeminlerinde emek örgütlerini de yanlarına alıp risk olmaktan çıkararak, emeğe yönelik saldırıları daha da pervasız yürüteceğini öngörmek zor olmasa gerek.

dipnotlar:

1. AKP'nin Anayasa Değişiklik Paketi ile ilgili sorular ve cevaplarına ulaşmak için http://www.akparti.org.tr/ak_parti_ref_kitab_180710.pdf
2. Başvuru No:68959/01 Tarih 21 Nisan 2009
3. Yönetişin hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Türkiye'de şirket egemenliği devri – Yasemin Özdek http://www.sendika.org/yazi.php?yazi_no=11549